

751145

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 17-వ తేది బుధవారము } సం. 271
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర అధిక శ్రావణమాస శుద్ధ చవతి ర. } సంచిక ౩౭౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వలకు నేలు యోగ్యతాశత్రుములు పొందియున్నది. మంచభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగడు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాముపుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెబుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన కఠిన
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండుదగినది.

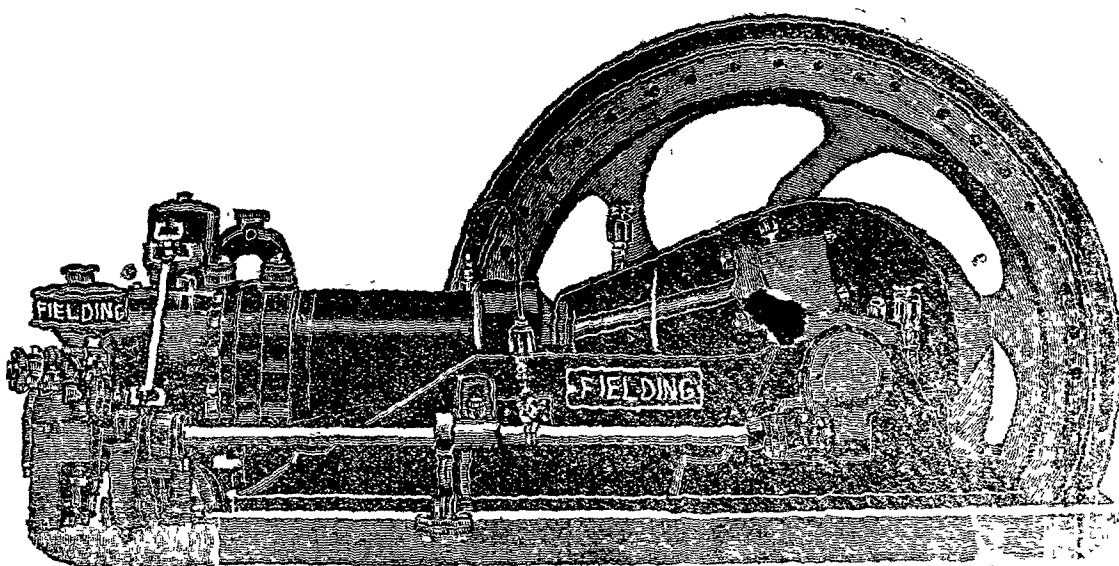
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The safest, simplest, strongest and the most
Aadvantageous Oil Engine with many improvements.

“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు నేస్టిక్వి సారింగు శమిడిశల్ కూడు ఆయిలు యింజను
వేవరైజు స్ట్రపుతో కాల్చవలసిన అవసరములేకుండగనే
రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలదు.

586

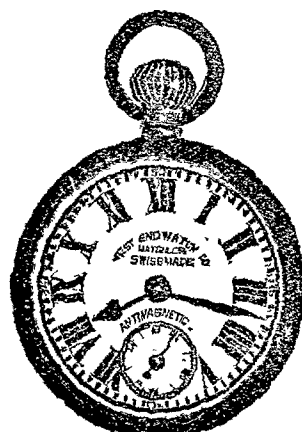

వీటిసామానులు చాలాబలముకలవిగానుమంచి తెంపరు కలవిగాను పుండుటవల్ల చాలాకాలము
అరిగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా దృఢియై యున్నవి.
కూడ్లు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమిడ్డి కూడ్లు ఆయిలుతో నయినను బహు
చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్ని సైజుల మోపుడున్న సాకులో మోక
బాగును. ధరలు బహుసరసముగావుండును.

పోల్ వేరెంటు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అందుకో, 12, తంబుశెట్టివీధి, మెదక్.

బాంబి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

మీరు కోరిన
జేబు గడియారము ఇదియే
న హా రాలి వరు

ఇది జేబు-వగరలో మే
లైన గడియారము. ప్రస్తుత
మున్న ప్రధాన గడియార
కంపానీయవారిచే తయారు
చేయబడినది. ఫలియైన కా
లమును చూపును. మోటు
గా వాడినను చెదరు. సాధా
రణమైన జాగ్రత్త తీసుకొని
న 7 సం॥ కాలములను బాగు
గా పనిచేయును. ధర 1 ర
ర్పు 7-4-0 ప్రతిగడియార
మలో ఒక సం॥ గ్రాంటీ

పత్రము పంపబడును. పంపుటకు మానపు ప్రతి గడియారము
నకు నూనెకేసి, చక్కగా పరిశీలించి ఫలియైనకాలము వెట్టి
పంపబడును.

ఖాదర్ అందు యూనైటెడ్ బ్రదర్స్, 38 సం॥ రం
గడియారముల వ్యాపారస్తులు, గవర్నమెంటు
అందు రైల్వే సంఘరాదారులు, మద్రాసు.

ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా లైవ్
ఇన్సురన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
పాలిసిగలవారికి ఇన్ టర్నింగ్ బోనసు

రెండింతలు యివ్వబడును

1-1-1927 వరకు ఇచ్చిన బోనసు 1-3 15-0
నుండి ర్పు 1000 వరకు 2 శాతము మాత్రము ఇచ్చును.
10 వాళ్ళవరకు ఇచ్చిన బోనసు 1000 వరకు 5 శాతము
కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా లైవ్ ఇన్సురన్సు కంపెనీ
“ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా” లైవ్ ఇన్సురన్సు కంపెనీ
చేయబడును.

బోనసునకు గల ఖర్చులు ఇచ్చిన బోనసు
మునాదులైన ఖర్చులను ఇచ్చిన బోనసులను
బాధలు సంకోచముతో గ్రహించును. (1927)

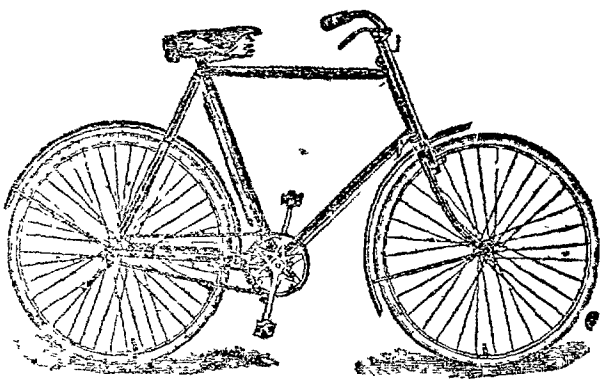
మెరుగునట్టిదంతయు బంగారంబుగాదు! తెల్ల నిదంతయు క్షీరంబుగాదు అనునది మీకు బాగుగా తెలియును. సైక్లు టీయుటకు ముందు, బాగుగా గమనించితియుడు

నియుహాడ్స్
రోడ్స్

రూ 125

నియుహాడ్స్
ఆర్మిమాడలు

రూ 135

మినోరు స్టేన్ డర్డు

రూ 85

మినోరు స్పెషలు

(B. S. A.)

భాగములు X లిగి

యుండునది

రూ 110

రాయల్ నెం. 5 డన్లప్ కేంబ్రిడ్జ్ టైరుతో రూ 59.

రాయల్ నెం. 5 డన్లప్ కార్డు టైరుతో రూ 69.

కస్టమైజ్, సైక్లు నైసను, దానిసామానులైనను, లేక మోటారుసామానులైనను, కావలసి యున్న మాకు వ్రాసి తెలిపిన ఆలశ్యముకాకుండ వెంటనే తక్కువధరకు వి. పి. ద్వారా పంపించెదము. సైక్లు ఆర్డర్ చేయునపుడు రూ 15. అడ్వాన్సుగా పంపించవలెను.

ఆర్. పటేల్ అందు కంపెనీ, మదరాసు.

2545

18 అందు 20 జనరల్ పేటర్సురోడ్, ముపుండు, మదరాసు.

R. PATEL & Co., MADRAS.

Sole Agents for Wolseley Cars, Westinghouse Batteries etc.,

Mount road, Madras

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేర్లు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇది చూచి వైద్యకళాపింఛు, సర్వకళాపింఛిని ముచ్చగుంధములు అక్కఱలేదు. క్యాలెండ్రంను వెల 3-4-0 లు.

“భసప్రదీపిక”

2454

అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్త ఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యా నాని అయ్యుచున్నవిగా నున్నవి. కు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలెండ్రంను వెల రు. 2-0-0

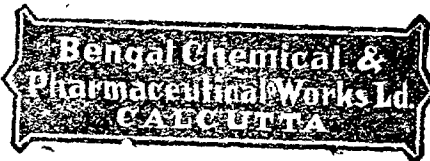
రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచూరము

ప్రతిరోజు దంతముల కుపయోగించుటకు తగిన దంతచూరము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,
నోటియందు దురువాసనను పోగొట్టును,
శ్వాసము విడుచునప్పుడు సువాసనగా నుండును.

డబ్బా 1-కి ధర రూ 0-6-0.

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వాకటియగు

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

1. మ. సి. సుందరరావు బెంగాల్ డిస్ట్రిక్ట్, సర్దర్ బజార్ అంబాలా కంటోన్మెంట్ నుండి వ్రాసినది. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రము మాకందరికి చాలానుభవిచ్చియున్నది దయచేసి ఇంకనూ 12 సీసాలను బం పించ ప్రార్థన.

2. మ. రజనీకాంతశర్మబరహ, ఆయుర్వేదవైద్య-మల్లోరోడ్డు జోర్ హాట్ పి. బి. అస్సామ్ నుండి వ్రాసి నది. తమనప్పనుండి రప్పించిన కస్తూరిమాత్రము చాలాబాగా పనిచేసినది గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంపుడు.

3. మ. పి. వి. కున్నహమేద్ కొచ్చి పీఠ వ్రాసియుండునది- తమరి లోకామయహర కస్తూరిమాత్రము నాను బహుకాలముగా వాడియు, అనేకలకు ఇచ్చివున్నాను. అంతరికిని వుత్తమమైనదనియు నిచ్చియున్నవివునః 15 సీసాలను బంపకోరుతున్నాను.

4. ఎ. శేషయ్య గారు సురభిజస్త్రిరాఫీసు, అల్లూరు P. O. నల్లూరు డిస్ట్రిక్టు పీఠ ఇటుల వ్రాసియున్నారు. తమ కస్తూరిమాత్రము పెద్దలకు, పిల్లలకు వాంఛితుమిచ్చుచున్నది ఇంకనూ 25 సీసాలను పంపుడు.

250 నుండి 300 మాత్రముగల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీవేర పోస్టేజీతో 6 సీసాలను 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0. 25 సీసాలు 5-3-0, సీసా 1 కి 4 అణాలు చొప్పున అన్ని దుకాణములందునూ దొరుకును.

0.594

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జవ్వనినరకులు (17-3-28)

ఇరువదిగజముల “పీస్” ధరలు

కాకికామ్మలు—22 X 22 ముంగిసూర్య (బి) రు 10-10.

కాకికామ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 9-14, సరాసరిరకము రు 8-14.

తెలుపుములు—1708 రు 14-14; గాన్ 9000 రు 15-0; ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-12; ఇ. సి. 78 రు 10-8; 88-888 రు 13-12; రి. సి. 78 రు 10-0; 8978 రు 9-12, 1702 రు 12-8. 7978 రు 10-0 2903 రు 8-12.

నూలు

40 నెంబరు, సీను (5 పాల్ కట్టుకు) —టూక్రి—రు 8-2-0 చువన రు 7-12-0 రచ్చరంగు రు 10-8-0; పడన రు 8-15-0; కాళి రు 8-14-0 సవరను రు 8-8.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) —నక్షత్రము రు 12-12-0, నీలవరము

60 నెంబరు సీను (5 పాల్ కట్టుకు) అడకతెర 18-12-0; నమలి రు 18-8; “శేట్” రు 18-4; గొడ్డలి రు 10-9-0; గడ్డిబండి రు ఎద్దుగడియారము రు 10-7; సింహము వేటకాడు రు సెనలు రు

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) —భూగోళము- నీలంజేప రు 20-0-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారునకు ధర రు 33, 34.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 257, 258; జర్మను (డిజిమాన్) రు 256; రాగిరేకు రు 273, 278.

టిన్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9” రు 18-12-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24 “కే” 6” 7” 8” రు 15-0 9” రు 15-4.

సిమెంట్ పీపాసు నలు:—

నార్త్ ఆఫ్ హుర్సు రు 11-0; “ఎస్-కే” రు 10-8-0 జర్మని నెమలి రు 10-0.

చక్కెర (రెడి) రు 82-10.

వాయిదా ధరలు:—మార్చి రు 82-9.

వేరుసెనగ పప్పులు

మార్చి 17 ధరలు:—“వి.సి.కే” రు 50-8, 52-0, సాదా పాను రు 47, 48.

వేరుసెనగనూనె

“గానుగ” రు 118, “కెఫ్” రు 115-0.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 97.

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డుతోలు (7½ మొదలు 9½ వరకు)	రు 0 12 8	రు 0 13 8
,, (తేలిక)	రు 0 14 8	రు 0 15 6
,, బెంగళూరు (8 మొదలు 9½)	రు 0 13 3	రు 0 13 9
,, ,, (తేలిక వరకు)	రు 0 15 6	రు 1 0 0
,, (మట్టాడ)	రు 0 13 6	
,, (విజయనగరం 7½ 7½)	రు 0 13 6	రు 0 13 9
,, (ఏలూరు 7½ 7½)	రు 0 14 6	రు 0 15 0
గడ్డతోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 3
గడ్డూడతోలు	రు 1 0 0	రు 1 1 0
అవుడూడతోలు	రు 1 10 6	రు 1 11 9
మేకతోలు	రు	
గొట్టతోలు	రు	

పదునుచేయని పచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు	100-కి రు 185 0 0	రు 197 8 0
బెజవాడ మేకతోలు	,, రు 170 0 0	రు 180 0 0
బెంగళూరు గొట్టతోలు	,, రు 130 0 0	రు 130 0 0
బెజవాడ గొట్టతోలు	,, రు 120 0 0	రు 175 0 0
అవారముపట్టు బారవ 1-కి	రు 30 0 0	రు 36 0 0
కొన్నంపట్టు	,, రు 25 0 0	రు 26 0 0
కరక్కాయలు	,, రు 38 0 0	రు 55 0 0 0

పన్నుల విచారణ సంఘము

నివేదిక సంగ్రహము

ఎక్సైజు పన్నులు - ఉప్పు పన్ను

(నివేదికము మొదటిభాగము మార్చి ౩౧ తేది బుధవారము ప్రకటించబడెను)

ఉప్పుపై పన్ను విధింపబడుచున్నది. ఉప్పు జీవితమునకు అవసరమైన పదార్థముగనుటచే ఈ పన్ను వ్యక్తులపై విధింపబడు పన్నుగ పరిగణింపవలయును. కాని ప్రస్తుతము విధింపబడు చున్న పన్ను ఏ తరగతివారికిని ఇబ్బంది కలుగజేయుటలేదు. ప్రస్తుతము భారతదేశమునకు కావలసిన ఉప్పులో నూటికి 95 భారతదేశమునందే ప్రభుత్వమువారికే తయారగుచున్నది. నూటి కి 5 భాగము లై సెన్నులు పొందినవారు తయారుచేయుచు న్నారు. మిగిలిన భాగము ఇతరదేశములనుండి దిగుమతియగుచున్నది. బెంగాలు, బీహారు, ఆసామ, బర్మా రాష్ట్రములు దిగుమతి జేయుటకు ఉప్పుపై ఆధారపడియున్నవి. విదేశములనుండియు ఉప్పు మేలుగనుండుటచేతను ఉప్పుకు స్టీమరు కంపెనీలు ఎట్టి ఛార్జీ వున్నవోననుండుటచేతను విదేశపు ఉప్పు వ్యాపారము చక్కగ జరుగుచున్నది.

కమిటీవారి సలహాలు

భారతదేశమునకు కావలసిన ఉప్పు భారతదేశమునందే తయారగునట్లు చేయవలయును. టూల్ ఫ్యూజరు ఈ విషయమై పరిశీలించి అవసరమైన ఉప్పు ఎక్సైజు పన్ను తగ్గించుట లేక విదేశములనుండి వచ్చు ఉప్పుపై ఎక్సైజు సుంకము విధించుట ఈ రెంటిలో ఏది ఉచితమో నిర్ణయింపవలయును. ఫివరీలకు విదేశపు ఉప్పు అవసరమగుటచే అందునకు కావలసిన ఉప్పుపై పన్ను విధించకూడదు.

ప్రతి ఎక్సైజు పన్ను

బట్టలపై ఎక్సైజు పన్ను విధింపబడుచున్నది. ఈదేశము నందు తయారగు బట్టలపై ఎక్సైజుపన్ను, దానిలోపాలు విదేశములనుండి వచ్చుబట్టలపై దిగుమతి సుంకములు విధించుట తప్పకాదు. కాని ఈ పన్నులపై ప్రజాసామాన్యమునకు ఇబ్బంది యున్నదా లేదా అను విషయమును దృష్టియందుంచుకొనవలెను. అన్ని తరగతులవారు ఈపన్నును కొంచెముగ భరించుటచే ఎవ్వరికిని ఇబ్బంది కలుగదని చెప్పవచ్చును. కాని ప్రజాభిప్రాయము బట్టలపై ఎక్సైజుపన్నుకు వ్యతిరేకమగుచున్నది. కావున ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఈపన్నును రద్దుచేయుట ఉచితమని కమిటీ వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

పెట్రోలియము

ప్రస్తుతము భారతదేశమున తయారగు కిరసనాయిలుపై గాలనుకు ఒక జాన్ ఫన్నును పెట్రోలుపై గాలనుకు నాలుగ జాన్ చొప్పునను ఎక్సైజుపన్ను విధింపబడుచున్నది. దిగుమతి యగు కిరసనాయిలుపై గాలనుకు 2 1/2 జాన్లు పెట్రోలుపై 4 జాన్లు దిగుమతి సుంకము విధింపబడుచున్నది. ఈపన్నులకు తగ్గింపవలసిన అవసరమేర్పడలేదు. కాని పన్ను తగ్గింపవలసినచో కిరసనాయిలుపై పన్నును తగ్గించుట ఉచితమని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

నిప్పు పెట్టలు, సోడాబిల్డ్ వర్తకము, మందులు, పొగాకు వీటిపై ఎక్సైజు పన్ను విధించునవిమయమై ఆలోచించవలయును. ప్రస్తుతము ఈదేశమున నిప్పుపెట్టల పరిశ్రమ ప్రారంభదశయందుండుటచే ఈ పరిశ్రమపై ఎక్సైజుపన్ను విధించుట ఉచితము కాదు. సోడాబిల్డ్ పరిశ్రమ మందులు వీటిపై కొంత పన్ను విధించుట లాభకరమని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

పొగాకు

ఇతరదేశము లన్నిటియందును పొగాకుపై పన్ను విధింపబడుచున్నది. భారతదేశమున పొగాకు అధికముగ ఉపయోగింపబడుచున్నది. నాలుగువిధములుగ ఈపన్నును విధింపవచ్చును. గవర్నమెంటువారే ఈ పరిశ్రమను ఉత్పత్తిని స్వాధీనపరచుకొనవచ్చును. పొగాకు పంట చేయబడు భూములపై ఎకరము నకు కొంతపన్ను అధికముగ విధింపవచ్చును. ఎక్సైజుపన్ను విధింపవచ్చును లేక పొగాకు వర్తకము చేయువారికి లై సెన్సుల నిష్పన్నమును. ప్రభుత్వమువారు ఈ పరిశ్రమ స్వాధీనపరచుకొనుట ఎంతమాత్రము ఉచితముకాదు. పొగాకు ఉత్పత్తిచేయుటకు ప్రోత్సహించు పన్ను విధించుట లాండు రెవెన్యూ కమిషనులకు విరుద్ధమగుచుండును. పొగాకు ఉత్పత్తి పరిశ్రమలపై చేర్చుటకు వీలులేదు. కనుక ఎక్సైజు పన్ను విధించుట ఆసాధ్యమగును. కాని ఈదేశమున తయారుచేయుటకు సిగరెట్లు చుట్టలు మున్నగు వాటిపై ఎక్సైజు పన్ను విధింపవచ్చును. పొగాకు విక్రయము చేయుటకు స్వల్ప దును ఛార్జీ వున్నవొని లై సెన్సులను ఇవ్వవచ్చును. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగిన పిమ్మట పొగాకు అమ్ము

చున్నది. ఏలమువేయవచ్చును. ఏలములో ఈపొగాకును కొనిన లోకుల రైతులవద్ద నుండియే చిల్లరవర్తకులు పొగాకుకొని లై సెన్సుపొంది అమ్ముచుండును. కొన్నిసార్లు ఈ ఏర్పాటు అమలనందున్నది.

మద్యపానములు

సరకుల విక్రయమును తగ్గించుటకై కొన్ని సరకులమీద ఎక్సైజు పన్ను విధింపబడుచున్నది. మద్యపానముపై విధింపబడు ఎక్సైజుపన్ను ఇట్టిది. 1905 సంవత్సరమువరకు ఈ పన్ను పలు విధముల విధింపబడుచుండెను. 1906 సంవత్సరమున ఎక్సైజు కమిటీవారి నూచనల ననుసరించి ఎక్సైజుపన్ను విధింపబడినది. సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము దృష్టియందుంచుకొని ఈపన్ను విధింపబడుచున్నది. 1906 సంవత్సరమునుండి 1914 సంవత్సరములోకి ఈ పన్ను 5 ఇంతులు పెరిగినది. మద్యపానములకు విక్రయించు అంగళ్ల సంఖ్యకూడ తగ్గినది. నల్లమందు మద్యపానము వీటి విక్రయముకూడ తగ్గినది. సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము విషయమై ఈ కమిటీవారు చర్చించుట అప్రస్తుతము. ఈ విధానమును ఆమోదించిన ఈ ఆదాయము అంతమొందుటచే కాక మద్యపానము రహస్యముగ తయారుకాకుండునట్లు చూచుటకు తన సిబ్బంది నేర్పరచవలయును.

ఈదేశమునందు తయారగు మద్యపానముల విషయమై కాంట్రాక్టుపద్ధతి అమలనం దుండవలయును. బీహారు ఒరిస్సా ఆసామలయందు ద్యూటీ లేట్లను హెచ్చించవలయును. విదేశములనుండివచ్చు సారాయిపై దిగుమతిపన్నులను హెచ్చించవచ్చును. ఇట్లు పన్ను విధించుట అన్ని రాష్ట్రములందును ప్రవేశపెట్టబడాలి. ఇతర మత్తుపదార్థములు కాంట్రాక్టు పద్ధతిపై అమ్ముబడవలయును. నల్లమందు ఉత్పత్తి తగ్గనట్లు ఏర్పాటులు చేయవలయును. నల్లమందు గంజాయి విక్రయమును సంపూర్ణముగ ఆపు విషయమై ఆలోచించుటకు ప్రత్యేకసంఘము నేర్పరచవలయును.

ఆదాయపుపన్నులు

ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చువారు ఎక్కువ రేటు, తక్కువ ఆదాయమువచ్చువారికి తక్కువ రేటు పన్ను విధించుట న్యాయమని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ దేశమున ఆదాయపుపన్ను ఇతరదేశములందు కన్న తక్కువగనున్నది. 10 వేల రూప్యములకు లోబడిన ఆదాయ మున్నపుడు ప్రస్తుతము విధింపబడిన రేటు అమలనందుండవలయునని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పదివేల రూప్యములకు పైబడిన ఆదాయముపై ఈక్రిందిరేట్లు విధింపబడవలయునని కమిటీవారు నూచించుచున్నారు. 10 వేలు మొదలు 15 వేలు వరకు 12 దమ్యిడీలు, 15 వేలు మొదలు 20 వేలు వరకు 12 దమ్యిడీలు, 20 వేలు మొదలు 25 వేలు వరకు 15 దమ్యిడీలు, 25 వేలుకు పైబడిన మొత్తములపై 18 దమ్యిడీలు ఆదాయపు పన్ను విధింపబడవలయును. 30 వేల రూప్యముల ఆదాయమువచ్చువారిందగు నూ పరుటాక్సు చెల్లించవలయును. 20వేల రూప్యములకు 6 దమ్యిడీలు చొప్పున నూపరుటాక్సు విధింపబడవలయును. ఆదాయపుపన్ను కేసులు ఆప్టిల్స్ క్రిమినాల్స్ వరకు పోవుటకు అవకాశముండవలయును. కంపెనీలపై నూపరుటాక్సు విధింపబడవలయునని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

వ్యవసాయమువల్ల కలుగు ఆదాయము

1880 సంవత్సరము మొదలు 1874 సంవత్సరమువరకు వ్యవసాయమువల్ల కలుగు ఆదాయములపై ఆదాయపుపన్ను విధింపబడుచుండెను. 1874 ఆదాయపుపన్ను సంపూర్ణముగ రద్దుచేయబడినది. 1878 సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు ఆదాయమును వృద్ధిచేసికొనుట అవసరమైనప్పుడు భూమిపై సెన్సులు సెన్సు విధింపబడినది. 1905 సంవత్సరమున ఈ సెన్సులు సెన్సు రద్దుచేయబడినది. ఇట్టిపరిస్థితులలో వ్యవసాయముపై కలుగు ఆదాయములపై ఆదాయము పన్ను ఏల విధింపకూడదో కమిటీ వారు గుర్తెరుగజాలకున్నారు. కావున ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు చక్కగ పరిశీలించి వ్యవసాయమువల్ల కలుగు ఆదాయములపై ఆదాయపుపన్ను విధించుట ఉచితమని కమిటీవారు నూచించుచున్నారు.

స్టాంపులు-ఫీజులు

ఈ పన్నులలో కొంతభాగము రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకును స్థానికస్థానములకు ఇవ్వవలయును. స్టాంపు పంచముల చెట్టింగు వీటిపై పన్ను విధించుట ఉచితమని కమిటీవారు నూచించుచున్నారు.

స్టాంపు ద్యూటీ విషయమై ఎట్టి మార్పుచేయుట అవసరమని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని కొన్ని విషయములను మాత్రము నూచింపవలసియున్నది. ఎక్కువేరి బిల్లులపై విధింపబడుచున్న ద్యూటీ భారతదేశమున అధికముగ నున్నది. పత్రముల కుదవ బాంకలు వీటిపై ద్యూటీని సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గింపవలయును. కంపెనీలపై మేకు కాకిటు నూరరూప్యములకు 5 జాన్లు చొప్పున స్టాంపుద్యూటీ విధింపవలయును. ఆర్టికల్స్ మెమురాండులపై ద్యూటీ 10 రూప్యములకు తగ్గించవలయును. ప్రస్తుతము ద్యూటీలను చెల్లించనివారిపై విధింపబడు జరిమాన అధికముగనున్నది. రెండింటిలు ద్యూటీపైన 5 రూప్యములు విధించిన చాలునని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. భారతదేశమునందంతయు స్టాంపుద్యూటీలు ఒకేవిధముగ నుండుట ఉచితము.

స్టాంపు ఎక్సైజులో బ్రోకరుకును నర్తకునికిని గల శ్రేణులకు చట్టము నిరూపించుటలేదు. బ్రోకరులు స్టాంపు అమ్మునక్కడ కూడ ద్యూటీ చెల్లించుటలు చట్టము మార్పువలయును స్టాంపు ట్రాన్స్ ఫరు డాక్యుమెంటులు అన్నిటినై ద్యూటీ చెల్లించబడవలయును.

బండ్లపై విధింపబడు పన్నులు నూపర్విజను ఖర్చులకు సరిపోవునట్లుండవలయును. తుపాకులపై ఫీజు హెచ్చించవచ్చును పెండ్లిండ్లకు రిజిస్ట్రేషన్ చేయవలయు పద్ధతి నేర్పరచి రిజిస్ట్రేషను ఛార్జీ విధింపవచ్చును. ఏవోఒక ప్రదేశమున ఈ నూచనను అమలనందుచి దానివల్ల కలుగు లాభనష్టములను పరిశీలించి ఇతర రాష్ట్రములందుకూడ ఈ ఏర్పాటును అమలనందుంచవచ్చును. పైన నూచించబడిన విషయ కంపెనీల పేరు కాకిటులపై ద్యూటీ విధించిన కంపెనీల రిజిస్ట్రేషను ఫీజు తగ్గింపవచ్చును.

కోర్టుఫీజులు

న్యాయనిర్ణయము ప్రభుత్వమువారి ధర్మముగనుటచే అందుల కెట్టిదాని విధింపకూడదను వాదమును కమిటీవారు అంగీకరించుటలేదు. న్యాయనిర్ణయమును ఖర్చులను మాత్రము పాట్లలు చెల్లించవలయునను నిర్ణాంతము ఆదర్శప్రాయమగుచున్నను ప్రస్తుతదేశపు ఆర్థికపరిస్థితులలో ఈ నిర్ణాంతమును అమలనందుచుట అసాధ్యమని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని కోర్టుఫీజుల పాట్లకు ఇబ్బంది కలుగకూడదు.

కాపీయిస్టు ప్రాసెసు సర్వీసు ఫీజులు ఖర్చులకు తేనంత మాత్రమే యుండవలయును. న్యాయమునందు నూచింపబడు ఆపిలున నడవరించి కోర్టు ఫీజు విధించుపద్ధతి ఉచితముగ నేర్పరచునది. కాని ఈ ఫీజును రెండు పర్యాయములు వున్నవొనుట బాగుగ నుండునని కమిటీవారు నూచించుచున్నారు. కేసు దాఖలు చేయునప్పుడు సర్దుభాగము కేసు పరిష్కారమైన పిమ్మట మిగిలిన సుము వున్నవొనవచ్చును. కోర్టు ఫీజు ఆర్టు షేడ్యూలలను సవరించుటకు ప్రత్యేకముగ ఒక కమిటీని ఏర్పరచవలయును. అన్ని రాష్ట్రములందు కోర్టుఫీజురేట్లు ఒకేవిధముగ నుండవలయును. రెన్యూ ఆస్తి కేసులపై కోర్టు ఫీజు రద్దుచేయవలయును.

వారసత్వపుపన్నులు

ఇతరదేశములందు వారసత్వపు పన్నులు విధింపబడుచున్నవి. ఈ పన్నులపై ఆదేశములకు గొప్ప ఆదాయము కలుగుచున్నది. ఇట్టి పన్నులనే భారతదేశమున విధింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు ఎన్నియో పర్యాయము లుద్ఘోషించిరిగాని భారతదేశపు ఆవిభక్తికటుంబములవల్ల కలుగు ఇబ్బందుల నడవరించియు, భూస్థితిగలవారి కేసులపై ఇబ్బందికలుగవలయు ఉన్న కేసుతోడన, సరియగు ఆస్తి వివరములకు తెలికొనుట అసాధ్యమని లోమొచ్చెను ఈ పన్ను ఇంతవరకు విధించుట వీలులేదాయెను. భూమి విలువ నానాటికి పెరిగిపోవుచుండుటచే ఈ పన్నువల్ల భూస్థితిగలవారికి ఎట్టి ఇబ్బందియందదు. ఆస్తి విలువలను తెలికొనుట అన్ని దేశములందు కష్టమైన విషయము. ఈకారణమువల్ల ఈపన్ను విధింపకూడనిచెప్పబడవలయుననియు, అవిభక్తికటుంబములవల్ల కలుగు ఇబ్బందులు అంత గొప్పగాకాదని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ట్రాన్స్ ఫరు ద్యూటీ, సెన్సు పన్ను ద్యూటీలను ఇతర దేశములందు విధింపబడుచున్నది. సెన్సుపన్ను ద్యూటీ భారతదేశపు వారసత్వపు సాంప్రదాయముల ననుసరించి విధింపబడు ఆసాధ్యము. ప్రాజెటు ముట్టు ఈ క్రిందివిధముగ విధింపవలయునని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

1000 రూపాయలవరకు నూటికి	0
అంతకుపై	1
10000	1
50000	1 1/2
100000	2
150000	2 1/2
200000	3
300000	4
1000000	5

ఇది అన్నింటా పైబడినప్పుడు
అంతకుపై ఉన్న విధింపులకు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు వస్తునిర్మాణ
దానిని గమనించుచు కమిటీవారు సూచించుచున్నారు.

సాంస్థిక సంఘములు

భారత ప్రభుత్వము సాంస్థిక సంఘములు ప్రభుత్వమునకు
రక్షణమును, ప్రభుత్వమును మునిసిపాలిటీలు జిల్లాబోర్డులు
విస్తీర్ణమును, విస్తీర్ణమును గొప్ప విస్తీర్ణముగల ప్రదేశముల వరి
పొలమును విస్తీర్ణించుచున్నది. సాంస్థిక బాధ్యతలను స్థానిక
సంఘములు భరించుటలేదు. ప్రభుత్వము స్థానిక సంఘములు వ్యా
పారము మీదను ఆస్తిమీదను, వ్యవసాయము పన్నులను విధిం
చుచున్నది. ఇప్పుడు కొంత ఆదాయమును పొందుచున్నది. వ్యా
పారముపై విధించబడు పన్నులలో ఆక్రయి పన్నులు టర్నింగ్
ల పన్నులు ముఖ్యమైనవి. ఈ పన్నులు అనాదీనండి విధిం
బడుచున్నవి. వీటిని అసలను పదార్థములపై విధిం
బడు పన్నులను వాటిని రద్దుచేయుట ఉచితమని కమిటీ
వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ పన్నులను బదులు భూ
ముల మీదను ఇంజనీరులను, వృత్తిమీదను, మార్కెటుల మీదను
చిల్లర అంగళ్ల మీదను పన్నులను విధింపవచ్చును. చిల్లర అంగళ్ల
పై పన్ను ఆక్రయి పన్ను అంత ఆదాయమును పొందినది. ఈ
పన్ను అందుకు నమూనా భావించెదరు. పన్ను వసూలుచేయుట
కూడ సులభము.

కొత్తపై టోలుగేటు ఛార్జీలు పుచ్చుకోవలెనున్నవి.
మోటారులపై ఈ ఛార్జీ చెల్లింపక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకే
ఛార్జీ చెల్లింపవలెను. చేయుట బాగుగనుండును. ప్రభుత్వమువారు
ఈ ఆదాయమును స్థానిక సంఘములకు పంచిపెట్టవచ్చును. భా
రత ప్రభుత్వము ప్రాన్సుబోర్డు సాంస్థికములను అధికముచేయుటకై
మోటారులపై దిగుమతి సుంకములను తగ్గించుట ఉచితమని
ఈ సంవత్సరమున కమిటీవారు సూచించుచున్నారు. చిన్న పని
నపై విధింపబడు పన్ను కాలనలను సర్కార్ నుంచుటకై సం
స్కారముగ న్యాయపరమపరిణామము.

ఆస్తిపై విధింపబడుచున్న పన్నులను వృద్ధిచేయుటకు
అవకాశమున్నది. ఈ పన్ను వసూలుచేయు బాధ్యతను రాష్ట్రీ
య ప్రభుత్వమువారు వహించిన ఉచితముగనుండును. వసూలు
చేయుటకు పన్నును ప్రభుత్వమువారు స్థానిక సంఘముల కివ్వవల
యును. ఇట్లేయును వృత్తి పన్నుకూడ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము
వారి వసూలుచేయవచ్చును.

యాత్రలపై విధించబడు పన్ను ఆదాయముగనున్నది
ను ఈ పన్ను మిగుల స్వల్పముగ నుండుటచే దీనిని రద్దుచేయుట
అవసరములేదని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పెద్దదగ
రహిత పన్నులపై స్వల్ప మొత్తము పన్నుగవిధింపవచ్చును.
బంగారుపాత్ర వారిపై వృత్తికి రెండురూపాయలు పన్ను న్యాయ
ముగలేదని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈపన్ను
ఇంకను తగ్గించవలెననియును.

స్థానిక సంఘముల ఆదాయము స్వల్పముగనుండుటచే అవి
నాటి బాధ్యతలను క్రమముగ నిర్వహించజాలకున్నవి. స్థానిక
సంఘములకు న్యాయముగ చేరవలసిన పన్నులు కొన్ని ప్రభుత్వ
మువారి వసూలుచేయుచున్నారు. ఈపన్నులలో కొంతభాగ
ము ప్రభుత్వమువారు స్థానిక సంఘముల కిచ్చుట అవసరము. స్థా
నిక సంఘముల విస్తీర్ణమును తగ్గించి వృత్తిపన్నులు వృత్తి పన్ను
లు, ఇండ్లపై పన్నులు ఏ ప్రదేశమునందు వసూలుచేసె ఆ ప్రద
ేశముననే న్యాయముగనుండు ఏర్పాటుచేసిన ఉచితముగనుండును.
ఇందులకు గ్రామ పంచాయతీ సంఘములు అన్ని గ్రామము
లందు ఏర్పాటుచేయును.

కైర్యాలపై లోకలు సెన్స విధింపబడుచున్నది. లోకలు
బోర్డుల సెన్సను రద్దుచేసి చాపదారి పన్నును విధించుట ఉచి
తమని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

పన్నుల భారమును సమముగ పంచిపెట్టుట

పన్నుల భారము ప్రజలలో సమముగ పంచిపెట్టబడవల
యును అధిక నిధాంతములలో మిగుల ముఖ్యమైనది. కాని భా
రత ప్రభుత్వము స్వల్ప కేంద్ర ఆదాయమును పన్నులపై విధించి నింప
మొందుచున్నది. ఏలినప్పుడు న్యాయముగ విధించవచ్చునో
నిర్ణయించుటకు తన తక్కువలేదు. ఈ తక్కువలను సమకూర్చు
ట అవసరము. దేశపు అధిక పరిస్థితులు వృత్తి ఆదాయము
లను పరిశీలించుటకు ఆర్థిక విచారణసంఘము ఏర్పరపబడియుం
డుటచే ఈ విషయము ఈ కమిటీవారు చెట్టి నూదల గావింప
జాలరు. ఈ సంవత్సరమున కమిటీవారు ఈక్రింది సూచనలను
గుఱుచున్నారు.

(1) నగరములందు పనివారు:—పన్నుల భారము
వీరు అధికముగ భరించుచున్నారు. ప్రతి ఏట పన్నును ర

ద్దుచేసి ఉప్పుపన్ను మద్యపానములపై పన్ను తగ్గించి జీవితమున
కు అవసరముగ పదార్థములపై దిగుమతి సుంకములను తగ్గించిన
వీరి భారము కొంతవరకు తగ్గగలదు.

(2) భూస్థితి లేక వ్యవసాయముపనులు చేసికొని జీవించు
వారు:—ఈతరగతికి చేరినవారు పన్నుల భారము అతిస్వల్పము
భరించుచున్నారు. ప్రతి ఏట పన్ను రద్దుచేసి, జీవితము
నకు అవసరముగ పదార్థములపై దిగుమతి సుంకములను తగ్గించిన
వీరి భారము ఇంకను తగ్గగలదు.

(3) అల్పముగ భూస్థితి గలవారు:—ఈతరగతివారికి
పన్నులపై ఎక్కువ ఇబ్బంది కలుగుచున్నది చెప్పవలెను. వీరు
లేదు. భూమిపై కలుగు ఆదాయములో నాల్గవంతు కన్న ఎ
క్కువ పన్ను విధించుట వీరికి ఇబ్బంది యుండును.

(4) గొప్ప భూస్థితి గలవారు:—ఈతరగతివారు చెల్లిం
చుచున్న అల్పముగ నున్నది. వీరిపై ఆదాయపుపన్ను విధిం
చి ప్రాచీను డ్యూటీల విధించుట సరిపడునముగ నుండును.

(5) గ్రామములందు వ్యాపారము చేయువారు:—ఈత
రగతి వారు తమ చెల్లింపవలసిన పన్నులను కొన్నిటిని చెల్లింప
క తప్పించుకొనుచున్నారు. వీరిపై వృత్తిపన్ను ఆస్తిపన్ను విధిం
చవలయును.

ఈక్రింది తక్కులు ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారికి వచ్చు ఆదాయవివరములను తెలుపగలవు.

పన్ను	1893.84	మొత్తపు ఆదాయములో నూటికి	1898.94	1908.04	1918.14	1928.24
భూమిపన్ను	58.15	46.71	42.76	85.42	20.75	
సుంకములు	2.98	8.27	9.21	12.99	24.30	
ఎక్సైజుపన్నులు	25.07	26.51	24.97	22.92	21.67	
ఆదాయపుపన్ను	1.82	8.89	2.92	8.52	12.80	
ఫీజులు ప్రాచీను డ్యూటీలు	9.47	9.89	9.89	11.07	9.28	
స్థానిక పన్నులు	8.01	10.58	10.75	14.08	11.70	

ఈతక్కులపై భూమిపన్ను రాబడి తగ్గినదనియు సుంక
ములపై ఆదాయము పెంచినదనియు గుర్తించవచ్చును. ఈ
తక్కులపై మరియొక విషయమును గుర్తించవచ్చును. సంపూర్ణ
మద్యపాన నిషేధమును అమలునందుంచిన ఆదాయములో గొ
ప్పభాగము అంతరించును. అందులకు భరిగ ఆదాయము వృద్ధి
చేసికొనుట అసాధ్యమని చెప్పవలసియున్నది. ప్రతి ఏట పన్ను
పన్ను రద్దుచేయబడిన లోటుపడిన ఆదాయమును భరించేయు
టకై ఆర్థిక వివరములను దిగుమతియగు మద్యములపై
సుంకములను పెంచువచ్చును.

(1) పన్నులను తగ్గించువిషయమై ప్రభుత్వమున జీవిత
మునకు అవసరముగ పదార్థములపై దిగుమతి సుంకములను తగ్గిం
చుట అవసరము. ముఖ్యముగ చక్కెరపై దిగుమతి సుంకమును
తగ్గించవలయును.

(2) తోళ్లపై ఎగుమతి సుంకము రద్దుచేయవలయును.

(3) నానుజాడియలు స్థాపనపెద్దాదులు కేల్లము
తగ్గింపవలయును.

(4) లాండు రెవిన్యూను స్థిరపరచవలయును.

(5) కోర్టుఫీజులను రెండుపర్యాయములకు పుచ్చు కొ
నుట, కాపీయిస్తు ప్రాసెసు ఛార్జీలను తగ్గించుట.

క్రొత్తపన్నులు

(1) ప్రాకుఎక్స్‌చేంజి వ్యాపారముపై డ్యూటీ వసూలు
చేయుట.

(2) నూపరుటాక్సు ఎక్సైజును లిమిటును కంపెనీల
విషయమై రద్దుచేసి కార్పొరేషను ప్రాఫిట్స్ టాక్సు విధిం
చుట.

(3) 30 నేలకు పైబడిన ఆదాయములపై నూపరుటాక్సు
విధించుట.

(4) ఈ దేశమున తయారగు మద్యములపై ఎక్కువ డ్యూ
టీ విధించుట.

(5) కుపాకులపై సెన్స ఛార్జీలను పెంచుట.

(6) మందులపై పన్ను విధించుట.

(7) ప్రాచీను డ్యూటీలను పెంచుట.

(8) బెట్టింగుపై పన్ను విధించుట.

(9) పొగాకుపై పన్ను విధించుట.

(10) లక్కు నూనె గింజలు ఎముక ఎరువు సామానులపై
ఎగుమతి సుంకము విధించుట.

(11) సోడాబిడ్డ పరిశ్రమపై ఎక్సైజు పన్ను విధిం
చుట.

(12) వ్యయసాయముపై కలుగు ఆదాయములపై ఆదా
యపుపన్ను విధించుట.

పన్నులపై కలుగు ఆదాయమును విభజించుట

పన్నులపై కలుగు ఆదాయమును కేంద్ర రాష్ట్రీయ స్థా
నిక ప్రభుత్వములకు విభజించు విషయమై కమిటీవారు ఈక్రింది సూ
చనలను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి, మరియు పన్నుల రాష్ట్రీయ
ప్రభుత్వమువారికి ఇచ్చివేయుట సరియైన పద్ధతినని కమిటీవా
రి అభిప్రాయము.

ఎక్సైజు పన్నులు సుంకములు స్థలముందు ఎగుమతికల్ల
లుగు ఆదాయము కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి చేరవలయును.
నాకాజాడియలు స్థాపనపై కలుగు ఆదాయము కూడ కేంద్ర

(6) నగరములందు చిన్న పన్నులు:—మునిసిపలు పన్ను
లపై వీరు కొంతవరకు పన్నుల భారమును భరించుచున్నారు. అ
యినను ఇంకను కొంతభారమును భరించవచ్చును.

(7) గొప్ప పన్నులు:—వీరు స్వల్పముగ పన్నులను మా
త్రమే చెల్లింపుచున్నారు. వీరు ఎక్కువ ఆదాయపు పన్ను,
వృత్తిపన్ను, స్థానిక పన్నులు ప్రాచీను డ్యూటీలు చెల్లింపు
నట్లు చేయవలయును.

(8) ఇంకను గొప్ప వ్యాపారము చేయువారు కొంతవరకు
పన్నుల భారమును భరించుచున్నది ఇతరదేశములందు ఈ తర
గతివారు భరించునంత భారమును వీరు భరించుటలేదు. నూపరు
టాక్సును విధించి ప్రాచీను డ్యూటీలను పెంచుట అవసరము.

(9) చిన్న చిన్న వృత్తిలందు దుండువారు పన్నుల భార
మును అధికముగ భరించుచున్నారు. గొప్ప ఆదాయమున వృ
త్తిలందుండువారు గొప్ప పన్నులను ఎక్కువ పన్నులు చేయుచున్నారు.

ఇతరపన్నులు:—క్రొత్తపన్నులను విధించు విషయమై
ఈ కమిటీవారు సలహాల నివ్వకూడ దనియు, ఏదైన ఒక పన్ను
రద్దు చేయవలయునని సూచించిన ఆ ఆదాయమును భరించేయు
టకు మాత్రము కొత్తపన్నును సూచించవచ్చుననియు ప్రభుత్వ
మువారు కమిటీవారికి సూచించియుండిరి.

ప్రభుత్వమువారికి చేరవలయును. విదేశములనుండి వచ్చు సారా
యిపై పన్నుకూడ కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి చేరవలయును. భూ
మిపన్ను ఇరిగేషను సెన్స కోర్టుఫీజులపై సెన్సలు మున్నగునవి
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు చేరవలయును. ఆదాయపుపన్ను కేం
ద్ర ప్రభుత్వమువారికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి పంచిపెట్టబడ
వలయును. ఎగుమతిపన్ను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి చేరవలయును.
ప్రాచీను డ్యూటీలు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు చేరవలయును.

ఆదాయపుపన్నును ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి విధించి
వసూలు చేయవలయును. ఇందులో కొంతభాగము కార్పొరేషను
ప్రాఫిట్స్ టాక్సులలో కొంతభాగము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు
చేరవలయును.

ఇంక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు స్థానిక సంఘములకు
ను అధిక విషయములందు దుండవలసిన పరస్పర సంబంధములను
నిర్ణయింపవలసియున్నది. స్థానిక సంఘముల ఆదాయమును వృద్ధి
చేయుట అవసరమగుచున్నది.

(1) తాతమేడ, కాపీమేడను చౌదరీపన్నులు స్థానిక
సంఘములకు చేరవలయును.

(2) భూమిపన్నును స్థిరపరచి స్థానిక సంఘములు భూ
మిపై కొంతపన్నును విధించి వసూలు చేయుటకు అవకాశము
కలుగజేయవలయును.

(3) నగరములందు ప్రభుత్వమువారు వసూలు చేయు
గ్రాండు రెంటునందు కొంతభాగము స్థానిక సంఘముల కివ్వ
వలెను.

(4) ప్రకటనలు (అడ్వర్టైజ్ మెంట్లు)పై పన్ను విధిం
చుటకు మునిసిపాలిటీలకు అధికార ముండవలయును.

(5) వినోదములపై టెక్సీలపై పన్ను విధించి ఇల్లు కల
గు ఆదాయము ఎక్కువ భాగము స్థానిక సంఘముల కివ్వవల
యును.

(6) మోటారులపై దిగుమతి సుంకమును తగ్గించి రా
ష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు మోటారులపై సెన్స ఛార్జీలను
సూలుచేసి ఆమొత్తమును స్థానిక సంఘములకు పంచిపెట్టవల
యును.

(7) పెండ్లిండ్లును రిజిస్టరు చేయుటకు కొంతచార్జీ విధిం
చవలయును. ఆ ఆదాయము స్థానిక సంఘములకు చేరవల
యును.

పన్నులను వసూలు చేయు విధానము సంస్కరణముల
తో సంపూర్ణముగ మారివది. సంస్కరణములు అమలునందుంచబ
డినవివల్ల పన్నులను వసూలుచేయు అధికార సంఖ్య పెరిగి
పోయినది. పూర్వమువలెనే కలెక్టరులు ప్రధాన రెవిన్యూ ఆఫీస
రుగ నుండవలయునని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
స్థానిక ప్రభుత్వమునకు చేరవలసిన పన్నులన్నిటిని వసూలుచే
యు అధికారము సంపూర్ణముగ కలెక్టరులకుండవలయును. ఇండి
యా ప్రభుత్వమునకు చేరవలసిన పన్నులను వసూలుచేయు ఉ
ద్యోగులతో సంప్రదించి సలహాల నిచ్చుటకు జిల్లా కలెక్టరులకు
అవకాశముండవలయును. స్థానిక సంఘములను నిర్వహించు బా
ధ్యత ఎక్కువగా వీరినపభ్యుల కుండకూడదు. కావున ప్రభుత్వపు
రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారి సహాయముతో స్థానిక సంఘము
లు పరిపాలనమును నిర్వహించుచుండుట ఉచితము. పెద్ద సంఘ
ములు ప్రత్యేకముగ ఎగ్జిక్యూటివు ఉద్యోగులను నియమించుకొ
నవచ్చును.

తూర్పుగోదావరి జిల్లాసంఘము కాకినాడ

(1895-వ సంవత్సరమున స్థాపితము)

1895. సంవత్సరమున గోదావరి జిల్లాలోని ప్రముఖులందఱు జిల్లాపరిపాలనవిషయములను ఆలోచించుటకు ఒక ప్రజాసంఘ మవశ్యకమని నిర్ణయించి "గోదావరి జిల్లాసంఘము" అను పేరు నీసంఘమును కాకినాడలో స్థాపించిరి. ఈసంఘము అప్పటినుండియు జిల్లాలోని వ్యవహారములు అనగా ల్యాండురి విన్యా నీటిసప్తయి మురుగుకాలులు, భూమిశీస్తులు, సర్వే సెటిల్మెంటుకోర్టుల జ్యూరిస్టిక్సునుల మార్పులు మ్యూనిసిపల్ లోకలు ఘండు పరిపాలన ఆర్కైవ్ ఇన్ ఫోర్మేషన్లు యెట్టేటు ల్యాండు యాక్టు రేవులనర్తక సదుపాయములు, రైల్వేప్రయాణీకుల కష్టములు, పుస్తక భాండాగారములు, ప్రారంభవిద్య పరపతిసంఘములు మున్నగు జనసామాన్యమునకు సంబంధించిన పరిపాలన విషయములలోని లోపములను కష్టములను, రాజకీయ, సాంఘిక కార్యకర్షణములను ఇండియా గవర్నమెంటునకు రాజధాని గవర్నమెంటునకును వారి తాతే అధికారులనును ప్రజాపక్షమున సకాలమున తెలియపరచి ప్రజాభిప్రాయాను సారముగా మార్పులను జరిపించుటకు తగినకృషి చేయుచున్నది.

1895 సంవత్సరమున గవర్నమెంటువారు జిల్లా రీ సెటిల్మెంటుసందర్భమున అన్ని తాలూకాలను సర్వేచేయించి పన్నులు కట్టుటలో భూమి ఖామందులకును రహితులకును కష్టమునగుల గజేసిన అనేక కార్యములలో యిజిల్లా సంఘముతరపున ముల్ రాష్ట్రీ న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు, రావుసాహెబు వేవరకొండ సుబ్రహ్మణ్యంగారు, పాతెపు వెంకటసూర్యగోపాలంగారు, కీ॥కీ॥ గంజం వెంకటరత్నం పంతులుగారు, కృత్తి వెంటి వేర్రాజు పంతులుగారు, పెన్మత్స్య సుబ్బరాజుగారు, మామిళ్ళపల్లి రంగాచార్యులుగారు, బాదం వెంకటరత్నంగారు శ్రీపొలవరం జమిందారువారు మున్నగు ప్రముఖులు పాటుపడి తూర్పు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలకు చాలవరకు చేసియున్న యు పకారము లందరకునువిశేషమే. కడవున ముప్పది సంవత్సరముల నుండియు నీసంఘమువారు మహాసభలను జరుపుచు అనేకవిషయములలో గవర్నమెంటువారితో సుత్తరప్రత్యుత్తరములను జరిపియు విజ్ఞాపనములను పంపియు డిప్యూటీమేజిస్ట్రల్ సేర్పాటు చేసియు తాత్కాలికసభలు సేర్పాటుచేసియు తన పరిహారములను సాధ్యమయినంతవరకు బడయుచు ప్రజాసేవ చేయుచునే యున్నారు.

దీనికి ఉదాహరణముగ 1925 సంవత్సరమున డి.వి.డిప్యూ. వారు తూర్పుజిల్లాలోని కాలవల నన్నిటిని ఏ ప్రీయలు నెల మూడవవారమున నేకటిచేయుటకు నిశ్చయించినప్పుడు ఈజిల్లాసంఘమువారు సదరుకాలవలను యేప్రియలు నెలఖర వరకును తెరచియుంచినపక్షమున దాల్చికును చెరువతోటలకు ను ఆవారనవ్వము కలుగగలదని గవర్నమెంటువారికి కలెక్టరు గారికి తెలియపర్చుటవలన యేప్రియలు నెలఖరవరకున కాలవలు తెరువబడినవి. అందువలన కాకినాడ రామచంద్రపురం తాలూకాల రహితులకు చెండుమాడులక్షల రూపాయల నవ్వము తప్పినది. ఇంతియేగాక సదరు కాలవల మరమ్మత్తు యెక్కువగా జరగవలసి యున్నదను కారణమువీధి వారము దినము లాలస్యముగా వానిని తెరచుటకు నిర్ణయించగా అట్లు ఆలస్యముగా తెరచుటవలన ఆకువళ్ళతును వ్యవసాయము నకు చాలనవ్వము కలుగననితెలియపర్చి సదరుకాలవలను వారము దినములుముందుగానే తెరపించి రహితులకు ఈసంఘము వారు సదుపాయములను కలుగజేసిరి. ఈయెదునట్టిప్రయత్న మే చేయుచున్నారు. జిల్లాపరిపాలనలో సంబంధించిన యావద్విషయము లందు ప్రజలకు ఆసదుపాయములు కష్టములు ప్రతియేట ప్రతి తాలూకాలోను కొంతవరకు సంభవించు చుండును. వానిని చక్కపరచుటకును లోపములను సవరించుటకును అధికారులతో సుత్తరప్రత్యుత్తరములు సదాజరుపుచుండవలెను. వారిని కలిసి కొనుమండవలెను. డిప్యూటీమేజిస్ట్రల్ సులు యేర్పరచు చుండవలెను. ఇది ఈజిల్లాసంఘము పూనికతో చేయుచున్నదని మీకందరకును తెలిసినవిషయము.

ఇప్పుడు మనజిల్లాకు రీ సెటిల్మెంటుచేయు నుద్దేశ్యము 3^వ ప్రయత్నము రుగుచున్నది. మరియు నీసందర్భమున ఒక ల్యాండు రివిన్యూచట్టమును దొరతనమువారు త్వరలో తయారు చేయవలెయున్నారు. గనుక ల్యాండు రివిన్యూబిల్లులోని లోపములను రీ సెటిల్మెంటువలన రావలెయున్న కష్టములను ప్రజలు సాంఘికముగా ఖండించి ప్రజాభిప్రాయములు గవర్నమెంటువారును

మండలాధికారులను మన్నించునటుల విన్నపములనంపుట మన కర్తవ్యమైయున్నది. యావత్తు ప్రజాసంఘమునకు సంబంధించిన యీకార్యమును చులకనగా తలపక పెక్కుప్రజాసభలనుగావించి తీవ్రముగా నాందోళనము జరుపవలసి యున్నది. రీ సెటిల్మెంటు సందర్భమున నీక్రింది విషయములను గమనించి అవి సాధ్యమగునటుల ప్రయత్నించుట భావ్యమని పలువు రభిప్రాయులగుచున్నారు.

(1) డి సెంట్రలైజేషన్ సందర్భమున రాయల్ కమిషన్ వారును, జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారును సిఫార్సు చేసియున్న లాండురివిన్యూబిల్లు కాసనసభవారితే నామోదించబడువరకు స్పెషల్ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు చేయుచున్న యిజిల్లాలోని సెటిల్మెంటు ప్రయత్నములను ఆపుచేయవలయును.

(2) జిల్లాలోని మెరకప్రదేశములకు మెరకపన్నును హెచ్చుచేయుట తగదు.

(3) రూపాయకు చెండుఅక్షరములమించి డెబ్బాప్రదేశములో కన్న ఎట్టపరిశీలులలోను విధించరాదు.

(4) ఎచ్చటైతే నిర్ణయించ బడు రీ సెటిల్మెంటు రేటు తనభూమికితగదని రైతుతలచునో అట్టి తనభూమిని మరల వర్గీకరణముచేయుమని కోరుటకు ఆరైతునకు హక్కు ఉండవలెను అట్టిసంబర్భమున ఒకసివిల్ కోర్టునకు ఆశ్రితు చేసికొనుటకు హక్కుఉండవలెను.

(5) పదిరూపాయలు అంతకు తక్కువ రివిన్యూచెల్లించుపట్టాదాదల విషయములో లాండ్ రివిన్యూ హెచ్చింపరాదు. వారికి ఉన్నపన్నును మార్పుచేయుటయే న్యాయము.

(6) గతరీ సెటిల్మెంటు జరిగినప్పటినుండియు వ్యవసాయ శ్రుతిర్ములు విస్తారముగా నృద్ధియగుటచేత స్పెషల్ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు రెక్కనేసినప్రకారము వ్యవసాయమువకు ఖర్చుల వివరపుతించనానుఅతడుకలెక్టరునకు పంపించి జిల్లాగజటునందా మందుగ ప్రచురింపజేసినయెడల రీ సెటిల్మెంటు రేట్లకు అప్పిమేటును ఆధారముగనుక రయితులకు అప్పిమేటునపట్టి తాము చెప్పకొనవలసిన సంగతులు చెప్పకొనగలుగుదురుగావున అట్లు ప్రకటించుటకు కలెక్టరున కంపించవలసినది.

(7) పల్లములని వర్గీకరణముచేయబడిన భూముల మీద మెరకపంటలు పండించు చున్నప్పుడు సదరుభూములను మెరకలుగ మార్చి వానికిమెరక రేట్లనే విధింప వలసినది.

(8) భూస్వాములు రైతులచే తమభూములపైన తన పెట్టుబడిపెట్టి అభివృద్ధిచేసి పనిచేయుటకు ప్రోత్సాహముండునట్లు యిప్పుడున్న 30 యేండ్లకు బదులుగా సెటిల్మెంటు కాలపరిమితి 60 సంవత్సరములుగా నిర్ణయింపవలెను.

(9) జిల్లాలోని డెబ్బా, మెరకప్రదేశములలోని సామాన్య రయితులయొక్క ఋణగ్రస్థతను గుఱించి తృప్తికరమైన పథముల మీద విచారణ జరిపించ వలసియున్నది. కావున అన్ని తాలూకాల భూస్వాములను వెంటనే జిల్లాసంఘమున తిరిగి విశేషసంఖ్యలుగా సభ్యులుగాజేరి సంఘమునకు గౌరవప్రాముఖ్యముల శోసగవలయును.

ఈసంఘములో సభ్యులుగా నుండుటకు కాకినాడ కాపురములు సంవత్సరమునకు రు 2 లును ఇతరులు ఒకరూపాయయును చెందాచెల్లించ వలయును. విశేషమంది సభ్యులు చేరిన యెడల ఎడతెగకుండ యిరీ సెటిల్మెంటు ల్యాండు రివిన్యూ బిల్లు, ఆర్కైవ్ పరిపాలన సంస్కరణము లోకలుఘండు మొదలగు నితర వ్యవహారముల విషయమై కృషిసల్పుటకును మనము చేయవలయు విన్నపములకు నాందోళనమునకు నెక్కువ యవకాశముండును. కనుక నీస్వల్పచందా పట్టాదారు లందఱును ముఖ్యముగా సభ్యులుగా జేరగలందులకు కోరుచున్నాము.

కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణ మూర్తి, లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు, భూమిశ్రాధి వెంకట్రావు, వెండా వెంకటచలసతి, యల్లాజోస్యుల వెంకటేశ్వర్లు, దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లు, సుంక విల్లి సుబ్బారావు, తోట వరహాలయ్య దుద్దుంపూడి అచ్చయ్య, యల్లాజోస్యుల కామేశ్వరరావు

అధ్యక్షుడు.
నాళం రామలింగయ్య,
ఉపాధ్యక్షుడు
దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు
కార్యదర్శి
నేత్రకంటి శ్రీనివాస కోనేటిరావు
సంయుక్తకార్యదర్శి.

లోగడ సంయుక్త గోదావరిమండల సభ యనుపేర జరుప నిశ్చయించి అనివార్యకారణములచేత నిలుపు చేయబడిన యామండల సభను ప్రత్యేకతూర్పు గోదావరిజిల్లా సంఘము వారి యానరణమున కాకినాడలో 1926 సంవత్సరము ఏ ప్రీయల్ 8,4 రేదీలను (శని, ఆదివారములు) జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఈసభకు మహారాజక్రీ న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారు అగ్రాసనాధిపతిగాను, దుగ్గిరాల వెంకట సూర్యప్రకాశరావు పంతులుగారుసన్మానగౌరవాధ్యక్షులుగావెన్నుకొనబడిరి. త్వరలో జరుగవలెయున్న రీ సెటిల్మెంటు వ్యవహారములను, డెబ్బాప్రదేశ ప్రదేశములలో సాగుబడికి నీటిసదుపాయములను, గవర్నమెంటు జమిందారీప్రదేశములలోని ఇతర భూపంబంధ విషయములను గురించి మండలసభ చర్యలలో ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమియబడును. అన్ని తాలూకాల నుండియు రయితులు భూస్వాములు విస్తార సంఖ్యలుగా ఆసభకు తప్పక దయచేయ వలెనని కోరుచున్నాము. డెబ్బాప్రదేశ రు1-0-0 ఫీసు భూజనమునక దినమున కొక రు1-0-0 యను వసూలు చేయబడును. ఈసభావిషయములను గూర్చి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు సన్మానసంఘకార్యదర్శులగు ముల్ రాష్ట్రీ నేత్రకంటి శ్రీనివాసకోనేటిరావుపంతులు గారు వేములకొండ రామారావు పంతులుగార్లపేర జరుప వలెనని కోరుచున్నాము.

దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశ రావు
నేత్రకంటి శ్రీనివాసకోనేటిరావు
తూర్పు గోదావరిజిల్లా సంఘ కార్యదర్శులు

ధర్మపాఠశాలలు బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

మహారాజక్రీ చిట్టా అప్పయ్యగారు బాపట్లలో గొప్ప లోకోపకారియై యున్నారు. వీరు యీ పట్టణములో నున్న ముఖ్యపట్ల గ్రామాదులలో నున్న గత రిసంవత్సరముల నుండి 15 ధర్మపాఠశాలలను స్థాపించుచున్నారు. వీరు విద్యాభ్యుదయమునకి ఎట్టిపరిహారమును గోరుటలేదు. ఇంతేగాక విద్యార్థులందరికి పంకలు పుస్తకములు వస్త్రాలు వీరు ఉచితముగా సమైచ్యము చేయుచున్నారు. వీరు యీ పట్టణములో యొక యుచిత పతనమందిరమునకూడ స్థాపించియున్నారు. నేనున్నా నాసహ యోధ్యోగి యగు ఏ. యస్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్ అవర్ గోగారును బారిష్టరు పంతులూరు శేషతల్పకాయగారును బాపట్లలో నున్నవీరి హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలను చూచిరి. మేముచుట్ట చూచినదానిని బట్టి నిశ్చయముగా యీపాఠశాల బాగుగా జరుపబడుచున్నట్లున్నా నననవచ్చుట ప్రకారము అన్నిపాఠశాలలను దానికి కావలసిన పరికరములున్నా బూర్తిగా సమైచ్యము చేయబడినట్లున్నా గ్రహించితిమి. ఈపాఠశాలలో మూలమున్నా గ్రంథాలయమున్నా గలవు. ఉపాధ్యాయులు విక్రీలీ సమర్థులను సంతృప్తిగా పనిచేయువారుగా నున్నారు. విద్యార్థులయొక్క విద్యాభివృద్ధిని ఆటలు పాటలున్నా పరీక్షించి విక్రీలీ ఆనందించితిమి. ఒక గ్రుడ్డివిద్యార్థికి గూడయీపాఠశాలలో విద్యగలవు చున్నారు. ఈలోకోపకారియైన ధర్మకార్యమును చేయుచున్న జిల్లా అప్పయ్యగారికి యెంతయోక్తి రీచెందవలసి యున్నది. తరువాత మేము వీరి ధర్మపతన మందిరమును కూడ చూచితిమి. చెన్నపురిరాజధానిలో వెల్లడియగు చారాపత్రిక లన్నియు నిందు గలవు. ఈ ధర్మపతనమందిరము వీరులకున్నా గొప్పవారికిన్ని సమానముగ యుపయోగపడులాగున యేర్పరుపబడినది. మొత్తము మీద విన్నా జాతులకున్నా సామాన్యులకున్నా ధర్మవిద్య నిచ్చుటలో వీరు చేయుచున్న సునకార్యము విక్రీలీ కొనియాడదగియున్నది. గనుక సదరు జిల్లా అప్పయ్యగారికి ధాన్యకులందఱున క్రీగవర్నమెంటు వారును అన్నివిధముల సహాయపడగలందులకు ప్రార్థితులు.

బాపట్ల 1 యస్. నీలకంఠం
అడివనల్, సబ్ జడ్జి
2 ఎ. యస్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్
ప్రిన్సిపల్, సబ్ జడ్జి
3 పి. యస్. టి. శాయి
బారిష్టరు అండ్, గవర్నమెంటు ప్లీడరు

కలకత్తా, మార్చి 16. — సర్ జగదీశ బోసుగారు భార్యతో కేపు బొంబాయి మొయిలులో కలకత్తానుండి బయలుదేరి శనివారమునాడు యూరపుకు పయనమయ్యెదరు. బ్రిటిషు, కాంటి నెంటుల్ విశ్వవిద్యాలయములవారి యూరపులో కొన్ని యుపన్యాసముల నిచ్చుటకై బోసుగారు హాజరైరి. (ఆ. ప్రె.)

తొమ్మిదవ అఖిలభారత హిందూమహాసభ

విషయనిర్ణయసభ

13-వ తేదీ ఉదయమున విషయనిర్ణయసభ ప్రారంభమైనది. అప్పత్త్యతానివారమునుగూర్చి నిరంకుశ ఆమోదించబడిన తీర్మానమున కింకను అధికమగు అవకాశము కలిగింపబడెను. శుద్ధిసంఘటనతీర్మానములుగూడ ఆమోదించబడెను. కాననసభల ఎన్నికలకు హిందూమహాసభవారు ప్రత్యేకముగా ప్రతినిధులను నిలుపగూడదను తీర్మానమును లాలా లజపతిరాయుగా రుపపాదించిరి. హిందూమహాసభవారు ప్రత్యేకముగా నిలుపవలెనని పంజాబు ప్రతినిధులు మాత్రమే పట్టుదలను చూపిరి. మహాసభలో కక్షల కలుగునని తోచినందున వితంతువాహుములను గూర్చిన తీర్మానమును శ్రద్ధానందగారు రుపపాదించలేదు.

13వ తేదీ ఉదయమున విషయనిర్ణయసభలో

ఆమోదించబడిన తీర్మానములు

1. జగద్గురు శంకరాచార్య గోవర్ధనమఠ మధునాథన తీర్థలవారుగ్రామిణియదుమహారాజాను స్వామి కాంత్యనంద సరస్వతియను, కాశ్యపు మహారాజు సర్ ప్రతాపసింగుగారును, సయాంరాజు గారును, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారును, డాక్టరు కాశీ నరేంద్రచంద్రాచార్యగారును, సర్ సురేంద్రనాథ టెన్జీగారును, టి. వి. శేషగిరయ్యగారుగారును, మహామహాపాఠశాల జయదేవ మిత్రగారును, స్వామి విశ్వేశ్వరానందగారును బాబా రామనాథు గారును మృతి నొందినందుల కీసభవారు సంతాపమును వెల్లడించుచున్నారు.

2. హిందువుల హక్కులను కాపాడుటకును హిందువులలో అధికమగు నైకమత్యమును కలిగించుటకును గోరక్షణమును బాగుగా నొనరించుటకును హిందూనేపకదళము సేర్పరుచుట అత్యవసరము. వారు తమకాలమును కేంద్రీని పూర్తిగా దేశమున కే వినియోగించువారుగా నుండవలెను. ఇందులకు ధనము కావలెను గాని ధనమును హెచ్చుగా సమకూర్చి దానివలన వచ్చెడు పట్టిలో యీవనిని సాగింపవలెను.

3. అప్పత్త్యులు నిమ్మబాతులు పంచములు అదిమాంధ్రులు అనబడువారు బహిరంగములగు పాతకాలలు, సూతులు, రాజవర్ణములు, సభలు మున్నగువానికి వచ్చుటకును హిను సుపయోగించుటకు తదితరవర్ణములవారు (హిందువులు) ఎట్టి అభ్యంతరమును కలిగింపగూడదు. వారు దేవాలయములలో దేవతాదర్శన మొనరించుటకుగూడ తగిన యవకాశమును దేవాలయాధికారులు కలిగింపవలెను.

అను నిమిషాదు తీర్మానములను 13వ తేదీ ఉదయమున జరిగిన విషయనిర్ణయసభలో నామోదించబడెను. 13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మహాసభలో చర్చించబడును.

13వ తేదీ సాయంత్రము జరిగిన విషయ

నిర్ణయసభ

హిందూసభపేరిట కాననసభలకు ప్రతినిధులను నిలుపగూడదని లాలా లజపతిరాయుగా రుపపాదించిన తీర్మానమును గూర్చి ఏడుగంటలసేపు విషయనిర్ణయ సభలో చర్చ జరిగినది. పండిత మాలవ్యాగా రేమియును మాట్లాడలేదు. 13వ తేదీ రాత్రి ఆదివయసు పరిపూర్ణము కాలేదు. పంజాబు సంయుక్త రాష్ట్రముల హిందువులు దీనికి ప్రతిహతులుగా నున్నారు. 15 వ తేదీ ఉదయమునగూడ చర్చ జరుగవచ్చును.

(13 వ తేదీ తంతివార్త ఆ. ప్రె.)

విషయనిర్ణయసభ

14-వ తేదీ ఉదయమున మరల 4 గంటలసేపు విషయ నిర్ణయసభ జరిగినది. "హిందూమహాసభవారు కాననసభలకు ప్రత్యేకముగా ప్రతినిధులను నిలుపగూడదు. ఏ రాష్ట్రమునందైన ఒక హిందూసభ్యుడు హిందూమతమునకు హాని కలిగించునని అఖిలభారత హిందూ నాయకసంఘమువారికి తోచినచో వారు రాష్ట్రీయసంఘముతో నాలోచించి ప్రత్యేకముగా ప్రతినిధిని నిలుపవలెను" అను తీర్మానము చివరకు అత్యధిక సంఖ్యాకులచే నామోదించబడెను. దీనినిగూర్చి చాలతీవ్రముగా చర్చజరిగినది. హిందూమహాసభవారు కాననసభల ఎన్నికలకు ప్రతినిధులను నిలుపగూడదని లాలా ధునిచందు (ఎం.ఎల్. సి. స్వరాజ్యవాది)గా రుపపాదించిన పరంగా వీరిపోయినది.

14వ తేదీ మహాసభాసమావేశము

14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు మరల మహాసభ కూడెను. వరముజెలిసినందున 10000 మంది సభకువచ్చిరి. బరవాన్సు మహారాజా, బిర్లారాజా సర్ రామపాలసింఘు, డాక్టరు గోకులచందన రాంగుగారు మున్నగు ప్రముఖులు వచ్చిరి. బాలగాయకముణియగు మాస్టర్ మోహను మున్నగువారు ప్రారంభమున గానప్రార్థనాదులచే సభ్యుల వానందింపజేసిరి.

అప్పత్తానివారము

(1) అప్పత్త్యతా నివారణమునుగూర్చిన తీర్మానమును డాక్టరు బోముతరాంగా రుపపాదించిరి. "ఇటీవల సర్ రామనాథనగారును భార్యయును కుమార్తెయును మధురదేవాలయమునకు వెళ్లగా, వారిని రాసీయలేదు. మరునాడు వారు మరల గవర్నరు గోళ్ళకు ప్రభువుతోగూడ వెళ్లగా, అడుగులకు మడుగులాగును మరి రానిచ్చిరి. (అవమానకర మనుకేకలు) దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు విదేశములవారు భారతీయులను బాగుగా నాదరింపవలెనని అడుగుల కిటుల హాస్యాస్పదముగా మెలగు పూర్వాచారపరాయణుల కెటుల మొగము చెల్లును. ఈకళంకము తొలగవలెను. ఈలోపమును కనిపెట్టి మహమ్మదీయులును క్రైస్తవులును హిందువులను తమతమ మతములలో కలుపుచున్నారు" అని చొయితీరాంగారు నుడివిరి. దీనిని బెహ్వరీ లాలుగారు బలపరచిరి. "నేను చమరబాతివాడను అనగా అప్పత్త్యుడను. తొలగింపనిచో హిందూమతము నాకను నష్టమై ముంచివేసిన వారగుదురు." అని లాలుగారునుడివిరి.

సనాతనులందరూ పండిత మాలవ్యాగారి నాయకత్వము నంగీకరించి అప్పత్త్యులను తొలగింపవలెనని గంగావిష్ణు కాప్రతిప్రసాదగారు నుడివిరి.

బ్రాహ్మణులకుగల అన్ని హక్కులను ఇతరవర్ణములవారికిగూడ నుండవలెనని స్వామి సచ్చిదానంద వేదాంతిగారు నుడివిరి.

మంత్రీ పాబాయిగారును, దినానబహదరు రంగాచారిగారునుగూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

పిమ్మట ఓట్లు పుచ్చుకొనగా తీర్మాన మామోదించబడెనని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

నేను పంచములతో కలిసి భుజించుటకును వారికి జంభ్యములను వేయుటకును అంగీకరింపను అని ఒకసభ్యుడు లేచి అరచెను. దానినామోదించుచు పలువురు చేతులను తట్టిరి.

"ఈతీర్మానమునకు ప్రతిహతులుగా ఒకసవరణ నుపపాదించగోరెద మని స్వామి ప్రకాశానందగారును మరీ 20 మందియును సంతకములుచేసిపంపిన లేఖ నాకు చేరలేదు" అని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

అంతట సభలో అల్లరిబయలుదేరెను. ఒకసాధువు లేచి జెండాను పైకెత్తెను. పూర్వాచారపరాయణులు చాలమంది సభను విడిచిపోసాగిరి. లాలాజీ మాలవ్యాజీగారు మున్నగునాయకులు వేదికపైకెక్కిమాట్లాడిరిగాని అగోలలో ఎవరికిని విసబడలేదు. 15 నిమిషములవరకును సెమ్మది కలుగలేదు. సనాతన సంస్కరణ పక్షముల నాయకులకు సంభాషణలు జరిగెను. పిమ్మట మాలవ్యాగారు బోధింపగా సెమ్మది కలిగినది. సనాతన వాదులు మరల సభలో వేదికపైని కూర్చుండిరి. పిమ్మట అధ్యక్షుడును లాలాజీయును ఉపసవ్వించిరి. లాలాజీ ఉపన్యాసమున సభ్యులు నిశ్చలముగా నాలికించిరి. "బహిరంగము లగు (వర్ణకు) పీఠులకు మాతులను పాతకాలనుగూర్చి ఎవ్వరికైన ఆక్షేపణ కలదా?" (లేదని అందరూ ఒప్పుకొనిరి.) వ్యక్తిసంబంధము లగు వానినిగూర్చి యజమానులయిష్టముగాని నిర్బంధములేదు. (చప్పలులు) దేవాలయములనుగూర్చిగూడ నిర్బంధములేదు. కావున నిరుటి తీర్మానములోను యాతీర్మానములోను వ్యత్యాస మేమియునులేదు. ఇతరమతములవారు కోట్లకొలది కరప్రతముల నచ్చుచేసి పంచిపెట్టు చున్నారు. మనము ఏన్నమండదగునా? మనమతమునా రన్యమతములలో వేల కొలదిగా కలియుచుండ నుపేక్షింపదగునా." అని లాలాజీ నుడివెను.

నిరుడు మాలవ్యాగారి ఆహ్వానముప్రకారము 150 మంది పండితులు కాశీగరమున సమావేశమై అప్పత్త్యుల శాస్త్ర సమ్మతముగాదని నివారణచేసిరి. దానినిపుడు మార్చ నేలనని పండిత దీనదయాళుగారు నుడివిరి. అంతలో మరల కొంత అల్లరి ముమ్మారు కలిగెను. మాలవ్యాగారు మరల సుపసవ్వించిరి. సెమ్మది కలిగెను. మరల పండిత దీనదయాళుగారును స్వామి దయానందగారును వేదికపైకివచ్చిరి. తాము సభకువదలిపోయెదమని దీనదయాళుగారు నుడివిరి. సభలో చాలమంది లేచిరి. పిమ్మట మాలవ్యాగారు రెండుసార్లు ప్రతిపక్షులను మందలించుచు మాట్లాడిరి. ఇందు పాతకమేదియును లేదు. ధర్మహాని ఏమియునులేదు. అట్టి దేదైననున్నచో ఆపాపలమునంతను నేనేభరించెదను. తీర్మానము అత్యధికసంఖ్యాకులచే నామోదించబడెను. మీరులేచిపోవుట మాకిష్టము లేదు. పోకతప్పందం దా నిశ్చయముగాలేచి పొందు. లేదా అధ్యక్షుని ఆజ్ఞలకు బద్ధులై యుండుడు అని మాలవ్యాగారు నుడివిరి. అంతటితో పండిత దీనదయాళుగా రంగీకరించితిని తెలిపిరి. రెండు గంటలసేపు కలవరము జరిగినపిమ్మట మరల సెమ్మది కలిగినది. శుద్ధితీర్మానము ఏక గ్రీమముగా నామోదించబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

15వ తేదీని జరిగిన మహాసభ

సభ్యులసంఖ్య చాలతక్కువగా నుండెను. సభానిబంధనలు, విజ్ఞప్తివర్ణన, యితరసంఘములతో సోదరభావము, స్వదేశస్థువులను నాడుట, భద్రతకట్టుట, మతసాంఘికకార్యములకు శాంతిసేన, గోరక్షణము, కసరత్తు మున్నగు వానినిగూర్చిన తీర్మానములను రెంటిని అధ్యక్షుడు డుపపాదించెను. రెండును ఆమోదించబడెను.

హిందూసంఘటనమును గూర్చినతీర్మానమును శ్రీమాన్ విజయరాఘవాచారిగారు (నేలము) ఉపపాదించిరి. మతాంతరుల బారినండి హిందూమతమును గాపాడుట వివిధవర్ణముల శాఖలవారిలో సత్కావమును కలిగించుట యిదిరెండును సంఘటనమునకు ముఖ్యకర్తవ్యములు అని ఆచార్యులుగానునడిపిరి.

పిమ్మట కాననసభల ఎన్నికలనుగూర్చి చాలచర్చ జరిగినది. స్వామి సత్యదేవుగారు మాట్లాడిరి. "కాంగ్రెసువారు నిలుకడలేని పద్ధతి నవలంబించుచున్నారు గాని హిందూసభ వారు ప్రత్యేకముగా కాననసభలకు ప్రతినిధులను నిలుపవలె"నని భాయీపరమానందుగారు నుడివిరి.

అతివాదులు విితవాదులు ఆరాజకవాదులు మున్నగు నన్ని తెగలవారును హిందూసభలో నున్నారు. రాజకీయము లిచట పరిపూర్ణము కావలెను. "హిందూనాయకు లెవరైన మతమునకు నష్టముకలిగించిరా?" (పండిత మోతీలాలుగారు) అని ఒకరనిరి) నెహ్రూగారు అటులనెన్నటికిని చేయరు. ఇతరమతములను నిరసింపగూడదు" అని లాలాజీ నుడివెను. రాజకుమారు [అమేతీ] పండిత హరిహర సరూపుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను. సంఘటనతీర్మాన మామోదించబడెను.

పండిత నెహ్రూగారి ప్రకటన

దీనిని పండిత నేరేరాం శర్మగారు చదివిరి. "నాకిప్పుడు ఢిల్లీలో పనియేమియునులేదు. ఈసభకొరకే నేను వేచియుంటినిగాని 13, 14 తేదీలలో కాననసభల విషయము చర్చకు రాలేదు. నేను 15 న యింకొకచోట ముఖ్యముగానుండవలసి యుండుటచే వెళ్లితిని. ఈలేఖను నామిత్యులకు నేకేరాంగారు సభలో చదివెదరు. నేను హిందూసభలో సభ్యుడనుకాను. చివను మీరు తమించి వినగోరెదను. నాభావములు బాతీమశ్చక్రధమును వదలి ప్రత్యేకసంఘవ్యవస్థను నిలుపజాలవు. హిందూసంఘమునుబలపరచివికమత్యమునుకలిగించుటయేహిందూమహాసభవారి సంకల్పము. ఈసభలో అన్నిరకములరాజకీయమును కక్షతవారును కలరు. అట్టిచో మీరు రాజకీయముల నెటుల నెరవేర్చగలుగుదురు? ఇతరపక్షముల సభ్యులలో హిందూమతాభిమానముగల వారికి మీరు ఓట్లు యియ్యవలెను. వారు వితవాదులా అనహాయవాదులా అనువిషయ ములోచింపగూడదు. అట్టిచో వారెటుల కలసి పనిచేయ గలుగుదురు?

అసహాయవాది కాననోల్లంఘనమును కోరును. మితవాది విజ్ఞప్తితో తృప్తి నొందును. కావున మీరు హిందూసభపేరిట ప్రతినిధులను నిలుప మీలెదు. కాంగ్రెసు మహాసభలో హెచ్చుమంది హిందువులే కలరు. ఇతరమతసంఘములెన్ని ఏర్పడినను దానిప్రాముఖ్యమునన్యభంగము కలుగదు. అట్టిచో కాంగ్రెసుమహాసభాధికారము నేల తీసివేయవలెను! ఈక్రొత్త హిందూసభ కా అధికారము నేల యియ్యవలెను! మీరు కాననసభలకు ప్రత్యేకముగా ప్రతినిధులను నిలుపవలెననిచో హిందూసంఘాభివృద్ధికి ముప్పు కలుగును. హిందూమతమున అసంఖ్యాకములగు వర్ణములన్నవి. ఈసానములకొరకు చాలస్వరలు కలుగును. హిందూసభ సభ్యులందరూ కాంగ్రెసులో చేరినచో మీయిచ్చునెచ్చినవారిని కాననసభలకు నిలుపవీలగును. మీయిచ్చునెచ్చిన విధానమును నిర్ణయింప వీలగును. అదియే ఉత్తమ మార్గము" అని నెహ్రూగారు వ్రాసిన సందేశమును నేకేరాంగారు చదివిరి.

హిందూమహాసభవారు అభ్యర్థులను నిలుప దలచుటచే స్వరాజ్యపక్షమువారు పలువు రీసభకువచ్చుట కవకాశము కలిగినందులకు నేను సంతసించుచున్నాను. మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకముగా ప్రతినిధులను నిలుపుచుండగ వారి నెలయును అనబాలక పోతిరిగాని హిందువులను మాత్రము మందలించ గడగిరి. ఇది సరికాదని మాలవ్యాగారు నుడివిరి. పిమ్మట ఓట్లుపుచ్చుకొనగా శ్రద్ధానందస్వామియును కొందరు స్వరాజ్యవాదులును ప్రతిహతులుగా నుండిరి. హెచ్చుమంది తీర్మానము నామోదించిరి. అధ్యక్షుని ఆతిష్టానముతో సభముగి నెను. ఈస్తరునెల పులలో బీహారులో మరల సభజరుగును. (ఆ. ప్రె.)

కోటసంస్థానపు విందు

రాజప్రతినిధి యువన్యాసము

వైస్రాయికాంపు కోట, మార్చి 15-మార్చి 14 వతేదీ ని కోట సంస్థానపు విందునయమున రాజప్రతినిధి యిట్లు చెప్పెను.

కోట సంస్థానమునకు నేను నవ్వుట కిదిమే మొదటిసారి. నాకొసంగిన స్వాగతమునకు మహారాజావారికి నేను వందనము లర్పించుచున్నాను. నాతోకూడ రాజేకప్రాయినందులకు రీడింగు ప్రభువిచారింపు చున్నది. హిందూదేశమునుండి వెడలునప్పుడు జరుగు పీడుకొలు సమయములందు తగినబలమును కలిగియుండవలెనని ఆమెయిప్పుడు విశ్రాంతి తీసుకొనుచున్నది. ఆమెహిందూదేశమునందు చేసియున్న పనికి మీరామెను ప్రశంసించుట ఆమె వినియున్నయెడల యెంతో సంతసించెడిది. ఆమె వెడలిపోయిన పిమ్మట కూడ ఆమె ప్రారంభించిన శిశుసంరక్షణ మొదలగు పనులన్నీ సరిగా జరుగుచుండవలయునని ఆమె కోరికయై యున్నది.

మీరు నన్నుకూడ ప్రశంసించియున్నారు. ఇప్పుడుపరిశీతులు కొంత నిలకడగా నున్ననీ మహారాజులగు మీరు ప్రశంసించుట నాకు సంతోషము గూర్చుచున్నది. ఈపరిశీతు లిట్లేయుండి హిందూదేశముయొక్క విశ్వర్య మింకను అభివృద్ధి జెందువని నేను నమ్మెద. హిందూదేశమునుండి నేను వెళ్ళక పూర్వమే కోట సంస్థానమునకుగూడ రాగలిగినందుకు నేను సంతసించుచున్నాను. మహారాజుకోట సంస్థానములను నేను బాగుగా నెరిగియుండకపోయినట్లయిన రాజపుతానాను గురించి నాకుపూర్వమైన జ్ఞానముండజాలదు. 17 వ శతాబ్దము నుండియు నీకోట సంస్థానము ప్రత్యేకసంస్థానముగా నిలచియున్నది. 1817 లో జరిగిన సంధి పరతులను బట్టి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు కోట సంస్థానముతో మరలెంత దగ్గరసంబంధ మేర్పడినది. రాజపుతానాలో చిరకాలము నుండియు వచ్చుచున్న రాజవంశము వారలలో నొక్క రగుటచే నేను మిమ్ముల నిచ్చటనే చూడదలించియుంటిని. 37 సంవత్సరములక్రిందలమీరి సంస్థానపు గద్దె నెక్కి 80 సంవత్సరములకు వైసుండియు పాలనాధికారమును మీరు చక్కగా చలాయించుచున్నారు. మీ సంస్థానమునందు మీకుగల ప్రేమయు దాని యభివృద్ధియందు మీకుగల అభిలాషయు సర్వవిధములు. మీసంస్థానమందేగాక సర్వ సంస్థానములకు సంబంధించిన సంస్థానాధీశుల సంఘము నందును కళ్యాణాలయందును మీకెంతయో అభిలాష గలదు. మీకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమందుగల రాజభక్తిని వేరుగా చెప్పవక్కరలేదు. యుద్ధసమయమున మనుష్యుల నిచ్చియు ధనము నొసంగియు మీ బ్రిటిషుప్రభుత్వమున కెంతయోసాయ మొనర్చియున్నారు.

సార్వభౌమునికి మీయందుగల ప్రీతికి సార్వభౌముడు మీకొసంగిన గౌరవచ్చియులే తార్కాణములు.

భారతీయులు నైస్యములో చేరుటకు తగిన శిక్షనొసంగు పట్ల స్క్రీంట్ కమిటీ శిఫారసు లెంతయో యువయోగకరంబులని మీతోకూడ నేను నమ్ముచున్నాను. సంస్థానములవిషయమొకడ అతోచిండుటకై స్వదేశ సంస్థానముల ప్రతినిధియొకడు ఆకమిటీలో సభ్యుడుగా నియమింపబడెను. ఈసంస్థానమువలె ఖాత్రము కలిగిన సంస్థానములు పెక్కులు లేవు. 1658 సంవత్సరమందీ సంస్థాన ప్రజలు యుద్ధములు పల్పిరి. అప్పటినుండి 17, 18 శతాబ్దములలోనేగాక 19 వ శతాబ్దములలోకూడ అప్పుడప్పుడీ సంస్థాన ప్రజలు తమపాదము ప్రతాపములనుగన్నరచుచున్నవి. 20 శతాబ్దమునందు మహాయుద్ధములో పాల్గొనిరి.

యుద్ధానంతరమున అధికపరిశీతులు అసంతృప్తికరముగ నుండుటచే కరెన్సీ కమిషను వారు విచారించుసమస్యల నింతకు ముందు విచారించుటకు పీలుపడినదికాదు. ఇప్పుడు పరిశీతులు విచారణ కనుకూలముగ నున్నవి. కావున యీ కమిషను వారు చేయబోవు శిఫారసులు హిందూదేశ అధిక పరిశీతులను పదిలపరచుటయేగాక వర్తక వ్యాపారముల కెన్నియో సౌకర్యములను కలుగజేయును. ఈదేశములో స్థానిక పరిశీతులకు తగిన నట్లుగ ఎక్సేంజి కరెన్సీ విధానములు మారకుండ నున్నట్లయిన వారి శిఫారసులు పెంపొందుటకు పీలుండును. కోట సంస్థానాధీశుడైన మీరు నాకొసంగిన ఆతిథ్యమునకు మరియొకమారు అభిసందించి కోట మహారాజావారికి ఆయా రాజ్యాధిపత్యైక్య ర్యాభివృద్ధి కలుగవలెనని కోరుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

పయిలీరు సంపాదకులుగ నుండి విరమించిన శే. ఇ. వూలావేలుగారు గూడ భారతదేశము విడిచిపోయిరి.

పంజాబు శాసనసభ

పోలీసు గ్రాంటు

తగ్గించుటకు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై చర్చ

(అసోసియేటెడు ప్రెసు తంతి)

లాహోరు, మార్చి 16:—పోలీసుగ్రాంటు మొత్తము దొక రూపాయి తగ్గించవలయునని ఛార్జి ఆఫ్ జల్ పాక్కు గారిచే ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై నేడు పంజాబుశాసనసభ యందు చర్చ తీరిగి ప్రారంభమయ్యెను.

పోలీసుపరిపాలనను ఖండించు పెక్కు అనధికారసభ్యులు డిప్యూటీ సర్పంచుల గావించిరి. పోలీసుశాఖయందు లంచగొండితన మధికముగ వ్యాపించియున్నదని తెల్పిరి. నాల్గగంటలు చర్చించినను చర్చ సంపూర్ణికాలేదు. రేపటివరకును శాసనసభ నిలిచేయబడెను.

ముఖ్యకార్యదర్శి డెన్నెలు, హోంకార్యదర్శి డాబ్ సన్ను గార్లు పోలీసుడిపూర్వమెంటులు వెనుకవేసికొనివచ్చిరి. పోలీసుశాఖను ఉద్యోగులను నిరసించుట అన్యాయమనియు, ఆక్రమణమనియు, అనుపయోగకరమనియు వారు చెప్పిరి. అనధికారుల ప్రసంగములు పోలీసుచరిత్రయు, పోలీసు సంస్థ లెట్లు తెలిగినవో తెలియనట్లు వ్యక్తముచేయుచున్నవి. బ్రిటిషువారిండియాలో అడుగుపెట్టుటకు పూర్వమే లంచగొండితన మీదేశమందు గలదు. గ్రామపోలీసు సంస్థలు బ్రిటిషువారి అధీన మగునప్పుడే అవి లంచములు దీక్షింపచున్నవని బ్రిటిషువారిచుం గుదురు. ప్రకృతమందు గల పోలీసువిధానమున, దొరతనమును నిందించువారు జైలు సాము దుర్బి ని యొగ ము చేయు అనధికారము సంస్థలూట మరచుచున్నారని డెన్నెలుగారు పేర్కొనిరి. లంచగొండితన మను విషము నొకనెల లో గాని ఒక సంవత్సరములోగాని ఆణుముట సాధ్యముకాదు. అనధికార సభ్యులు సూచించిన విషయములపై నెమ్మదిగను శాంతముగను చర్చించవలయును. ఎల్లప్పుడును న్యాయమును విమర్శ నల ఆహ్వానించు దొరతనమట్టి విజ్ఞాపనలగురించి బాగుగ విచారించును. జీతము హెచ్చించినయెడ వ్యక్తి లంచములనుదీయుట మానుట గురించి డెన్నెలుగారు సందేహించిరి. సంపూర్ణముగ ఫించను నీయుటకుపూర్వము పోలీసు ఉద్యోగి ఆస్తిని గురించి దొరతనము చక్కగ విచారించవలయునని డెన్నెలుగారుచెప్పిరి. గ్రామ క్రిమినలు పరిశోధనలందు ప్రజలే క్రేస్తవహించుచినము లు నచ్చుననియు పంచాయతులు న్యాయనిర్ణయమున డెంటుల సహాయము నీయుచున్నవో అటులనే గ్రామ సంస్థలు పోలీసు నకు సహాయము చేయుననియు సభ్యుడు వదించెను.

డాబ్ సన్ గారి నిరాకరణము

పోలీసు శాఖయందలి పెద్ద ఉద్యోగస్థులపై మోపబడిన నేరారోపణలను డాబ్ సన్ను గారు నిరాకరించి పోలీసు శాఖ వంటి పట్టు సర్వములు శాసనసభయ ప్రజలయ సహాయము నొందవలయుననియు (మారమగు విమర్శనములు శాఖలపైగావించరాదనియు) సభ్యుడు చెప్పెను. పోలీసుదళమందలి లోపము లెట్టివియున్నను భారతదేశమందని మిక్కిలి ప్రశస్తమైన దళముగ నున్నదని డాబ్ సన్ను గారు నుడిచిరి.

లంచగొండితనమును అణుముటకు బదులుగ దొరతన ము దానిని ప్రోత్సహము చేయుచున్నారని మిషుక్ అట్టు లో అజీజుగారు చెప్పిరి. ఈ సభ్యుడు యీవిషయముపై పూర్తిగ నొక గంట ఉపన్యసించెను. "లేదు." అని బిగ్గరగ సర్ జాన్ మేనార్డు వదించెను.

* * *

పంజాబు శాసనసభాసభ్యునిపై దౌర్జన్యముజూపుట

మాంటుగోమరి జైలునందు జరిగిన సంగతి

విచారణనంపుపురిపోర్టు పోకటింపబడెను

(అసోసియేటెడు ప్రెసు తంతి)

లాహోరు, మార్చి 16:—పంజాబు శాసనసభా సమావేశమందు నేడుపంజాబు జైలువిచారణకమిటీ నివేదికను సర్

మేనార్డుగారు ప్రవేశపెట్టెను. కాని అందులనుబదులుగా ప్రశ్నల యనంతరము యిట్టివల లాలాబోధరాజుగారిని మాంటుగోమరి జైలునందు దౌర్జన్యముచేయబోవుటను గురించి విచారించుటకు నియమించిన కమిటీ నివేదికను శాసనసభయందు ప్రవరించెను.

18 ఫూల్కుకేపు టావులపై రిపోర్టు పేపుచేయబడెను. కమిటీ అన్వేషకులను లమ్ముడెన్ గారుగాక మిగిలినసభ్యులు యేకగ్రీవముగ రిపోర్టునిచ్చిరి. మ్యాంటుగోమరి జైలునూపరిండెంటును మేజరు ట్రూటరు, బి. ఎమ్. డి గారు ప్రత్యక్షముగ యీవ్యవహారమందు పాల్గొనినట్లు రుజువు చేయుటకు సాక్ష్యములేదు. అయినప్పటికిని వారిఅనుమానమునకు కారణములేవని తాము చెప్పజాలమని కమిటీచెప్పెను. బోధరాజుగారిచే నొందరగలిగింపబడుటకు వ్యక్తియమైనట్టియు, ఉద్యోగ సంబంధ మైనట్టియు కారణములు నూపరింపెండెంటునకు ముఖ్యముగ గలవు. విచారణగావించమికికమిటీ జైలుసందర్శించెనని ఆయన చెప్పుచున్నాడు. ఆయనజైలుల ప్రవర్తనతో యేకమగుట, ముఖ్యముగ అనుమానపరిస్థితులందు వార్డరు రీ మటు ను స సె ఎం డు చేయుట వలన నూపరింపెండెంటుపై అనుమానమును హెచ్చుచేయుచున్నవి. ఆయన పప్పటికిని పరిస్థితుల సూచనంతప్పప్తముగ లేకుండుటచే నూపరిండెంటుపై నిశ్చయముగ నేరముమోపుటకు అవకాశములేదు. అయినప్పటికిని ఆలస్యములేకుండ కట్టుదిట్టముగ ఆయన విచారణచేయకుండుట నూపరింపెండెంటు లోపమనియు, ఆయన విచారణచేసి నయెడ వాస్తవాంశములు బయటపడియుండుననియు, కమిటీ సభ్యుల నిశ్చయాభిప్రాయము.

జైలురునుగురించిన కేసు

జైలురునుగురించి వేరువేరువిషయములు గలవు. మాడుగంటలప్పుడు మహమ్మదీయులు భగవత్పార్థసలు చేయుసమయముగాను గాన జైలురు ప్రార్థనలందు నిమగ్నుడైయుండెనువాడను సరియైనదిగాదు. అంతియకాక జైలురుగావించినది పైపై విచారణయనియు మిక్కిలి దృఢమైనదనియు తెలియుచున్నది. చక్కార్ యందు నేరస్థు లేమిచేయుచున్నారో తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నములుసల్పబడలేదు. వారిననుకరించిన కాన్స్టెబు ఉద్యోగులనుండి స్టేటుమెంటుల దీసికొనలేదు. ఈవిచారణనుబట్టి లేలనదేమన వాస్తవాంశముల నగుటకు జైలురు ప్రయత్నించెనని స్పష్టమగుచున్నది. జైలురుయొక్కనర్తనమే ఆయనను ఖండించుచున్నది. లాలా బోధరాజుగారికి ఆయనగుంపాపమును నేర్పవలయునని అభిప్రాయ డయ్యెనునునదిగూడ వాని యుద్దేశ్యమునకు జేర్పవలయున్నది. ఇటువంటి పరిస్థితులును జైలురు ప్రవర్తనయు, జేనరుని ములుల్లాగాను యీవ్యవహారమందు పాల్గొనెననియు బుధియా హుస్సేనులు గావించిన నేరము నాయన ప్రోద్బలము గావించెననియు ననుటకు సందియములేదు.

వ్యతిరేకాభిప్రాయము

తాను గావించిన వ్యతిరేకాభిప్రాయమందు కమిటీ అన్వేషకుడు లన్ డెన్ గారిటుల వ్రాసిరి:—నూత్నుబుద్ధిగల జైలురు బహిరంగ స్థలమునం దెదురుకొనునని తా నంగీకరించజాలడనియు, అట్లు చేయుటచే తప్పకవెల్లడియగునని తెలిసికొనజాలనంత అజ్ఞాని జైలురుకాడనియు లన్ డెన్ గారు చెప్పిరి. ఆయన దౌర్జన్యము చేయుటకు ఖైదీగది కంటే బహిరంగస్థలము జైలురు ఎన్నుకొనడు. ఖైదీగదినద్ద ఎవ్వరునుజూడ లేలస్థింపకుండుటయేగాక కానిలసినంతద్రవ వదార్థముగూడ లభించియుండెడిది. ఇట్టి పరిస్థితులందు జైలురుపై అనుమానమునకు గట్టికారణములున్న కేసు రుజువు చేయుటకు సాక్ష్యములేదు అని లన్ డెన్ గారు వ్రాసిరి.

సర్ జాన్ మేనార్డుగారు

రిపోర్టు ప్రవరించి, నూపరింపెండెంటు, జైలురు వారి వారి నిహితధర్మములను నెరవేర్చిరి కాని దొరతనము తీర్మానించెనని సర్ జాన్ మేనార్డుగారు చెప్పిరి. జైలుశాఖయందుండి సివిలు మెడికలు శాఖయందు పనిచేయుటకు జైలు నూపరింపెండెంటు ట్రూటరుగారు మార్చబడిరి. జైలురునియామటుల్లాఖాను చిన్నజిల్లాజైలునకు మార్చబడెను. వారికపెద్దజైలు నందు పనిచేయుటకు దొరతనము నియమించదు. దౌర్జన్యము చేయుటకు ప్రయత్నించిన యిద్దరు ఖైదీలును అనతికాలములో విచారింపబడెదరు.

సామవారమునాడు మహారాజవంశనెనవద్ద ఉత్తరముగా కొండలవద్ద వరద లెక్కువై ఒకస్త్రీమరు కట్టుత్రాళ్లు తెంపుకొని ప్రయాణికులతో గూడ కొండలకు గొట్టుకొనెను. ఐదుగరకు గాయములు తగిలెను. ఒకరు ఆకుపత్రిలో చనిపోయిరి.

భారతశాసనసభ

వైనాన్సు బిల్లుపై చర్చ

దీర్ఘి, మార్చి 18:—సామ్రాజ్యశాసనసభ సోదరీనము మరల సమావేశమయ్యెను. ఆర్యకాంటికు బోర్డువలెను దా దాపు 25 ప్రశ్నలు ఆమెగవడెను. దాట్ల 5 లోకరిగారిప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యుద్ధము ముగిసినప్పటినుండి పన్నెయి (బాంబిలో) రాజ్యపరిపత్తి కమిషను హోదా గల 70 క్రొత్త ఉద్యోగములు సృష్టింపబడినవియు తగిన భారతీయులు దొరకుట లేదనియు ఇప్పటికి ఈ ఉద్యోగములలో 40 మాత్రమే భారతీయుల కివ్వబడినవియు బోర్డుమారు ప్రత్యుత్తర మొసరిరి. భారతీయుల కిఉద్యోగములందు శిక్షాపాఠకులకు తగువిధపు టులుచేయ ప్రభుత్వమువారు యత్నించుచున్నారని తెలుపబడినది.

పెంటలు ఆర్డ్రెజరీబోర్డునకు ఆరుగురుసభ్యులను ఎన్నుకొనవలసియుండెను. అందులకు 8 మంది (పేనులు) ని సభవారు ఎన్నుకొనిరి. స్టాండింగ్ ఎమిగ్రేషను కమిటీకి (పేనులు) 18 మంది ఎన్నుకొనబడిరి.

టారిఫ్సు అమెండుమెంటు బిల్లుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. సే త యం త్ర సామగ్రియందు కాటను యార్డు రీలింగ్ యంత్రములు పికింగ్ బాండులు తేర్చవలయునని సేతుకస్తూరిభాయి లల్లాభాయిగారు లోకసభకు సమాధించిరి. ఈసభరాసు సర్ చార్జెస్ ఇచ్చినవారు ఆమోదించిరి.

సవరింపబడిన బిల్లును ఆమోదించవలయునని సర్ చార్జెస్ ఇచ్చినవారు సమాధించిరి. బి. దాసుగారు ప్రభుత్వమువారి టారిఫ్సువిధానమును అయిదువేలతో కొనసాగించుచున్న సంతకణ విధానమును ఆక్షేపించిరి. చిమిటిమన్ను మనకు సంతకణ ఇవ్వబడలేదు. సాకస్తనపై దిగుమతిపన్ను తగ్గింపబడెనని దాసుగారు ఎత్తిచూపిరి.

కొంతచర్చజరిగినపిమ్మట టారిఫ్సుసవరణబిల్లు ఆమోదించబడినది.

పిమ్మట టాముకినుసగురు మద్రాసు సివిలు కోర్టు సవరణబిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈబిల్లు ఆమోదించబడినది.

వైనాన్సు బిల్లు

సర్ బేసిలు బ్లాకెటుగారు వైనాన్సుబిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఇప్పటికి సభయందు సభ్యులసంఖ్యవిగల తక్కువగనుండెను. ప్రభుత్వపు డెంచీయందు సర్ బేసిలు బ్లాకెటుగారు మాత్రమేయుండిరి. ఆర్థికసభ్యుడు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచు ఎట్టి ఉపన్యాసము ఇవ్వలేదు.

బడ్జెటుపై ఎట్టి చర్చజరుగుటకు అవకాశము లేకపోయినందున ఇండియన్ డెబ్టును ఈసభయందు ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక విధానమును విమర్శింప ఉద్దేశించిరిని రామయ్యగారు తెలిపిరి.

బడ్జెటుపై చర్చజరుగకుండుటకు మానముపొంపవలయునని సభ్యులు కుట్రపన్నుటయే కారణమాయని అభ్యుక్తుడు ప్రశ్నించెను.

రామయ్యగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—మొదటిదినము మాపక్షమువారు చర్చయందు పాల్గొనినమాడవని నిర్ణయించుకొనిరి. కాని రెండవదినము చర్చ జరుపవచ్చుననుకొనిరి. ఆర్థికసభ్యుడు తెలిపిన రెక్లర్వినివరములం దెన్నియో లోపములున్నవి. ఆర్థికసభ్యుడు చూపిన నిలవకన్న ఎక్కువ మొత్తము నిలవయున్నది. మిలిటరీ ఖర్చుల క్రమముగ తగ్గవలయునను విధానము ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగ అమలునందుంచలేదు. 50 కోట్లకన్న మిలిటరీ ఖర్చు అధికము కామాడవని ఇంచితపు కమిటివారు నిర్ణయించియుండిరి. ఇంచితపు కమిటివారి నిర్ణయము ఆచరణానుయోగ్యము కాదనియు ఆ చర్చ ప్రాయ మనియు సే వాధి పతి చెప్పట విచిత్రముగనున్నది. వైనికాఖ ఖర్చుల తగ్గుటకు బదులు హెచ్చుచున్నది.

రామయ్యగారు అర్థగంట మాట్లాడిరి. ఏదో కొంతకాల పరిమితియుండవలయునని అభ్యుక్తుడు సూచించెను. ఎంతకాలమైనను మాట్లాడుటకు తనకు అధికారముండెనని రామయ్యగారు వాదించిరి. మాటలాడ నుద్దేశము గలవారేను లుండెదననియు వారి సాకర్వార్థమై సభ్యులు తమంతటతామే కొంతకాల పరిమితిని నిర్ణయించుకొనుట భావ్యమనియు అభ్యుక్తుడు మందలించెను. బడ్జెటు సమయమున సంపూర్ణముగ చర్చజరుగనందున ఈ అవకాశమును వై కొని సభ్యులు చర్చనలుపు విషయమై తన కెట్టి ఆక్షేపణలేదని అభ్యుక్తుడు చెప్పెను.

వైనాన్సుబిల్లు రెండవ రీడింగ్ సందర్భమున ప్రభుత్వ విధానమును విమర్శింప అవకాశముండవలయునని రామచంద్ర

రావుగారు చెప్పిరి. అభ్యుక్తుడు ఈ సూచనను అంగీకరించెను.

రామయ్యగారు మరల మాటలాడుచు ప్రతిపక్షసభ్యులము 5 కోట్లు అప్పుతీర్చవలయుననియు, నిలువ మొత్తము అప్పుతీర్చుటకై వ్యయపరపబడవలయుననియు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికవిధానము సామాన్య జనులకు ఎంతమాత్రము లాభకరముగ లేదనియు చెప్పిరి.

అట్లు (ప్రత్యేక శాసనసభ శాసనమునని హరిబలాసు కావ్దగారు కోరిరి.

రైతుల విషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించుటలేదని ఆహమరు ఆలీఖానుగారు ఆక్షేపించి చక్కెర విచారణసంఘము వారి సూచనలపై ప్రభుత్వమువారికి బాధ్యతవుచ్చుకొనవలసింది తెలుపవలయునని కోరిరి.

యూనివర్సిటీ బోర్డులకు ఇంకను ఎక్కువమొత్తము వ్యయపరచుట అవసరమని డాక్టరు మెక్స్ ఫోర్డుగారు సూచించిరి.

వైనాన్సుబిల్లును ఆక్షేపించుచు, డాక్టరు లోకరిగారిట్లు చెప్పిరి:— ఎక్కువ సంస్కరణములు కావలయునని వారియంతయు ప్రకటించిన కోరికను ప్రభుత్వమువారు తిరస్కరించిరి. వైనికాఖవ్యయము వానాటికి పెరిగిపోవుచున్నది. పన్నుల భారము విపరీతముగను ఆక్రమముగను యున్నది. ఈకారణము వల్ల ఈబిల్లును ప్రవేశపెట్టవలయునను ఉపపాదనమునే ఆక్షేపించవలసియున్నది. (రాజకీయములకు సంబంధించిన చర్చ ఈ సందర్భమున లేకూడదని అభ్యుక్తుడు హెచ్చరించెను.) సేన యందు భారతీయులసంఖ్య అత్యల్పముగనున్నది. ఈబిల్లునందు మంచిచెడ్డలున్నవి. ఈబిల్లును ఆమోదింపవలయునో నిరాకరింపవలయునో నాకు తోచుటలేదు.

ఫలహారాంతరము బి. దాసుగారు మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—మొత్తము సంపర్కము దీహత పిరిస్సా రాష్ట్రములకు ఇచ్చింది కలుగజేయుచున్నది. భారతదేశమున పరిశ్రమలు వృద్ధిగాంచవలయుననిన స్టేటు బ్యాంకియందుట. అవసరము. ఇంపీరియలు బ్యాంకి ఆంగ్లేయులచే నిర్వహింపబడుచుండుటచే భారతదేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుటలేదు. ఇంపీరియలు బ్యాంకిలో ఉన్న తోడ్పాటులను భారతీయుల కివ్వబడుటలేదు.

ఆర్థికసభ్యుడు:— గౌరవసభ్యుడు గా విం చు చు న్ను సూచనలు నిరాధారమైనవి.

కలనలుసిడ్నీ:— 800 మంది భారతీయులు ఉన్నతోద్యోగములందున్నారు.

దాసు:— ఇంగ్లాండునందుగాని ఆమెరికాయందును కిక్ష పాం ది న వారి కే ఉన్న తోడ్పాటు గ ము లి వ్య బ డు మి న్న వి. క రెన్ని ఇ ష్యు అధికారము ఇంపీరియలు బ్యాంకి ఇచ్చుటకు పూర్వము దానిని స్టేటుబ్యాంకి గమర్చనలెను. వడ్డీరేటు అధికముగనుండుటచే సంతకణవలని లాభము క్షీణించినది. (రాజకీయ విషయములకు గురించి దాసుగారు ప్రస్తావించగ అభ్యుక్తుడు మందలించెను.)

పిమ్మట కె. సి. నియోగిగారు ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—వైనాన్సుబిల్లునందు పోస్టులరేట్లు తగ్గుటకై ఉన్నప్పుడు మొదలగునవి చేర్చి సభ్యుల ఆమోదమును కోరుట ప్రశంసనీయుమగు సాంప్రదాయమైనను రాజప్రతినిధి పలుమారు సర్టిఫికేటు అధికారము నుపయోగించుచుండుటచే ఈసాంప్రదాయమునలన లాభము లేకపోవుచున్నది. రైల్వేబడ్జెటును ప్రత్యేకించుటచే రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గుటకు అవకాశము లేకపోయినది. పోస్టు డిపార్టుమెంటునకై 80 లక్షలు అప్పు ఈసభవారు ఆమోదించియుండలేదు. పోస్టు డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగుల విషయమై పరిశీలించి వారి కష్టములను నివారించుట లోక విచారణసంఘము ఏర్పరచుట అవసరము. గోసవారపై గుంకము అధికముగ నుండుటచే వ్యాపారము క్షీణించిపోవుచున్నది. ఈపన్ను రాబోవు సంవత్సరమైనను రద్దుజేయబడునని నమ్ముచున్నాను.

ఇప్పటికి సాయంకాలము 4 గంటలయ్యెను. చర్చను ఆపవలయునని వలపురు సభ్యులు కేకలుచేసిరి. అభ్యుక్తుడు సమ్యుతులను ప్రయోగింపెను. ప్రభుత్వసభ్యులు తటస్థముగనుండిరి. అనుకూలముగ 8 మంది ప్రతికూలముగ 14 గురు సమ్యుతుల నిచ్చుటచే చర్చ మరల ప్రారంభింపబడినది.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయములకు తగు విధమున షోషించుట లేదనియు ఆర్థికురు, వారణాసి, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయములకు ఇంకను ఎక్కువ ధనసహాయమును ప్రభుత్వమువారికివ్వవలయునని యిరువుర్ని మహమ్మదు యాకూబుగారు సూచించిరి.

కలనలు సిడ్నీగారు క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:— ఇంపీరియలు బ్యాంకు ఉన్నతోద్యోగములలో 800 మంది భా

రతీయులున్నను అంగ్లోహైందవుల సంఖ్య తక్కువగ నున్నది. వైనికాఖ వ్యయమును తగ్గించుటకు అవకాశమున్నది. చిన్న ఉద్యోగములను చేయు పెద్ద జీతములుగలవారు నియమింపబడుచున్నారు. నర్సులుకూడ ఇంగ్లాండునుండి వచ్చుచుండుటచే ఆంగ్లేయిండియను బాలికలు వసులలేక బాధపడుచున్నారు. సేన యందు భారతీయుల సంఖ్యను హెచ్చించు సందర్భమున ఆంగ్లేయిండియనుల గతి ఏమగునో తెలుపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాను.

ప్రతిపక్షమువారు రద్దుచేసి నందులకు సేతుకస్తూరిభాయిగారు ఆర్థికసభ్యునకు రాజప్రతినిధికి కృతజ్ఞత తెలిపెను.

ఆర్థికసభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

సర్ బేసిలు బ్లాకెటుగారు చర్చను ముగించుచు ఈక్రింది విధముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:—ప్రభుత్వమువారు వైనికాఖ ఖర్చులను తగ్గించుచున్నారను విషయమున విమర్శకులు మంచి విమర్శనములను గావించిరి. స్టాండలింగ్మొత్తమై ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ విచారణ జరుపుచున్నారు. ఈ విచారణవల్ల లాభము కలుగునని తెలుచుచున్నాను. ఆంగ్లోహైందవుల విషయమై ఇండియాప్రభుత్వమునకును ఇండియా మంత్రికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండుటచే ఈవిషయమై ఎట్టి ప్రకటన గావించుటకు వీలులేదు.

పదార్థముల వెల హెచ్చుటచే వైనికాఖ ఖర్చులను తగ్గించుట సాధ్యముకాలేదు. కాని మిలిటరీ ఖర్చులు 50 కోట్లకన్న మించకూడదను ఉద్దేశముతోడనే ప్రభుత్వమువారు పని చేయుచున్నారు. (కరతాళధ్వనులు) కాని ఒకటి రెండు సంవత్సరములలోనే ఈపని జరుగునని చెప్పాలను. ఈ ఆదర్శమును మే మాదృష్టియందే యుంచుకొనెదము.

నియోగిగారు పోస్టులు డిపార్టుమెంటు విషయమై తెలిపిన వివరములు ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. 60 లక్షల అప్పుల వివరములు ఆర్థికాఖ కార్యదర్శి తెలిపియున్నాడు. ఇంపీరియలు బ్యాంకి విషయమై దాసుగారు గావించిన ఆరోపణలు నిరాధారములైనవి. భారతీయోద్యోగులకు తగు శిక్ష గరువులకై ఈ బ్యాంకివారు ఎన్నియో ఏర్పాటులు గావించియున్నారు. రేయిటింగు డిప్టునందు 4000 మంది భారతీయ ఆభ్యర్థుల పేర్లున్నవి. కడచిన ఆరునెలలనుండి ఆంగ్లో హైందవులు బ్యాంకి ఉద్యోగముల విషయమున భారతీయులకునే పరిగణింపబడుచున్నారు.

నిలవ అప్పుతీర్చుటకై వ్యయపరపబడవలయునని రామయ్యగారు గావించిన సూచన సరియైనదే. కాని ఈ సందర్భరము బడ్జెటుపై చర్చజరిగియుండిన ఇట్టి ఆక్షేపణ గావించుటకు అవకాశముండలేదనిగాదు. బడ్జెటుపై చర్చ గొప్పమయ్యెను. రెండుదినములు జరుగవలసిన చర్చ రెండుగంటలలో ముగిసెను. కొంచెరు సభ్యులు మాట్లాడ కూడదని తీర్మానించుకొనిరి. మరికొందరు మాట్లాడుటకు కిద్దముగలేక పోయిరి. బడ్జెటుగ్రాంటు చర్చకై ప్రత్యేకింపబడిన 5 దినములలో మూడుదినములు రాజకీయ సమస్యలపై చర్చలతో ముగిసెను. రాయలకవిమనువారు సంస్కరణములు ఎట్లు కొనసాగనో పరిశీలింప వచ్చినప్పుడు ఈవిషయములను దృవద్వ ప్రభుత్వము పనిచేసిన విషయ నిష్ప్రయోజనమైన కాంగ్రెసు నిర్ణయమును గమనించెదరు. దానితోపాటు డేరాధ్రాను మిలిటరీ కళాశాలవారు చేయుచున్న గొప్పపని, ఫారెస్టు ఇన్స్టిట్యూటునల్ల కలిగిన ఫలితములు ఒక డిపార్టుమెంటునందు దాదాపు అన్ని ఉద్యోగములు భారతీయుల కిచ్చుటచే ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థిక విషయములందు కలిగిన గొప్పలాభము రాయలు కవిమనువారు గుర్తెరుగగలరు. సభ్యులయందు భారతీయుల సంఖ్య అధికమైనది. బడ్జెటుపై చర్చ జరిగియున్న ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రతి ఆక్షేపణకు తగు ప్రత్యుత్తర మిచ్చియుండెదవారు. సేను అన్ని ఆక్షేపణలకు సమాధానము చెప్పవలసివచ్చును.

వైనాన్సుబిల్లును ప్రవేశపెట్టు ఉపపాదనము వోటుకు పెట్టబడినది. ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడినది. సభ అంతటితో ఆపుట చేయబడినది. మరల రేపు సమావేశమగును.

బెజవాడ మైలవరం బాలభారతి

స మా జ ము వారు మైలవరం హాలు నందు

సా వి త్రి నాటకమును

20-3-26 తేది శనివారమునాడు ప్రదర్శింతురు

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య కార్యదర్శి.

పైనాన్నబిల్లుపై చర్చ ముగియుట

ఉప్పుపన్ను తగ్గింపవలెనను ఉపపాదనలన్నియు నోడిపోవుట

పోట్లరేట్లు—రంగారాజుగారి దీనాలాపము (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధీర్ఘి, మార్చి 16:— భారత కాననభూమి మరల నేడు పైనాన్నబిల్లుపై చర్చను జరిపి నిర్ణయము తీర్చిదిద్దగాని కార్యక్రమమును పూర్తిచేయుటకు సమావేశమయ్యెను. ఇండిపెండెంటు సభ్యులసభను కొంతవరకు ఖాళీగానుండెను.

బర్మా యూజియను నియోజిత సభ్యుడు డబ్లియు. యస్. లాంబుగారు రాజభక్తి ప్రమాణమును గొనిరి

జి. పి. సింగు, ఏ. యకా. దత్తు, దొరస్వామి అయ్యంగారు గారల పేర ఆర ప్రశ్నలు కారక్రమమునఁగలవు. వారు స్వరాజ్యపక్షము వారై రాకపోవుటచేత ప్రశ్నలకుగలేదు. అధ్యక్షుడు ముగ్గురుసభ్యుల పేర్లను పిలిచినపుడు ప్రత్యుత్తరము లేకపోయెను ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులయందు పార్శ్వము ప్రబలెను.

నిన్నును యెన్నికలు జరుపబడి యీక్రింది యెనిమిదిమందియు ప్రత్యేక శెంట్రిలు అడ్వైజరీ కాన్సిలుకు యెన్నుకొనబడిరిని అధ్యక్షుడు చెప్పెను:— (1) డాక్టరుగౌరు (2) కర్నూలు గిడ్డి (3) గోమగారు (4) కాప్తెనుఅజుఖాను (5) డాక్టరు జిలానీ (6) విల్సన్ గారు (7) రెడ్డిగారు (8) రాజనారాయణగారు.

పైనాన్నబిల్లుపై చర్చ

అంతట పైనాన్నబిల్లు క్లాజువెంట క్లాజువర్గింపబడెను. పోట్లరేట్లు తగ్గింపవలెనని చాల సవరణలుండెను గాని అవి ముఖ్యముగ త్రోసివేయబడెను. ఇవి చర్చలోనుండగా ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యులు తరుచుగా సార్వమను గాంచుచుండిరి

ఉప్పుపన్ను తగ్గదల

ఉప్పుపన్నును 1.4-0 లకుండి 8 ఆకాలకు తగ్గింపవలెనని కామనాదుగా రుపపాదించిరి. పన్ను తక్కువగునంతటవలన ప్రజలు ఉప్పు నువయోగించుకొనజాలకపోయిరిని వారు చెప్పిరి. ఇందులకు నే మహమ్మదీయులు వత్తాచారముల ననన్వయించుచు తడవకు రెండుసార్లు ఉప్పుతీసవలెననియుండ అట్లు జేయజాలకపోయిరి. (నవ్వు) పన్ను తక్కువైనయెడల ఖర్చయెక్కువగును. కాబట్టి ఆదాయమునకు నష్టమేమియు నుండదు.

డాక్టరు లోహోకరుగారు ఉప్పుపన్ను మునుపటిద 12 ఆకాలకు తగ్గింపవలెనని యుపపాదించిరి. దిగుమతిజేయు ఉప్పు కులాసాగా వాడుకొనుటవలన దానిపై సెంటిపన్ను వేసినను బీదలకు నష్టముండవని ఆయన చెప్పెను. ఉప్పుపై ఆదాయమునే కేమియునష్టముండదు

కనీశ్వర అహమ్మదుగారు లేచి 48 మంది స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు లేచిపోవుటవలన తమచేతులూ సభ యుండుటచేత ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు పార్లమెంటునుండిరనిరి. ఈసవనతన యెల ఆపరాదు. జిన్నాగారు మొన్న ఎన్నికైతిచ్చి కాన్సిలు డిమాండును పోగొట్టజాలకపోయిరి.

యామాబుగారు:— మీరు జిన్నాగారి పక్షమున నేల వోటు జేయలేదు? మీరెక్కడనుండి?

మహమ్మదుగారు:— దానికేమి లెండి. గత జలసేతు బంధనమేల (నవ్వు)

మహమ్మదుగారు మాట్లాడుచు తమ సవరణ కొద్ది పాటిదనియు ఉప్పుపన్నును 1-4-0 నుండి రూపాయికి తగ్గింపగోరుచున్నాననియు చెప్పిరి

గతాత్మరము అసెంబ్లీ ఉప్పుపన్నును క్షిప్రమునకు రూపాయ తగ్గించునటుల సమ్మతినిచ్చెను. కాని నేట్లుకాన్సిలునందు ప్రభుత్వసభ్యు లధికసంఖ్యాకులుండి అసెంబ్లీ నిర్ణయమును త్యక్తింపజేసిరి. పన్ను తగ్గించుటవలన ఖర్చుక్కువైన ఆదాయము తగ్గువలెనని ఆయన జెప్పెను. అందువలన బీదలకును కర్షకులకును సహాయముగ నుండును. ఆయన యింకను యిట్లు జెప్పెను. “ మాకు మీ పురాతన వస్తుపరిశోధనము వద్దు. ఆడబ్బును ఉప్పు పన్ను తగ్గించుటకు వినియోగింపవలెను. (నవ్వు) నవ్వెదరా, మేము జీవితోపనరములమాట తలచుచున్నాము. గొల్ల అధిక సభ్యులకు తిమాసాగా పురాతనముపరిశోధనకై త్రవ్వించజూచుచున్నాడు. (నవ్వు) స్వరాజ్యపక్షము మిమ్ములను విడిచి బహి

ష్కరించిపోయిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు లేచిపోయినను మేము ప్రజలకోసము కొంతకేగితిమని తెలుపగోరెదము. (నవ్వు) ప్రభుత్వనియమితసభ్యులు యిప్పుడప్పుడనక నెప్పుడును ప్రభుత్వపక్షమున వోటుజేయవలెనని కోరెదను. (నవ్వు.)

అహమ్మదుగారు మాట్లాడుచుండగా రెండు సార్లు ప్రశ్న భంగము గల్గినటుల అధ్యక్షుడు నూచించెను.

వెంకటపతిరాజుగారు ఉప్పుపన్నును భారతదేశములో తయారగు దానిపై 1-4-0 నుండి రూపాయికి తగ్గించి దిగుమతి జేయు నుప్పుపై 1-8-0 కు పెంచువలెనని సవరణ నుప పాదించిరి. ఇందువలన బీదలకు ఉప్పును తొలగుటయే గాక ఆదాయమునకుగూడ నష్టము లేకుండునని చెప్పిరి.

గొల్ల సర్ జేసిలు బ్లాకలు యీ సవరణ కాక్షేపణ చెల్లుచు, పన్నులను మార్పుటనగా టారిఫు కాసనములో మార్పు జేయుట యగుననియు యిప్పుడది సభయందు చర్చకు రాలేదనియు జెప్పిరి.

రాజుగారును రామచంద్రరావుగారు లేచి పన్నుల రాబడి నెక్కువజేయ నంతకాలము సభవారే దానిని అనేకవిధముల మార్పుజేయవచ్చునని చెప్పిరి.

గొల్ల ఆర్థికసభ్యుడు యిదివరలో రామయ్యంగారి యుపపాదనముపై యిదివరకున్న అధ్యక్షుడు జేసిన యుత్తరవును చెప్పెను.

రామయ్యంగారు లేచి గతాత్మరపు టుత్తరపు సరియైనది గాదనియు పునర్విచారణ జేయవలెననియు జెప్పిరి.

గ్రహంగారు లేచి భారతప్రభుత్వకాసనము 67 సెక్షను ప్రకారము సవరణజేయుటకు రాజప్రతినిధియంగీకారము గావలెననియు, దిగుమతి జేయవలెననియు చెప్పిరి. నేక్కున జేయుటవలన పన్నులందరు టారిఫుబిల్లులోను మార్పు గల్గుననియు జెప్పిరి

గొల్ల అధ్యక్షుడు యిదివరలో గావించిన యుత్తరవు నీ విషయముననే మార్చి నిష్పము లేదనిరి. ఇయ్యది సభ్యులు చెప్పిన సాధారణధర్మమునకు ప్రతిపాటుగ నుండదు.

అప్పుడు రాజుగారు ఉప్పుపన్నును రూపాయికి తగ్గించు నుపపాదనమును సభయందు వోటుకు తెచ్చవలెనని కోరిరి.

గొల్ల సర్ జేసిలు బ్లాకలు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రతి సవరణమును ఉప్పుపన్నును తగ్గింపవలెనని కోరుట మతధర్మముగ నున్నదనిచెప్పిరి. ఇదియొన్నికలకు వేయు ఎత్తుగాని ఆర్థికముగ యుక్తముగాదనిరి. దీని నిపుడు తగ్గించునెడల రాష్ట్రీయ కప్పముల తగ్గించుట నావలసిన యుండును. మైస్సూరు పరిష్కారము గావించబడినపుడు ఉప్పుపన్ను ఇప్పుడున్నంతయే యుండెను. నాల్గొండు తగ్గించుటవలన ఒక్కొక్కరకు ఆకాలలో 3/5 వంతుమాత్రము గిట్టును. ఇంతేగాక ఉప్పుపన్ను తగ్గించిన దానికన్న రాష్ట్రీయకప్పములు తగ్గించుటచేత బీదవారికి మరింత లాభకరముగ నుండును. రాజుగారు దిగుమతి ఉప్పుపై పన్ను నెక్కువ జేయవలెనని కోరిరి. ఈ సంవత్సరమున పన్నులచిరారా సంఘము నూచించినటుల భారతదేశములోనే కాక అగ్ని ఉప్పు పండించు విషయము నాలోచింపవలయును. భారతదేశమునకు కావలసిన వస్తువులన్నింటిని యిచటనే సరిపోవునటుల జేయుటకు మారు ఒకవస్తువునిచ్చి మరొకవస్తువును దిగుమతి జేయుట లాభకరముగ నుండదాయని విచారించవలసిన విషయమే. కాని యిచట పండిన ఉప్పునే యెక్కువజేయుటవలన దిగుమతి లేకుండ సరిపోదా యను విషయమును ప్రభుత్వము వారంగీకరించెదరు.

రామచంద్రరావు గారు లేచి గొల్ల ఆర్థిక సభ్యుడు ఉప్పుపన్ను విషయమును చెప్పుట యెన్నికల యెత్తుని చెప్పినందులకు విచారమును చెప్పిరి. ఉప్పుపై పన్ను యిట్లే నిల్చియుండునెడల యింకముందుగూడ తగ్గింపవలెననియు రద్దుజేయవలెననియు ఉపపాదనలు ముందుగూడ జేయబడుచుండును రాజకీయ కేట్రలు కాసన సభలందు చుట్టిన గూడ ఉప్పుపన్నును తగ్గింపవలెనని మొర లేట్టుట యెన్నికలకై యెత్తు యెత్తుటగాక ప్రజాక్షేమము నాలోచించి యెయ్యవచ్చుది.

భారత పన్నుల విచారణ సంఘమునందు సభ్యుడుగ నుండిన డాక్టరు పరంజియేగారు ఉప్పుపన్నును తగ్గింపవలెనని కోరినపుడు యెన్నికలకు యీ యెత్తు వేయుచున్నాడజాలరు.

అంతట చర్చ ఆపివేయబడెను. స్వామినాథు, డాక్టరులోహోకరుగారల సవరణలు త్రోసివేయబడెను. కే అహమ్మదుగారి యుపపాదనముపై డివిజను కోరబడెను. 19 మంది అనుభూగను 40 మంది ప్రతిపాటులకు నుండుటచేత త్రోసివేయబడెను అంతట ఉప్పు పన్ను క్లాజు అంగీకరింపబడెను.

కాటను ఎక్సైజుపన్ను రద్దు

అంతట సభవారు కాటను ఎక్సైజుపన్నును రద్దుజేయవలెనను క్లాజును దీసికొనిరి.

రెవరెండు డాక్టరు మెక్స్ యిలుగారు లేచి తాము యిది సరలో నీ పన్నును రద్దుజేయవలెనని చర్చకు చెచ్చినపుడు అందు కనుకూలముగ వోటుజేయలేదని చెప్పుచు కారణము రాష్ట్రముల కేమియు కప్పములు తగ్గనని భావించితిమని చెప్పిరి. ఇప్పుడు వంద్రాసు కింకను కప్పములందు తగ్గునల గల్గెనుగాన దానిని రద్దుజేయుట చాల ప్రశస్తమైనది. ఇందువలన భారత ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము స్థాపింపబడెను. బ్రిటనుకును ఇండియాకును స్వేచ్ఛా వ్యాపారమున్నదని సమ్మతముతో బ్రిటిషర్లు పన్నును విధించి మండిరను కారణముచేత భారత దేశము స్వేచ్ఛా వ్యాపారము నదలకొనెను. ఈ పన్నును రద్దుజేయుటవలన రాబుముచే మగ్గుములకు రక్షణలేకుండబోయి భారతదేశము పూర్తిగా పారిశ్రామిక దేశమయ్యెను. బొంబాయి మిల్లుయజమానలు యీపన్ను రద్దు జేయవలగల్గినందుల కభినందించుచు, లాభములు భాగస్వాములకేగాక కొనుగోలు దారలకు గుడ పోవునని ఆయన తలంచెను.

కాటను ఎక్సైజుపన్నును రద్దుజేయ గల్గినందులకు వి. దాసుగారు గొల్ల ఆర్థిక సభ్యుని అభినందించిరి. ఇందువలన భారత దేశము పరాధీనముగాదని వ్యక్తమయ్యెను.

అట్లు కాకింగారు బీదల జేమము నారసి దిగుమతి జేయునట్లుపై గూడ పన్ను రద్దు జేయవలెనని చెప్పిరి. ప్రజలెన్నుకొనిన సభ్యులవలన నోరులేని జనమునకు గాక పారిశ్రామికలకు లాభము గల్గుచుండెను. బొంబాయి మిల్లు యజమానలు యెంగాలు విభజన రోజులలోను వహాసంగ్రాము సమయమునను మంచి డబ్బును లాగిరి. మిల్లుపరిశ్రమ ప్రారంభదశలో లేదు. ఇప్పుడున్న మందకోడి కొద్దిలో పోవును. సరిస్థితులు చక్కబడినపుడు బీదలకుగూడ సౌకర్యము జేయవలెనని ఆయనకోరెను.

గొల్ల సర్ జేసిలు బ్లాకలుగారు తాను నీజగును పూడ్చి పెట్టుటకు లేచితినిగాని ప్రస్తుతించుటకు గాదనిరి. అందరి గూడ విశేషము లేట్టున్నను అపన్నుమాత్ర మవ్యాపారమైనదే. చారిత్రకముగ మహావరాధ మనుదాని నిపుడు తొలగించి వారు చారిత్రక ప్రసిద్ధకార్యమును జేసిరి. దీనినిబట్టి దేశక్షేమమున కందరును గలసి చేయగలవని యెంతగలదో ఆలోచించుకొనవచ్చునని ఆయన చెప్పెను. (హర్షము)

జోషీగారు మాట్లాడుచు మొన్న నోకనాడు మిల్లుయజమానుల ప్రతినిధియగు కస్తూరి భాయిగారు ప్రభుత్వమువారి పన్నును రద్దుచేసినందులకు వారియెడ మాత్రము కృతజ్ఞత చెప్పినందుకు విచారపడిరి. పనివారలు బొంబాయి మిల్లులలో మూడు నెలలు పన్ను గట్టి అక్షకప్తముల బడుటవలన నీపన్ను రద్దుయ్యెను. ఈసభ ఒత్తిజేయవచ్చు యెడల ప్రభుత్వమువారి విషయమున నేమాత్రమును కవరీక జూపియుండుని వాకే. ఈపన్ను రద్దుజేయుట జోషీగారికి గూడ ముఖ్యాంశముగ నుండెను. ఏలనగా యిదివరలో నెప్పుడు డబ్బుమిగిలినను అది భాగ్యవంతుల సహాయమునకే పోవుచుండెనుగాని బీదలకు తోడ్పడుచుండెను. ఉప్పుపన్నును తగ్గింపలేదుగా?

ఇంతకాలమునకైనను ప్రభుత్వమువారి పనినిజేసినందులకు భినందించుచున్నానని జిన్నాగారు చెప్పిరి. ఈపన్నును రద్దుజేసినప్పటికిని అపచారము జరిగిననాడు కష్టపడి రక్తప్రావాహముగాని తిప్పులు తమింపబడవని యిందువలన వ్యక్తమయ్యెను. ఇది జరిగినగాని అంగ్లో-సాక్షను బాతివారికి నచ్చును. ప్రభుత్వమువారు దీనిని జూచి. పాతము కేక్కుగొని తెగినదాక డింక చక ప్రజలస్వస్థ్యముల నొసంగెదరుగాక.

కస్తూరీభాయి లాల్ ఘాయగారు మాట్లాడుచు కాటను ఎక్సైజుపన్ను తగ్గించినప్పటినుండియు నూలుబట్టలంద మిగిలినంత తగ్గనని చెప్పిరి. భారతదేశము పారిశ్రామికముగను, రాజకీయముగను, సాంఘికముగను బాగుపడవలెనన్న బీదల యొక్కయు భాగ్యవంతులయొక్కయు లాభములు ఏకముగాను లయును. ఇద్దరలాభములును ఒకటిగానని జోషీగారు చెప్పినది సరికాదు. సభవారును ప్రభుత్వమువారును ఈ పన్నును రద్దుజేయించినందుల కాయన కృతజ్ఞతను చెప్పెను.

అంతట నీక్లాజు అంగీకరింపబడెను. పూర్వస్థలకు కలరేగెను.

పోస్టు రేటులు

ముఖ్యపత్రము అర్థశాఖ, 2½ తులములవరకు ముక్కానీ యు రేటు 0.50 వ రే న ని లే ఆ పా మ్మ దు గా రు ప పా ది 0.50 చి రి. పో స్టు టె లిగ్రాఫు రేటును కే నుటకున ఒకదానిలో లాభము మ రొందలికి పద్దమును రేట్టుబడుచుండెననియు అందువలన పోస్టుల రేట్లు రేంజులకుండిననియు తెలియి.

అందువలన రాజుగారు పోస్టులు రేట్లుకువగుటవలన ఈ కాశాబాదును లిగ్గినది తెలియి. ప్రభుత్వమువారు పోస్టుల రేట్లను తగ్గించుటకు సభనాడు ఒత్తిడిచేయవలెను. ఆయన ఒకతులమున కెక్కుగానిదానికి ముక్కానీయు, 1 నుండి 2½ తులములలో పువూని, అందువలన రేటుంచవలెనని యుపపాదించెను.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి. పోస్టు రేట్లకు 2½ తులములవరకు ఉత్తమమున నుపపాదించిరి. పోస్టు రేట్లకు 2½ తులములవరకు ఉత్తమమున నుపపాదించిరి. పోస్టు రేట్లకు 2½ తులములవరకు ఉత్తమమున నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

భూహారీ నందరము సమావేశమైనపుడు, చార్జుగారు గారు అందులందు పున్న అర్థశాఖ, అరతులమునుండి రెండు సభకులకులవరకు ఆకారేటుండిననియు నుపపాదించిరి.

అందు సభవారు ఫలహారము లెవై లేచిరి

కరముగ నుండునటుల సవతులు జేయబడుచుండెను. వస్తువు రేటు తగ్గించుటకు ప్రాధికారము ఆరేటుకు తగ్గించబడును

సద్దారు మూలమును సూచన సంగీకరించునెడల ప్రభుత్వమునకు 48 లక్షలు ఖర్చును. కే. అచార్యుగారి సూచన సంగీకరించు నెడల 150 లక్షలును. కావునాదుగారి సూచన సంగీకరించు నెడల ప్రభుత్వమునకు 48 లక్షలు వస్తువును. ఈసూచనల నాచరణలో రేట్లు నెడల రాష్ట్రములకు సౌకర్యము గలుగజాలదు.

ప్రజలకు విద్యయొక్కనగ నున్నయెడల పోస్టుల రేట్లు తగ్గించుట కవసరము గలుగవచ్చును. రాకపోకల కెక్కుడవనర మున్నపుడు పోస్టాఫీసు నవ్వముతో పనిజేయుచుండెను. ఇప్పుడు పోస్టుల సౌకర్యము తక్కువజేయ నక్కర లేదు. విద్యావ్యాప్తికి మందు పోస్టుల సౌకర్యముల యభివృద్ధి అవ్వంతవరము అంత లేకుండెను. చార్జు గారుగారి సూచన ప్రకారము దేశ నిర్మాణకాళులకు 2½ లక్షలు ఖర్చును. తెలుగుకాదులకు చాలని రుసును. ఇంగ్లాండులో తెలుగుకాదులకు తెలుగు రేట్ల విధింపబడును. తెలుగుకాదు ఒక్కదానివల్లనే 120 లక్షలు వస్తువు గల్గును. ఇంగ్లాండులో నైనను తెలుగుకాదుల సర్వసంగీకారమును బడయలేదు. 1921 లో కాక్రిక్ సభ్యుడు. జోషిగారు తన పోస్టుల రేట్లు వీధల సౌకర్యములకరకు గాక నాగరక తాభివృద్ధి కనపాదము సంగీకరించిరి. ఇకను యొక్కలకోసము రంగాచార్యుగారు జేయవారును సందర్భమున ఇంగ్లాండు కోశాధికారిగ నిలిచిరి. కాక్రిక్ మంత్రివర్గముననుండునైన పోస్టుల సూచన పోస్టుల సర్వముకు పున్నులు తెల్లించువారి ధనమునుండి వినియోగించుట లేదని చెప్పిరి.

కే. సి. నియోగిగారు తెలిగ్రాఫులు నవ్వముతో పనిజేయవలెదా యని యడిగిరి.

రంగాచార్యుగారు:—ఇకపోయినాలోపయను తెలిగ్రాఫు కాళుగూడ పోస్టుల కాళును ప్రజలకాళును కొరకై నవ్వముతోనే యేలవడుపరావని నియోగిగారిడిగిరి. ఈకాళు భాగ్యవంతులకై వీధల ఖర్చుతో పనిజేయుచుండెను. వీధల విషయమై వాణి వాన్ 0 గ స భు యి డి 0 త చి న ను చూపు కా ము ట యు క్త ము గా రు. ప్ర భు త్వ ము వారిందు కంగీకరింపవచ్చునెడల ఓడిపోయినను సరే అసమ్యక్తి డెల్వలకై డివిజను గావలెనన వారుకోరెదరు. కే. అచార్యుగారి సవరణలు డివిజను లేకుండనే ప్రోసిజేయబడెను. అన్ని క్లాసులు పెద్దవూలులు అంగీకరింపబడెను. అప్పటికి 5 గంటలయ్యెను. ఆర్థిక సభ్యుడు పైనాల్వలిజు సంగీకరింపవలెనని యుపపాదించెను.

ప్రభుత్వమువారు తమ విజ్ఞప్తు లేనియు విననందులకు రంగాచార్యుగారు విచారమును చెల్లిరి. తమవెనుకనున్న భాళిబల్ల లీసంవర్షము పూర్తిగావలెనని వారుకోరిరి. ప్రజాప్రతినిధులైనవారు తమ స్థానములందు లేకపోవుటవలన ప్రభుత్వముగారు వారిమాటలను వినక ఆయన విజ్ఞప్తులను పెడచెవిని చెల్లిరి.

సర్ జేసిలుబ్లాకెటు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యాయన పాదము సంగీకరించుటవలన నిలువడబ్బులో కోటిరూపాయలు పోయి రాష్ట్రీయ క వ్వ ము లు తగ్గ వ ని లే లు సునాయని యడిగిరి. ప్రభుత్వమువారు వీరుసుగనుం డుట కు కారణమువారు రాష్ట్రములందు పన్ను చెల్లించువానికి సౌకర్యము గలుగ జేయుచుండిరి.

రంగాచార్యుగారు:—పన్ను చెల్లించువాని కేమియు సౌకర్యము గల్గుటలేదు.

సర్ జేసిలు బ్లాకెటు:—అది రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సంబంధించిన విషయము. మేము వానికి సౌకర్యము కలుగ జేయుచున్నాము. సభవారు నిర్ణయించినవిధానమునే మేమాచరణలో తెల్పుచున్నామి గాని సభ్యులు జ్ఞాపకముంచు కొనవలయును. ఇతరవిషయములందు మేము లొంగుకుండుటకు కారణము రాష్ట్రీయుల కేమియు తెలియకుండ వెనుకగుండ మేమేమియు నిచ్చివేయగోరము. వాస్తవము.

పైనాన్ను బిల్లు అంగీకరింపబడుట

అప్పుడు డంతుల పైనాన్నుబిల్లు వోటుకుపెట్టగారంగా చార్యుగారును మరియొక్కందరు వద్ద అని కేకలువేసిరి అంతట పైనాన్నుబిల్లు అంగీకరింపబడెను. సభవారు లేచిరి. మరల రేపు సమావేశమగును.

బెంగాలు రెగ్యులేషను ఖైదీ విడుదల

కలకత్తా, మార్చి 17:—బెంగాలు రెగ్యులేషను కి క్రింద 128 పెట్రెయరు 28 వ తేదీన అరెస్టుజేయబడి బర్మానులో ముగ్గులకోటయందుండునైన అనురంగద్రాధ పట్టిగోన్న విడుదల చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

నెహ్రుగారికిని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకును విందు

పటేలు, సరోజినీగార్లు హాజరగుట

ఢిల్లీ, మార్చి 15:—ఈ సాయంకాలము ఢిల్లీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు నెహ్రుగారికి కాసనసభలో స్వరాజ్యసభ్యులకును సోషలారతోలలో విందొసంగిరి. సుమారు 200 మంది ఆతిథ్యము మాడిరి. శ్రీయుత పటేలు, శ్రీమతి సరోజినీనాయుడుగార్లు వైతము హాజరైరి. (అ. ప్రె.)

కమల ఉపన్యాసములు:— విశ్వ విద్యాలయమువారు యాజమాన్యమున వి. ఎన్. శ్రీనివాసకౌన్సిల్ గా రొసంగుచున్న కమల ఉపన్యాసము నేడు జరుగవలసినది రేపు సాయంకాలము 6 గంట వాయిదా జేయబడెను.

అమృతము! అమృతము!!

ఈ నెలవరకు మాత్రమే సగముధర

22 క్యారల్లు బంగారుపూత గలగిన కేసు, గోల్డ్ లుగ్గు గలగిన డైయలు ముంజేతిగడియారము

అసలుధర రూ. 14. అమృతము ధర రూ. 7

4 సం॥రవలవరకు పూచీ ఇవ్వబడును. అందుగా తయారు చేయబడినది. దీర్ఘ కాలమువరకుండును. సరియైన కాలమును చూపును. స్విస్, మెకానిజము గలది, బారదు, చెమ్మలొన ప్రవేశించి విలులేదు. అన్ని పైజాలందును అందమైన ఆకారముగలది. ఒకేసభా పైమాదిరి కి ముంజేతిగడియారములు తెప్పించుకొనిన 14 క్యారల్లు పాగిల స్టాంపెస్ కలము ఇనాముగా పంపబడును. 6 కు ఆర్డరుపంపిన ఒక ముంజేతిగడియారమే యినాముగా పంపబడును. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. King Watch Depot, P. B. 466, Vepery, MADRAS

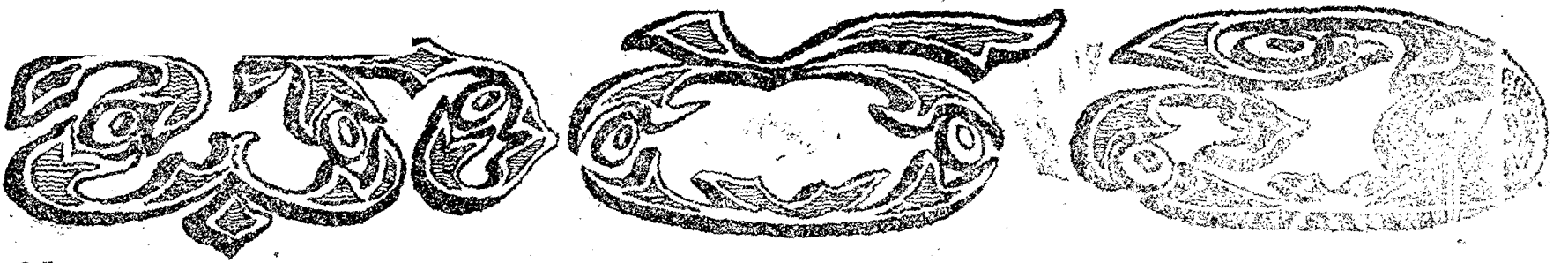
తలపైనుండు చర్మలోనికి దిగువట్టుబాగుగా రుద్దుడు తరువాత బిరునెనట్టి, కృత్రిమ నట్టి రాలిపోవునట్టి శోభము లుండవు! ఒకబుడ్డి "వేస్ వేజ్" పా మేడును తెప్పించుకొనుడు. పెంట్లుకలమును, పుట్టుకను బాగుగా రుద్దుడు. తక్షణమే ఇంద్రజాలము వలె మీరొంట్లుకల మృదువుగాను పశ్చిమగారు, నునువుగాను మారును. మనోహరమైన కువాస నకూడ నుండును. వీలననగా "వేస్ వేజ్" పామేడుకు మంచి

Vaseline POMADE

అప్పుటమైన దానినే వాడుడు దీనికిదులు చేసిని రీయమడు

Chinesebrough Mfg. Company (Consolidated) New York, U. S. A.

నెహ్రుగారికిని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకును విందు

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాది ని ప్రచురింపబడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కిరూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగ బుచ్చుటకు వీలులేదు. మాదిరిపత్రికలు వలయువాడు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

ఫౌల్డుణ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు—జ. బాహువకవిగారు; పాండురంగమాహాత్మ్యము, తెనాలిరామకృష్ణకవి—డి. రామమూర్తిశాస్త్రిగారు; దేవకీపరిదేవనము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; విశాఖపట్టణపుతెలుగు—విద్వాంశ గరిమెళ్ల సోమన్నగారు; ఆరాధనము—దుర్గమహంతి సీతారామశర్మగారు; పరశురామకవిగారి పద్యోపన్యాసము, 1—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు; సందేశము—శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారు; పండిత త్రయము—విశుదవోలు వెంకటరమణగారు; ప్రేమ—బాలాంత్రపు సత్యనారాయణరావుగారు; కృష్ణవక్షము—విశుదవర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు; అనారాధిత—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; కోర్కె—పెనుమర్తి వెంకటరత్నముగారు; సఫీద్ టోపి—శ్రీమతి రాజ్యలక్ష్మీదేవిగారు; జాగరుణ్ణాతలు—సీరిపిఠంబనేయులుగారు; మోసగాండ్రకథలు, 1—పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థులుగారు; పాపాయి—నాశము శృష్టిరావుగారు; విమానం యెక్కబోతునా—శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; శ్రీనాథుడు—కొ. వేం. కృష్ణమాచార్యులయ్యవాళ్లుగారు; బిల్లగన్నేరుపూవు—రాయసం వేంకటశివుడుగారు; యమునా ప్రాధవస్మృతి—పెనుమచ్చ

సత్యనారాయణరాజుగారు; ప్రాచీనవృత్తి విద్యావిభాసము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; బ్రాహ్మణకాకశాసనము—వంగోలు వెంకటరంగయ్యగారు; వనలక్ష్మీసమాగము—గుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తిగారు; రామాయణమునందు వానరు తెవరు—గొ. రామదాసుగారు; పండ్ల బేరము—లోహితశర్మ; శ్రావస్తి—కె. నరసింహచార్యులుగారు; నమ్మకము—మిన్నికంటి గురునాథకవిగారు; వేదాంత విమర్శాఖండన విరాసనము—యస్. కామశాస్త్రిగారు; ఋతుమాల—శ్రీమతి జూలూరి తులశమ్మగారు; ఆరోగ్యమే భాగ్యము—డాక్టరు ముత్తుగారు; కలియుగ ధర్మములు—మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; వేంకటేశ వచనాలు; అనుతాపము—చింతలపాటి వేంకటశ్రీరాములుగారు; హిందీ 'పంత్' వాఙ్మయము—పండిరి మల్లికార్జునరావుగారు; పట్టుగొమ్మ—పూడిపెద్ది వేంకటరమణయ్యగారు; రేవతి—శ్రీమతి పి. దుక్కీబాయిగారు; అర్థశాస్త్రము—గండికోట సత్యనారాయణమూర్తిగారు; ప్రణయసాధము—సూమునూరు నాగభూషణరావుగారు; విమర్శనలు; జెండాపాట—పెమ్మరాజు లక్ష్మీవతిగారు; అభినవాంధ్రనటశేఖరులు—సాధిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రివర్ణచిత్రములు:—శ్రీ కృష్ణమూర్తి - యమున; బిల్లగన్నేరు.
సాధారణ చిత్రములు:—శ్రావస్తి చిత్రములు; చింతల తల, మామతో కొమ్ములు ఆభినవాంధ్ర నటశేఖరులు—శ్రీ కొంగిర కొలయ్యనాయుడు, భోగరాజు కృష్ణమూర్తి; పంతులుగార్ల అభినయచిత్రములు; ఇతరచిత్రములును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు దూర్పు ప్రకారము ఆంధ్రపత్రికల విషయమున 0-3-0, భారతీపత్రికల విషయమున 0-3-0 లును 2-0-0 లును పోస్టుఖర్చు లధికమగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సోమ్ము మణిమూర్తరు పంపిన యాఖర్చులు తగ్గను. పి. పి. లు పంపియో సోమ్ము ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికల సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు 30
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా

కిందిగు మాటరుసుధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ వివాసములకు ప్రావరును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

“జస్తిసు” పక్ష పరాజయము

నిన్నటిదినము కాంగ్రెసునభ్యులు మదరాసు శాసనసభనుండి వెడలిన పిమ్మట, రామ స్వామి మొదలియారుగారు మిగుల సంతనము దెలిపిరి. ఇకనుండియు తమకు గావలసిన విషయములగూర్చి స్వేచ్ఛగ ప్రసంగించుట కవకాశము గలుగునని వీరు సగర్వముగ బలికిరి. స్వాతంత్ర్యసంపాదన నిమిత్తమై బౌద్ధులము జూపు సభ్యులు వెడలిపోయినందుకు వీరి కిసుమంతయు విచారము గలుగలేదు. పాపము రామ స్వామి మొదలియారుగారి కోర్కె వెంటనే విఫలమగుట తటస్థించెను. వారికులాసాకు భంగము వాటిల్లెను. జస్తిసుపక్షమువారు పరిశీలనిమిత్తము ప్రతిపాదించిన రెండుతీర్మానము లోడిపోయెను. ప్రతిపక్షు లెదుట లేకున్నను లాభము గలుగలేదు. వర్ణముల ననుసరించి ఉద్యోగముల నియవలయునను ఉత్తరువును తిన్నగ నమలులో బెట్టలేదని, డాక్టరు నటేశ మొదలియారుగారు గగ్గోలుపెట్టిరి. ప్రభుత్వమువారియుత్తరువును జారీచేయకముందే, పరిస్థితులు చక్కగ నుండెనట. పిమ్మట, సిక్కితులు అభ్యాన్న మయ్యెనట. బ్రాహ్మణేతరోద్యోగుల కెట్టియుపకారము నేయకుండ, రాబోవు ఎన్నికలలో వోటురులను తామెటుల ఎదుర్కొన గలమని, నటేశమొదలియారుగారు దుఃఖపడిరి. పాపము! వీరిస్థితి జూచిన, జాలి గలుగును.

రామస్వామి మొదలియారుగారుగూడ నటేశ గారికి మద్దతుచేసిరి. ఆర్థికసభ్యులగు మాయరు గారు దెలిపిన ప్రత్యుత్తరము నిచుక గమనింప వచ్చును. ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణులపట్ల పక్ష పాతము జూపి రనుట అసత్యమనియు ఉద్యోగములలో ప్రవేశించు నిమిత్త మొకవిద్యా పరిమాణము బెట్టగ బ్రాహ్మణు లీయవకాశము గైకొని రనియు మాయరుగారు పలికిరి. ప్రభుత్వపు కొలుపు శ్రేష్ఠమని ఎవరును ఎంచజాలరు. జీవనమునకు వేరు మార్గము లేక బ్రాహ్మణు లిట్టికొలుపులో ప్రవేశించినమాత్రాన వారి కొరిగినవైకుంఠ మేమియులేదు. ఎక్కుడు ధనధాన్యసంపదలు గల బ్రాహ్మణేతరు లీ ఉద్యోగముల నిమిత్తము పోటీనేయుట ఎక్కుడు గౌరవము గానేరదు. తమకు గల స్వతంత్రజీవితావకాశములను వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యము మున్నగువాని యభివృద్ధి నిమిత్తమై బ్రాహ్మణేతరులు పయోగించినచో తమకును దేశమునకును గూడ మహాపకారము గావించెడివారు. బ్రాహ్మణ సంఘమునకుగూడ వీరు మార్గదర్శకు లయ్యెడివారు. అందుకు మారుగ అత్యల్పపు రాబడి గల

ఉద్యోగములలో శేరి అవస్థపడుచున్న బ్రాహ్మణులపై జస్తిసు పక్షమువారు దాడివెడలుటచే, దేశమునకు ముఖ్యావసరమగు విషయములు వెనుకబట్టినవి.

ప్రభుత్వోద్యోగములలో బ్రాహ్మణబహిష్కారము జరుగుకొలదియు, తాత్కాలికలాభములు తొలగినను బ్రాహ్మణసంఘము స్వశక్తి నాధారముజేసికొని, స్వతంత్రజీవనము నవలంబించుటకు వీలగును. అందుచే ప్రభుత్వపుటుత్తరువు బ్రాహ్మణ సంఘమునకు పరోక్షముగ మేలే చేయగలదు. ఆ విషయ మటుండ, బ్రాహ్మణులు తమవిద్యవలన వైకివచ్చిరి గాని పక్షపాతము జూపుటచే గాదని, మాయరుగారు ప్రభుత్వముతరపున జెప్పటచే, జస్తిసుపక్షమువారు రింతవరకు గా విం చు చున్న వాదము, మృషావాదమని తేలును. మాయరుగారి వాదమును, మంత్రు లంగీకరించెదరా లేక డాక్టరు నటేశగారివాదము నంగీకరించెదరా? ఈసంగతిని నిన్నటిదినము కనుగొనుటకు వీలు గలుగలేదు. మంత్రులు మువ్వరును మాటాడరయిరి. జస్తిసు పక్షమునకు గావలసిన ముఖ్యవిషయములగూర్చి, మంత్రులు ప్రసంగింపవచ్చునా, ప్రసంగింప గూడదా? ప్రభుత్వబాధ్యత కిది భంగకరమా? ఈ మాత్రము స్వాతంత్ర్య మైనను లేనియెడల, జస్తిసు పక్షసభ్యులకు ప్రధానమంత్రిగారు కొన్నిలులో నెటుల నాయకత్వము వహింపగలుగుదురు? జస్తిసు పక్షాభిప్రాయము నెటుల వ్యక్తపరుపగలుగుదురు? కొన్నియలో ముచ్చటించుటకు నాయకునకు వీలుపడనిచో, ఆంతరంగికముగ నెట్టి యభిప్రాయమును దెలిపిన నేమిప్రయోజనము? ప్రభుత్వసభ్యత్వము మూలమున జస్తిసుపక్ష నాయకుడు తనధర్మమును నిర్వహింపలేనిచో, రాజీనామా నిచ్చుట యవసరమగును.

మంత్రులవిషమావస్థ గాంచి యైనను జస్తిసు పక్షమువారు తమ ప్రతిపాదనమును వోటుకు బెట్టుకుండ ఉపసంహరించుకొనరయిరి. పరిపాలనా వ్యయమును నూరు రూపాయలకు తగ్గింపవలయునను తీర్మానము గూర్చి నటేశమొదలియారు పట్టుబట్టిరి. తుద కది యోడిపోయెను. మంత్రులు మువ్వరును తటస్థులుగ నుండిరి. నిన్నటిదినమే మరియొక తీర్మానమును గూడ జస్తిసు పక్షము వారు పక్షప్రశ్నగ భావించిరి. రివిన్యూబోర్డును రద్దుజేయవలయునని ది. బ. కృష్ణనాయరుగారు చేసిన సూచన అన్ని పక్షములవారి యామోదము బడయుననుటకు సందియములేదు. ఈవిషయమై యంతకు పూర్వముగూడ శాసనసభ్యులు తమ యభిప్రాయమును తెలిపియుండిరి. రివిన్యూబోర్డు పూర్వమే నిరర్థకమై యుండెను. ఇప్పుడు మరింత యవసర మగుచున్నది. కృష్ణ నాయరుగారు సూచించినటుల రివిన్యూబోర్డువారి వశమునుండి పలుశాఖలు తొలగింపబడెను. వ్యయ కరమగు సిబ్బోర్డుతో నిప్పుడు అసలేబనిలేదు. కృష్ణనాయరు గారి తీర్మాన మోడి పోయెను. జస్తిసుపక్షము వారు రివిన్యూబోర్డును రద్దుజేయుట కిష్టము జూపినను, మంత్రులు ప్రతికూలముగ వోటుజేసిరి. వెనుకటివలె తటస్థముగ నయినను నుండరయిరి. మంత్రులకును తత్పక్షమువారికిని మధ్య గల యొక మత్యమున కిది నిదర్శనము. ప్రజోపయోగకరమగు

కార్యముల కొకవేళ జస్తిసు పక్ష సభ్యులు నమ్మించినను, మంత్రులవర్గమువారు వీరి నెదిరించి అధికారవర్గమునకు తోడ్పడెదరు. “హాయిగు కుటుంబ” పు లక్షణము లివియే గాబోలు. జస్తిసు పక్షమువారును వారి నాయకులును, కాంగ్రెసు సందేశమునకును, ప్రజాభిప్రాయమునకును విరుద్ధముగ ప్రవర్తించి, స్వాతంత్ర్యాభివృద్ధికి భంగము కలిగించుచున్నారు. ఇట్టి పక్షమును వోటుల లిక మీద నిరాకరించి కాంగ్రెసు సందేశమును నిర్వహించుట ధర్మము.

శంకరనాయరుగారి తీర్మానము

సర్ శంకరనాయరుగారిస్వతంత్రతమిశ్రరాష్ట్ర నిర్మాణతీర్మాన మోడిపోవుట వింతగాదు. ఇటుల జరుగు నని ముందే యూహించి యుంటిమి. కాని, ఎవ రెటుల హేళనజేసినను, ధైర్యముతో నిట్టి తీర్మానమును ప్రతిపాదించి వోటుకు బెట్టినందుకు, నాయరుగారి నభినందించెదము. ప్రస్తుతస్థితి బట్టి శంకరనాయరుగారి తీర్మానము విష్టారముగ గనుపించినను, అందు విరుద్ధమేమియు లేదు. అది కోర దగినకోర్కె గాదని చెప్పట, నిరర్థకము. రాయల్ కమిషనును నియమించుటకు నయితము అడ్డుపడిన వారు, స్వతంత్రరాష్ట్రనిర్మాణ మసంభవ మని వాదించుట సహజమే. అన్ని రాష్ట్రములకును స్వాతంత్ర్య మిచ్చి, కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుచో నాయరుగారి తీర్మానముతో బనియూడదు. కాని ఒక అడుగయినను ముందుకు కదలనప్పుడు, తమిశ్రరాష్ట్రమున కొక్కదాని కయినను స్వపరిపాలన మాయవలయు నని శంకరనాయరుగారు రడిగిరి. ఇటుల యడుగునప్పుడు, ప్రభుత్వమును పరిశీలించుటయే నాయరుగారి యుద్దేశ్యమై యుండును. ఒకరాష్ట్రమునకు స్వపరిపాలనమిచ్చిన, మిగిలిన రాష్ట్రములకును నీయకతప్పదు. నాయరు గారికి మరెయొక హేతువుగూడ గలదు. ఇంత వరకు మద్రాసు రాజధాని సంస్కరణములను బాగుగ నిర్వహించెనని కొంద రధికారులు పొగడుచుండిరి. ప్రభుత్వము సందలి రెండు శాఖలును సుఖమగు కుటుంబమువలె మెలగెనని విల్లంగుడను ప్రభువుగారు నర్తిపిక్కులు నిచ్చిరి. మద్రాసు, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమునకు తగియున్న దనియు ముందు మద్రాసుకు స్వాతంత్ర్యవరమును ప్రసాదించవచ్చు ననియు దెలిపిరి. విల్లంగుడను ప్రభువుగారు చెప్పిన సంగతులను ఇతరులు గూడ నామోదించిరి. బర్క్ల హెడ్డు ప్రభువుగారు గూడ మద్రాసును శ్లాఘించిరి. కాని నిజ మేమియో మద్రాసుప్రజలకు దెలియును. స్వాతంత్ర్యమును ప్రతిఘటించుటచేతనే మద్రాసు పరిపాలనము అధికారులపొగడ్డుకు పాత్రమయ్యెను. అధికారులు చెన్నరాజధానివిషయమై దెలిపిన విషయములు నిజమగుచో శంకరనాయరుగారి తీర్మానమును పూర్తిగ నంగీకరింపక బోయినను ప్రభుత్వమువారు కొంతవర కయినను సానుభూతి జూపియుండ వలసినది. నాయరుగారుగూడ అట్టి దేవో జరుగునని భ్రమపడి యుండురు. ప్రభుత్వ పక్షమున ముచ్చటించిన క్రేరారుగారు మాత్రము ఎట్టియాశ కెడమియరయిరి. గా. కే. సి. రాయ గారు భాషాప్రయుక్తవిభాగమువలన ఉపద్రవము

లుగు నని భయపెట్టిరి. నాయరుగారి తీర్మానము ప్రాయశ్చిత్యముగావశ్యకత నొకవంకను సత్వర పరిపాలనావశ్యకత నివారకవంకను తేటపరచుచున్నది. నాయరుగారు దెలిసిన వివరము లన్ని తో నేకీభవించినను ఏకీభవింపక పోయినను రెండు అంశములను ప్రాజ్ఞు లెల్ల రామోదంపక హాసరు. ప్రభుత్వసభ్యులుగ పనిజేసిన శంకర గాయరుగారిట్టి యాశయములను తెలుపుచున్నపుడు, అధికారవర్గప్రాతికూల్యమున కెట్టియాధారముండజాలదు.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ప్రసంగములు

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కలకత్తాలో నొసగిన 'కమాలా ప్రసంగముల' ను చెన్నపురిలో గూడ నిపుడొసగుచున్నారు. వీరి యువన్యాసములు ప్రధానముగ రాజకీయోపన్యాసము లని చెప్పవచ్చును. శాస్త్రిగారి యభిప్రాయములు చెన్నపురివాసులకు దెలియుటకు జేసి, విశ్వవిద్యాలయాధికారు లుప కృతి గావించిరి. అత్యంతనిగ్రహముతో మాటలాడుట కలవాటుపడిన శాస్త్రిగారు సయితము ప్రభుత్వమువారి చర్యలపట్ల సహనము జూపజాలక పోయిరి. నిన్నటిదిన మొసగిన ఉపన్యాసమునందు భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యము లెటుల నిర్మూలించబడుచున్నవో శాస్త్రిగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. వాక్స్వాతంత్ర్యము, ప్రతికాస్వాతంత్ర్యము, సభా నిర్వహణ స్వాతంత్ర్యము, మున్నగునవి శ్రీమమాత్ర మయినవి. అన్యమత బోధనలకు విద్యార్థులు విధిగహజరు గానక్కరలేదను ఏర్పాటు సయితము, ఆచరణలోనికి రాదయ్యెను. విదేశములకు పోయిన భారతీయులు మాతృదేశమునకు తిరిగి రాకుండ, ప్యాసుపోర్టుచట్ట ముపయోగింపబడుచున్నది. ఇంతకన్నను అన్యాయము వేరుండునా? శాసనసభ లింకను నామమాత్రములని చూపుటకు, శాస్త్రిగారు దెలిసిన నిదర్శనములు సరిపోవును. శాసనసభలు వలదనినను, నిర్బంధ చట్టములు నిర్బంధబడుచున్నవి. ఆర్డినెన్సులు ప్రయోగింపబడు చున్నవి. శాసనసభ లక్కరలేదనిన పన్నులు సయితము విధింపబడుచుండ, సర్టిఫికేట్లు ప్రయోగము మామూలుగు చుండ ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునకు తావెక్కడగలదు? 144 క్లెక్టును ప్రయోగించిన విధమును జూచిన ఎట్టి మితవాదుల కయినను ఆశ్చర్యము గలుగకమానదు. అధికారుల పొగడ్త గలిన శాస్త్రిగారు, బాధ్యతలేకుండ యిటుల బలికియుండరు. ప్రైవేటు ఉత్తరములను గూడ చింపిచూచుట తటస్థించు చున్నది. న్యాయాధిపతులు సయితము తమ స్వాతంత్ర్యమును వెనుకకుబెట్టి ప్రభుత్వవర్గమున కనుగుణ్యముగ మెలగుట అసభ్యమని శాస్త్రిగారు తమరెండవ యువన్యాసమునందు సూచించిరి. ఇట్టి సిద్ధిలో జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణవిషయమై హిందూ దేశమునందు ప్రభుత్వప్రకటన గావించుట ముఖ్యమని శాస్త్రిగారు దెలుపుట మితగాదు. ఇట్టి ప్రకటనము ఇంగ్లండ్లో అవసరము గాకున్నను, విదేశసంబంధముగల హిందూదేశమునకు ముఖ్యమని చెప్పకతీరదు. శాస్త్రిగారి ప్రసంగముల గొంచిన, అతివాదు లని నిరసించబడువారు దెలుపుచున్న సంగతులం దతిశయోక్తి ఎంతమాత్రము లేదని విదితమగును. శాస్త్రిగారి వివేకమును సమయము దొరకినపు

డెల్ల బాగడెడి ఆంగ్లప్రముఖులు వారియువన్యాసములలో వివరించిన కష్టములను నివారించుటకు బ్రయత్నింతురా? లేనియెడల వారి పొగడ్తలు సమయస్ఫూర్తినిమిత్తము జేయబడినటుల దోచును.

ఉప్పపన్ను

ఉప్పపన్నును తగ్గింపవలయు నని, సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు చేసిన ప్రయత్నములు మరియొక మారు విఫలమయ్యెను. అందరకును ముఖ్యపసరమగు ఉప్పపై పన్నును నిలిపియుంచుట అక్రమము. బ్లాక్టుగారికి మొదటి నుండియు ఉప్పపన్ను మీదనే దృష్టిగలదు. అవసరమగునప్పుడెల్ల ఉప్పపన్నును సులభముగ హెచ్చుజేసి, రివిన్యూను బెంచవచ్చునని వీరు వాదించుచుందురు. బీదలసిద్ధిగ తులువీరికి బాత్తుగ దెలియవు. ప్లానాద్ గారు ఉప్పపన్నును రు 1-4 0 నుండి 8 అణాలకును, డాక్టరు లాకోరుగారు 12 అణాలకును, నేకటపతిరాజుగారు 1 రూపాయికిని తగ్గింపవలయునని ప్రతిపాదించిరి. ఈ తీర్మానములన్నియు తుదకోడిపోయెను. ఇట్టి తీర్మానములను ప్రతిపాదించుటకు కారణము, ఎన్నికలలో జయమొందు నుద్దేశ్యముదప్ప వేరుగాదని, బ్లాక్టుగారు ఎత్తిపాడిచిరి. పిడుగుకు బియ్యమునకు ఒకటేమంత్రమనుకీర్తిని, ఏజవాబు దొరకనప్పుడు అధికారులు ఎన్నికలవిషయమును అడ్డుబెట్టుట యాచారమయినది. ఇతరసమయములలో నెట్టికారణముజెప్పినను, మూడుకోట్ల రూపాయలు మిగిలినపుడయినను, పన్నులను తగ్గింపగూడదా? ప్రాచీన పరిశోధనమును ఒక సంవత్సరమువరకు నిలిపివేయగూడదా? ఉప్పపన్నును తగ్గింపవలయునని కర్జునుప్రభువుగారి కాలమునాటినుండియు అడుగుచునేయున్నారు. ఎన్నికలకొరకీది యొకయెత్తని చెప్పి తప్పించుకొనుట, బ్లాక్టుగారి కేమాత్రము గౌరవము కానేరదు. ఇందువలన ప్రజాసామాన్యక్షేమముపట్ల అధికారసభ్యులు చూపెడి యార్థాటము లెంతవరకు సత్యమో గోచరింపక మానవు.

పంజాబు ప్రభుత్వవైఖరి

పంజాబు ప్రభుత్వవైఖరి మారినటుల దోచదు. అకాలీలను నిర్బంధవిముక్తుల గావించవలయునని శాసనసభలో దెచ్చిన తీర్మానమును, ప్రభుత్వము వారెదిరించిరి. సర్ జాకామెయినార్డుగారు సానుభూతిరహితముగ ప్రసంగించిరి. వీరింకను అకాలీల మనోనిశ్చయమును గుర్తించినటుల దోచదు. స్వల్ప సాకార్యములనిమిత్తము అకాలీలు ఆత్మగౌరవమును కోల్పోవరని వీరికనుగ్రహింపరయిరి. తుట్టుతుదకు కార్యనిర్వాహక శాఖను ప్రభుత్వశాఖనుండి వేరుజేయవలయునను విషయమునగూడ, ప్రధానకార్యదర్శి యగు డన్నెట్టుగారు ప్రతికూలప్రసంగము గావించిరి. మద్యపాననిషేధపు సూచన ఎదిరింపబడెను. ఇటీవల మద్రాసులో జరిగిన యూరపియను వర్తకులసమావేశమునందు మద్యపానమును నిషేధించుట వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరమని, అధ్యక్షులగు శ్రామగారు పలికిరి. పంజాబు ప్రభుత్వసభ్యులుగూడ, స్వాతంత్ర్యరక్షణవాదమునే పైకిదెచ్చిరి. రక్షింపవలసిన జన్మస్వాతంత్ర్యములను రక్షింపకపోయినను, మద్యపాన స్వాతంత్ర్య

మును రక్షించుటకు ఆతురము జూపెడి మహానుభావులవాదధోరణి మిక్కిలి ఆశ్చర్యము గలిగింపక మానదు.

రాయల్ కమిషన్

శాసనసభలనుండి వెడలిపోవని సభ్యులు ఏదియొక్కరికిని అధికారవర్గమువారినుండి కొన్ని వరములను సంపాదించ బ్రయత్నించుచు, విఫలమనోరథులగుచున్నారు. సామ్రాజ్యశాసనసభలో, రాయల్ కమిషనును సంపాదించుటకు జిన్నాగారు చేసిన ప్రయత్నములు పాతకులకు దెలిసియేయున్నవి. బెంగాలు శాసనసభలోగూడ స్వరాజ్య పక్షేతరు లిట్టి ప్రయత్నము గావించిరి. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యుల ప్రయాణ భత్యములను నిరాకరించు సూచన నవకాశముగ నైకొని, రాయల్ కమిషనును వెంటనే నియమింపవలయునని, బెంగాలు శాసనసభ్యులు హెచ్చరించిరి. మితవాదప్రముఖులగు సర్ పి. మిత్తరుగా రీతీర్మానమును ఆమోదించుటయగాక, సర్ అబ్దుల్ రహీం గారుగూడ ఆమోదించుట ఎన్నదగిన విషయము. క్రైస్తవప్రతినిధిగూడ ఆమోదించెనట. ఇంతమంది అనుకూలించినను, సర్ స్టి ఫెక్ సనుగారు వీరికోర్కెను నిరాకరించిరి. బెంగాలులో సంస్కరణాభివృద్ధి కెట్టివీలు లేదని, వీరు ఖండితముగ బలికిరి. తుదకు తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను. లేనిపోని యాశల బెట్టుకొనని స్వరాజ్యపక్షసభ్యులే వివేకముతో మెలగిరని యిందువలన విదితమగుటలేదా?

డాక్టరు బెనెంట్లు

కలకత్తా సభలు

కలకత్తా, మార్చి 15:— ఆదివారమునాడు మహమ్మదీయ సంఘంలో మాట్లాడుచు డాక్టరు బెనెంట్లు మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు ఇస్లాంవిజ్ఞానమును ఆచారములను విశువరాధని చెప్పెను. ఇస్లాముయొక్క గొప్పతనము సర్వ సామ్రాజ్యములో నేయున్నదని చెప్పెను. మహమ్మదు ప్రవక్త పుట్టిననాటి దేశకాల పరిస్థితులను విస్తరించు మూర్ఖత్వము అజ్ఞానములో మునిగి పరస్పరవైషమ్యములతో కొట్టుకొనుచున్న ప్రజలను మహమ్మదుయొక్క పవిత్ర జీవనమును బోధయు ఒక్కజాతిగా చేయగలిగెననియు ప్రపంచవిజ్ఞానమునకు మహమ్మదీయ మతమెంతో తోడ్పడెననియు చెప్పెను.

జాతీయవిద్యా సమితి

కలకత్తాకు 7 మైళ్లు దూరమున నున్న యాదవపురమున పంగదేశ జాతీయ విద్యాసమితి ప్రతిష్ఠాపకుల దిశోత్సవము ఆదివారమునాడు జరుగుచున్నప్పుడు డాక్టరు బెనెంట్లు అధ్యక్షత వహించెను.

సర్ పి. సి. రేగారు అతిథులకు స్వాగతమొనర్చుచు దేశబంధువు యొక్కయు నవ అనుతోష ముఖర్జీయొక్కయు యితర ప్రముఖులయొక్కయు మరణములనుగూర్చియు వారు సంఘమునకు జేసిన నేపథ్యగూర్చియు చెప్పిరి.

సాంకేతికవిద్య లేక హిందూదేశ మభివృద్ధి బాంధవనియు హిందూదేశములో చాలమంది పేదరిక మనుభవించుటకు కారణము సాంకేతికవిద్య లేకపోవుటయే యనియు బెనెంట్లు చెప్పెను.

ప్రాచ్యవిద్యాలయము యొక్క 97 వ పారితోషకోత్సవ సందర్భమున కనివారము నా డ్యక్షత వహించి అనీబిసెంటు ఇట్లు చెప్పెను:—

వచ్చేసంవత్సరమునకు నాకు 80 సంవత్సరములు పూరియగును. హిందూదేశములో నేను గావించిన సేవనుగూర్చి విదేశములలో చెప్పుటయే యిగమందు నాకుసంతసముగూర్చును.

(సీ.వెస్)

చెన్నపురి శాసనసభ

డిమాండులపై చర్చ

రెవిన్యూబోర్డును తొలగింపవలెనను ప్రతిపాదనను వీగిపోవుట

జస్టిసుపక్ష పరాజయము

చెన్నపురి శాసనసభ నిన్న సాయంత్రము తిరిగి సమావేశమై చెన్నపురి రెవిన్యూబోర్డును తొలగింపవలెనను చర్చ జరిగెను. చర్చయంతయు చాల మంచుగ నుండెను. కాంగ్రెసుపక్షము వారందరూ లేచిపోవుటచే, చాల ముఖ్యమగు ప్రతిపాదనలపై చర్చయననడ లేకపోయెను. ఈదినమున జరిగిన వానిలో, రెవిన్యూబోర్డును తొలగింపవలెనను ప్రతిపాదనపైన మాత్రము ఒక మాదిరిగ చర్చజరిగెను. ఈ ప్రతిపాదనను, జస్టిసుపక్ష నాయకులలో నొకరగు, డి.బి.ఎం. కృష్ణను నాయకుగారు చెప్పిరి. కాని వోటింగు సమయము వచ్చునకిది ప్రతిపాదనము తీవ్రపరాజయము నుండెను. జస్టిసు పక్షమునకు నిన్నటిదినమున నిది రెండవ పరాజయము. మొదటి పరాజయము ఫలహారములకు లేచుటకు పూర్వము సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సమన్వయన గలిగెను.

ఈరీసర్వే లెందుకు?

జి. ఎ. సాల్వానాగారు “ప్రభుత్వమువారి గ్రామముల రివ్యూయను నుండి 190100లకు తగ్గింప వలసినదని ప్రతిపాదించుచు, నిరంతరమును సర్వేలు రీసర్వేలు ఎందుకని ప్రశ్నించిరి. తప్పని సరియైనదప్పు, ప్రభుత్వమువారు సాధారణముగ రీసర్వేలు కుత్సితము చేయరాదు. తనకు చెలిసంతకవరకు, జిల్లాలో చాలాగామనకు, ఈరీసర్వేలు ఏమాత్రమును అవునవలెదు.

మాన్యు బాంక్సుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఆత్మవసరమైన ప్రదేశములందు తప్ప మరి యే ప్రదేశములను రీసర్వే చేయవలెదని నుడిచిరి. ఈవత్సరము ఏజిల్లాలయందును క్రొత్తగా రీసర్వేను ప్రారంభించుటకు ప్రభుత్వమువారు దుద్దేశింపలేదు.

తుదకు ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

డిప్యూటీ కలెక్టరులపై నధికారము

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు “డిప్యూటీ కలెక్టరులపై కలెక్టరుల అధికారమును రెవిన్యూబోర్డు నుండి తొలగింపవలెనని” డిమాండులు గాను ఉద్యోగుల వేతనముల మొత్తములందు 101ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరులను బదిలీచేయుట మార్పుట మొదలగు అధికారము లిదివరకు కలెక్టరుల చేతులందుండెడివి. ఇటీవల నీయధికారము రెవిన్యూబోర్డునకు మార్చబడెను. రెవిన్యూబోర్డునందలి అధికారులందరు జూనియరు అధికారులు. డిప్యూటీ కలెక్టరులు వీరికంటె చాల సీనియరులు. అంతయుకాక వీరికంటె కలెక్టరులెక్కువ అనుభవజ్ఞులును సీనియరులుగూడ. డిప్యూటీ కలెక్టరులు ప్రావీణ్యముల సర్దిగ వారైనంతమాత్రమున వానినందరినిజూనియరు సివిలు సర్దిగ అధికారుల అధికారముక్రింద నుంచుట అన్యాయము. ఈ మార్పులన డిప్యూటీ కలెక్టరులందు చాల అసంతృప్తి వ్యాపించు చున్నది. ఈ అసంతృప్తి భీకర రూపము దాల్చుటకు పూర్వమే తొలగించు టు క్షమము.

రెవిన్యూ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచునీయరుజూనియరు వివక్షలతో నీ మార్పు చేయబడలేదనియు ధృవపానా సోకర్యము కొర కొనర్చబడెననియు నుడిచిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు తిరిగి మాటలాడుచు ఈ మార్పునకు ప్రభుత్వ సభ్యుడు చెప్పినవి అసలు కారణములు గానియు, జాతి భేదములతో నీటిమార్పు నొనర్చినయు నుడిచి ప్రభుత్వ సభ్యుడు చెప్పిన కారణములే నిజమైన వగునెడలసలు కలెక్టరులనుగూడ రెవిన్యూబోర్డు అధికారము క్రింద నుంచక బోవుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి.

ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టుగా వీగిపోయెను.

రెవిన్యూబోర్డును తొలగింపుడు

డి. బి. ఎం. కృష్ణను నాయకుగారు రెవిన్యూబోర్డును తొలగింపవలెనని కోరుటగాను రెవిన్యూబోర్డు వ్యయము 119800 ల యందు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు ప్రభుత్వమువారి విషయమును విచారించుట కోవరకొక యాపదసభ్యును నియమించిరి నుడిచెను. ఆ సభ్యుమువారు

రెవిన్యూబోర్డును తొలగింపవలసినదని కోరుటచేసిరి. అంతయగాక గతరెండు వత్సరములలో ఈ శాసనసభవారిబోర్డును తొలగింప వలసినదని గోరుచు గ్రాంటుల నిరాకరించిరి. కానిగవర్నరు గారు తమ ప్రత్యేకాధికారము నుపయోగించి వానిని సర్టిఫై చేసిరి. ఈ విషయ మిదివరకే పూర్తిగ చర్చింపబడినదగుననివరములలోనికి పో నవునవలెదు. ఇదివరకే బోర్డు గావించుచుండిన పనిగూడ చాల తగ్గిపోయెను. అటుపే కాఖా పాలనము ఆదాయకాఖా కో ఆపరేషను కాఖా అబ్జార్వే కాఖా పరిపాలనమును గూడ నీ బోర్డువారిదనరకు జూచుచుండిరి. కాని ఇటీవల నీ పని యంతయు ఇతర అధికారుల వశ మొనర్పబడినది. ఇప్పుడు వీరు చేయుపని స్వల్పము. అదైనను అంత ముఖ్యమైనదిగాదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారిబోర్డును తొలగింపుట కాక్షేపణముండ జాలదు.

మాన్యు బాంక్సుగారు రెవిన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు ఈ బోర్డునందు ముగ్గురు సభ్యులు మాత్రమే గలరనియు అందు మాడవ సభ్యుడు నామమాత్రపుసభ్యుడేననియు అతడు సాధారణముగ ఎక్స్లెంట్ పరిపాలనను జూచుచుండు ననియు నుడిచిరి. ఈ బోర్డు నందలి సభ్యులు వేర్వేరు కా లపరిపాలన నొక్కొక్క సభ్యుడు యజమాన్ని చేయుచుండును. ఈబోర్డువారు చేయవలసిన పనులు మదరాసు శాసనసభ వారు గావించిన ఓకేశాసనమునందు వివరింపబడెను. ప్రతిపాలనాకాఖాయొక్క పరిపాలనా వివరములను పరిశీలించి చక్క బెట్టుటకు ఇట్టిబోర్డు అవసరము

జి. ఎ. సాల్వానాగారు, ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, పరిపాలనా సోకర్యముల కీరివిన్యూబోర్డుచాల అటకమని నుడిచెను. ఈబోర్డును తొలగింపుటకు ప్రభుత్వము వారిక విల్లును చేపలెను.

మొత్తం లంగీకరించిరా?

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు రీసంకర్షమున, కాన్ స్టిట్యూషనుల ప్రశ్నను చెప్పిరి. అయినవ్యయపట్టికజరచించుటకు మంత్రులుగూడ సరిపమానపాత్యులే. మంత్రులమువారాయ వ్యయ పట్టిక యందు రెవిన్యూబోర్డు వ్యయమున కంగీరించక పోయినయెడల నీ వ్యయము పట్టికలోని కెటులవచ్చెను? అంగీకరించియున్నయెడల, మంత్రులందరూ పక్షునందలి నాయకులలో ప్రముఖులగు డి. బి. కృష్ణను నాయకు గారు, తమనాయకుల నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగ నీ ప్రతిపాదన నెటులగావించిరి? చెలియలేదు.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారు గారు మంత్రులము తరపున మాటలాడుచు, ప్రభుత్వకాఖా సందర్భమున ఎట్టి ప్రతిపాదనలైన డెప్పుటకు మంత్రులపక్షమువారికి అధికారము గలదనియు, ఇది ద్వంద్వపరిపాలన యగుటచే ప్రభుత్వపరిపాలిత కాఖా సందర్భమున మంత్రుల పక్షమువారి కెట్టి బాధ్యతయు లేదనిరి.

మాన్యుబాంక్సుగారు గూడ నీ యభిప్రాయముతో నేకీభవించిరి.

డి. బి. కృష్ణను నాయకు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ప్రభుత్వమువారిసమాధానము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నదని ఖండించిరి. ముఖ్యము సమస్యలందు, ప్రభుత్వమువారిట్టి అసంతృప్తికరమున వైఖరి నవలంబించుచుండుటవలననే. ప్రజలును, ప్రజాప్రతినిధులును నిస్సంతృప్తిచేసి తీవ్రమగుచర్చలవలంబింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టివైఖరివలననే, కాంగ్రెసు సభ్యులీయదయమున నీసభనుండి వెడలిపోవలసి వచ్చెను. ప్రభుత్వము వారివిషయమును గమనించి తమవైఖరిని మార్చుకొనెద రని నమ్ముచున్నాను.

జస్టిసుపక్ష రెండవపరాజయము

ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టుగావీగిపోయెను. మంత్రులను కార్యదర్శులను ప్రభుత్వముతో వోటుచేసిరి. నామినేటుసభ్యులందరు ప్రభుత్వమువారితో కలిసి వోటుచేసిరి. ప్రతిపాదన కనుకూలముగ 16 గురును ప్రతిపక్షముగ 31 మందియు వోటు చేసిరి.

కోర్టు ఆఫ్ వాడ్సు

“కోర్టు ఆఫ్ వాడ్సు” నందలి యుద్యోగులను తగ్గింపవలెనని కోరుటగాను, ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు రెవిన్యూబోర్డు గ్రాంటునందు 101ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. ఇంతకుండి అధికారులకు ప్రభుత్వము పనిలేదు. కోర్టు ఆఫ్ వాడ్సు క్రింద నున్న సభ్యులముల సంతృప్తి చాల తగ్గెను. అందుచే కోర్టు ఆఫ్ వాడ్సువారి పనిగూడ తగ్గెను.

రెవిన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, కోర్టు ఆఫ్ వాడ్సువారి పని మాత్రమును తగ్గలేదనియు, గత 15 వత్సరముల వ్యవహారములను పరిశీలించి ఇటుల చెప్పుమంటిననియునుడిచెను. ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

కలెక్టరుల ట్రాన్సుఫరులు

గుంటూరు జిల్లాలో కలెక్టరులను తరచు ట్రాన్సుఫరు చేయుచుండవలసినకోరుటగాను, డి. బి. పి. సి. ఎతిరాజులు నాయకుగారు “జిల్లా పరిపాలనలగ్రాంటు”నందు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, గుంటూరు జిల్లా యందు గతవత్సరమైదుగురు కలెక్టరులునుండిరెండు, ఇంత తరుచుగా కలెక్టరులను బదిలీ చేయుచుండుటచే జిల్లాను గురించి చెలిసిక్కు నుటకు వారి కెట్టి అవకాశములును లభించుటలేదనియు నుడిచిరి.

రెవిన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు,

బదిలీ చేయుచుండవలెండుటకు ఏమాత్రమవకాశమున్నను అటులచేయుటలేదనినుడిచిరి. ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

అరుంధతీయులకు దరఖాస్తులపై భూముల

నొనగుట

దరఖాస్తుపై, నిమ్మజాతులకు ఆంధ్ర ముఖ్యముగా నిమ్మజాతులకు భూముల నొనగుటను గురించి చర్చించుటగాను, ఎల్. సి. గురునాథులు (ఆరుంధతీయునామినేటు)గారు, “కలెక్టరులు, మేన్స్ట్రీటుల” వ్యయమునందు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, ఈ విషయమున కలెక్టరులు గవర్నరును నిర్లక్ష్యభావమున అత్యధమ తీవ్రముగ ఖండించిరి. కలెక్టరుల చర్యల గురించి వినినపుడు సభవారికి చాల ఆశ్చర్యము గలుగకమానదు. అన్నిటముల చారిత్రేతను, తనకులమువారు (ఆరుంధతీయులు) చాల సీమముగ పరిగణించబడుచున్నారు. ఆరుంధతీయులు, భూములకొరకు బెట్టుకొను దరఖాస్తులయెడల కలెక్టరుల వెలలించుచునే ఖరీదా ఆక్షేపణీయుగనగునది. ఈ విషయమున రెవిన్యూకాఖావారి వలంబించు పద్ధతిపై నన్ని కులముల వారు ను ఏ దో యొకక్షేపణమొనర్చుచున్నవనుమాట వాస్తవమే. కాని ఆయాక్షేపణలందరికీభాగము ఇదివరకే చాలాభూముల ననభీంచుచు ఇంకను భూములసంపాదించవలెనని ప్రయత్నించుకులమురవారినండి వచ్చుచున్నవి. కాని ఆరుంధతీయులవిషయ ముట్టిగాదు. వీరికి తోళ్ళవని తప్ప మరేవృత్తియును లేదు. ఆపనివలన వారికి జీవనమునాగుటలేదు. వీరు వ్యవసాయమొనర్చుకొనగూడ నెడల భూములులేవు. భూములకొరకు దరఖాస్తునొనర్చినను, అగ్రవర్ణముల వారియొక్కయు, అధికారులయొక్కయు నిరంకుశత్వమువలన ఫలితముగలుగకున్నది. అగ్రవర్ణములవారిలో నింకను మూఢసన్మృకములు లేరింపకుండుట కోచనీయము. అందుచేవీరు ఆదిమాంధ్రులుమొదలగు నిమ్మజాతులవారు వచ్చునంతవరకైనను గ్రామసమీపములకు రాజాలకున్నారు. అందుచే యూరపియను కలెక్టరులు, బ్రాహ్మణేతర కలెక్టరులునుగూడ భయపడి ఆరుంధతీయుల దరఖాస్తుల మంజూరు చేయుక నిరాకరించుచుండుట కోచనీయము. గురునాథుగారింకను మాటలాడుచు దానివిషయమున తానిల్లారులకును, కలెక్టరులకును జాబులు వ్రాసియుంటిననియు, వానికి జవాబులు వచ్చుటయే దుర్లభమయ్యెననియు నుడిచెను. తమతమ జిల్లాలయందు పారంబోకు భూమి యంతయున్నది, ఎంతభూమి, నిమ్మజాతులకు దరఖాస్తులపై నొసగబడినది; అందరుంధతీయుల కెంత యొసగబడినదియు చెబువలసినదని గోరుచు, జిల్లాకలెక్టరులకు వ్రాయగా, కొంతమంది మాత్రమే వివరముల చెబుచును. ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. వివరములు చెలిసిన జిల్లాలల్లె, అరుంధతీయుల కలెక్టరులకు భూమిమాత్రమే యొసగబడియుండుట చాల కోచనీయము. ఇందుకు చెంగల్పట్టుజిల్లా నుదాహరణగ దీనుకొనుడు. అచ్చట 5000 ఎకరములు దరఖాస్తులపై వంచి ఫెట్టబడెను. అందు 48 ఎకరములు మాత్ర మరుంధతీయుల కొసగబడెను. ఇతర జిల్లాలలోగూడ పరిశీతు లిటులనేయున్నవి. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు సావరభావమును గవర్నరుచేద రని నమ్ముచున్నాను.

మాన్యుబాంక్సుగారు (రెవిన్యూసభ్యుడు) ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ప్రభుత్వమువారి కేసులను వారివైనను పక్షపాతము లేదనియు, అందరి దరఖాస్తులను, సరిపమాన భావముతోనే విచారించుచుండినయు నుడిచెను. ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

నేటిదినచర్య చెన్నపురి శాసనసభ

మరియోక సభ్యుడు లేచిపోవుట

ప్రజాప్రతినిధుల సంఖ్య తగ్గిపోయిగనుక
సభాకార్యక్రమము నావగోరుట

చెన్నపురి శాసనసభ ఈదినమదయము 11గంటలకు తిరిగిసమావేశమైనప్పుడు సభ్యులసంఖ్య చాల తక్కువగానుండెను. అధ్యక్షుడు సభాభవనమున కరుదెంచి సీకమున ధిష్ఠింపబడికి 22మంది సభ్యులుమాత్రమే గలరు.

ఈదినమున ప్రశ్నోత్తరములు 15 నిమిషములలోనే పూరినవి. రెండుమూడు ప్రశ్నలపైనడవు ముఖ్యమగు ప్రశ్నలపై సన్నిమెంటరీ ప్రశ్నలకుగవడలేదు.

మరియోకసభ్యుడు సభనుండి వెడలిపోవుట

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగనే సి.వి. బెల్లంగిరిగొండరు గారు (జాతీయవాది) గారు లేచినిన్నటిదినమున తనపక్ష వాయకుడు స్టేటుమెంటు నొసర్చి, శాసనసభనుండి వెడలిపోయినపుడు తాను జోబరుగావాలక పోతిననియు, తమవాయకుని స్టేటుమెంటునకు జోబరుబడిన కారణముల కొరకే దానుకూడా శాసనసభనుండి వెడలిపోవుచుంటిననియు ప్రకటించి, అగ్యతైన కఠివాదమునన్ని సభనుండి లేచిపోయిరి.

రాబోవు శాసనసభ ఉదకతమండలమునందు

గౌ॥సర్. సి.పి.రామస్వామి అయ్యరు(లామెంబరు)నే, అరిగేవను, ముఖ్యుడు టెనెన్సీ బిల్లులను చర్చించుటకు జూనుననెలయందో మే నెలయందో సమీక్షేమన సీసభ, ఉదక మండలమున జరుగవలెనని చెన్నపురియందు జరుపవలెనాయన విషయమున సభ్యుల యభిప్రాయమును తెలిసికొన గోరుచుంటిననియు సభవారుదకమండలమున సమావేశము నేర్పరుపగోరు నెడలతప్పవీర్పాటు లానర్పట కిది యప్రసరమనియు తెలిపిరి. డి. బి. కృష్ణను గూర్చుగారు—సమావేశమును ఉదకమండలమున నేర్పరుచుటకును సమావేశమునందు చెన్నపురియందు సమావేశమైనను సభ్యులు ఒకటైననియు చాలమంది సభ్యులు ఉదకమండలమున సమావేశము గావలెనని యభిలషించుచుండిరనియు నుడిపిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు—ఉదకమండలమున సమావేశము నేర్పరుచుటకు చెన్నపురియందు సమావేశము నేర్పరుచుటకును అస వ్యయము నందంతే వ్యత్యాసముండునని అడిగిరి.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు—ఎక్కడవేడాయుండదు ప్రభాకరతంపనగారు—చెన్నపురియందే సమావేశము గావలెనని చెప్పవ ప్రభుత్వము ఉదకమండలములకువెళ్లుచుండి రని ప్రతి వత్సర మాత్రేయిందు తమ విషయము, విచ్చినపుడు ఉదకమండలములకు పరుగెత్తగోరుట ప్రతిహాసాస్పదముగనుండు

రా॥బి॥ టి. ఎ.నరసింహాచార్యులుగారు ఉదకమండలము నే యేర్పరవ వలెనని గోరు.

లామెంబరుగారుచర్యుత్తరమొసగఅధికసంఖ్యాకులు ఉదకమండలమున నేర్పరుప గోరుచున్నార గనుక, ఉదకమండలమున నే శాసనసభాసమావేశము నేర్పరచెదమనిరి.

సభాకార్యక్రమమును నిలిపివేయవలెను

శాసనసభనుండి చాలమంది శాసనసభ్యులు లేచి పోవుటవలనను, నిలచియున్న వారిలోగూడ అధికసంఖ్యాకులు ప్రభుత్వసభ్యులును నామినేటెడు సభ్యులు నగుటచేతను, ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయ మేమియు సాగుటలేదు గనుక సభాకార్యక్రమము ఆపవలెనని డి. ఎ. సాల్వానాగారు అభ్యుత్థుని గోరిరి. (ప్రభుత్వ స్థానములనుండి “లేదు” అనుకేళలు”

సి.పి.రామస్వామి అయ్యరుగారు—ప్రాండింగు ఆర్డరుల ప్రకార మిట్టికధతి చలించిండుటకు వీలులేదనిరి.

సర్.ఎ.పి.పాత్రో—ఇది ఆర్బిటమే!

అధ్యక్ష—సభయందు కోర మున్నంతవరకు నేను సభాకార్యక్రమము నావజాలను.

తరువాత ల్యాండు రెవిన్యూ డిమాండులపై చర్చ జరిగెను.

సానికసంఘములు - రెవిన్యూఅధికారులు

“స్థానిక సంఘముల యెడల కల్పిత లవలించుచున్న ప్రతిపాల విధానమును” చర్చించుటకుగాను రా. బి. టి. ఎం. నగసింహాచార్యులుగారు “కల్పిత లు ఖర్చుల”నుండి 100 లక్షల

పలసినదని ప్రతిపాదించిరి. స్థానిక సంఘములకు గ్రాంటుల నొసగు విషయము వచ్చినపుడును లోడ్లు వంతెనలు మొదలగు పనుల నిర్మాణవ్యవహారములందు రెవిన్యూ శాఖవారు స్థానిక సంఘముల చాల నిరాదరించుచుండిరి. అందుచే స్థానిక సంఘములందు చాల నిస్వేచ్ఛ వ్యాపించుచున్నది. స్థానికసంఘములు గూడ ప్రభుత్వశాఖల అంశిక శాఖయేగాని, సరియొకటిగాదు. ఈయెందు శాఖలకును సహకారము లేనియెడల, పరిపాలన పరిగ నడువజాలదు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తగు చర్య దీనుకొనవలెను.

రామనాథు రాజుగారు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. రెవిన్యూ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమొసరు, గౌరవనీయ సభ్యులు తెలిపిన లోపములున్న విషయము కొంత నిజమేనని యు, పరిణామావస్థయందు వీనిని తప్పించుట సాధ్యముగాదని యు, ప్రభుత్వమువారు తగు విచారణను గావించెదరనియు తెలిపిన సిగ్గుట ప్రతిపాదన ముదసంహరింపకొనబడెను.

జూడిమలు, ఎగ్జిక్యూటివు శాఖల వేరుజేయుట

“జూడిమలు అధికారములను ఎగ్జిక్యూటివు అధికారముల ను వేరుజేయవలసినదని కోరుటకుగాను డి. బి. కృష్ణను నాయకుగారు “అధికారుల జీతముల” మొత్తమునందు రు 100 ల తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, ఇది క్రొత్తవిషయముగాదని యు, చాల ప్రాచీనవిషయ మనియు, అధికారతేజులేగాక చాల మంది గొప్ప గొప్ప అధికారులుగూడ నీవిభజన ముదర మని యంగీకరించిరనియు నుడిపెను. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు వెంటనే బలమగు చర్య దీనుకొనవలెను.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రభుత్వము తరపున ప్రత్యుత్తర మొసరు. ఈవిషయముయొక్క చరిత్ర నంతెను వివరించిరి. 1922 సం॥న శాసనసభవారి తీర్మానానుసార మీ విషయమును విచారించుట కొకసంఘము నియమింపబడెను. ఆసంఘమునందు డిధికసంఖ్యాకుల కిఫాయలు శాసనసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. ఈవిషయము అఖిలభారతసమస్య యనియు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు భారతమంత్ర అనుమతిలేనిది ఎట్టి చర్యను దీనుకొనరాదనియు భారత ప్రభుత్వమువారు తైరు వొసర్చిరి. ఈవిషయ, మింకను భారతప్రభుత్వమువారి విచారణయందున్నది. త్వరలోనే ఉత్తరవులు వచ్చునని యెదురుచూచుచున్నాము. రాగానే చర్యదీనుకొనబడును.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు ప్రభుత్వ చర్యను ఖండించుచు, జూడిమలు, ఎగ్జిక్యూటివు శాఖలు, రాష్ట్రీయ శాఖలు వారి పరిపాలనయందును విభజనము నందును భారత ప్రభుత్వము వారికి సంబంధము లేదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వమువారి ఏజెంట్లు గారు. ఈ శాఖలపై భారత ప్రభుత్వమువారి కధికారము నొసగుటలో మన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు గొప్పతప్పు చేసిరి. ఈచర్యలన గొప్ప ప్రభుత్వనిర్మాసమస్య సంభవించుచున్నది. రామస్వామి మొదలియారుగారు ముగించుచు ప్రస్తుతపథ తులవలర చాల అన్యాయములు జరుగుచున్నవనియు నుడిపిరి.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, రాష్ట్రములందు రిజగ్యుకు శాఖలయందు ప్రభుత్వము వారు భారత కార్యదర్శియై తైరువుల ప్రకారము నడచుకొనవలసియున్న దనియు, అందుచే రామస్వామి మొదలియారుగారు భయపడుచున్న ప్రభుత్వనిర్మాసమస్య ఇచ్చట సంభవించదనియునుడిపిరి.

డి. బి. కృష్ణనాయకుగారు, లామెంబరుగారి ప్రత్యుత్తరముతో సంపృప్తిపడిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములకు మాతనిసరుటకుగాను ప్రతి పాదనపై సభ వారి యభిప్రాయమును దీసికొనటకు పట్టుపట్టిరి. ప్రతిపాదన వోటునకు పెట్టగా వీగినోయెను.

ఓరువాత ల్యాండు రెవిన్యూ డిమాండు మొత్తముతయము వోటునకు పెట్టగా నంగీకరింపబడెను.

ఎక్సెజు డిమాండులపై చర్చ

మద్యపాన సంస్కరణమున మంత్రిగారు తమ

విధానమును ప్రకటింపవలెను

“ప్రస్తుత బ్రహ్మరీ విధానము మద్యపానమును హేచ్చించునదిగను, యూరపియను సారాయముల దిగుమతిని హేచ్చించునదిగ నుండుటచే నావిధానమును ఖండించుటకు, ఊవుల వలెనే యూరపియను క్లబ్బులనుండి గూడ లై సెన్సు ఫీజులను పుచ్చుకొనవలెనని గోర్తుమను జే ఎ. సాల్వానాగారు “అధికారుల జీతముల మొత్తమునుండి తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించుచు యూరపియను క్లబ్బులను వీజుల నుండి మునహాయిండుట యందరైతదనిడిదేనుగారు(నీలగిరి,యూరపియను) ప్రభుత్వమువారి అప్రార్థింపానమును తీర్చుగ ఖండించుచు, శాసనసభవారు సంపూర్ణ నిషేధము ఆవర్తముగ నుండువలెనని ఒకమారు తీర్మా

నించిన తరువాతను తీర్మానము నాచూలో వుట్టుటకు ప్రతిపాదన కలసి పనిజేయుట విద్యుక్త ధర్మమని డెలిపిరి. ఆయాధర్మమును నందుటకు వెంటనే చర్యదీసికొనుట మంత్రిగారి కర్తవ్యము. మంత్రిగారి విషయమున తమవిభావమేమి యేఆవర్తము నందుట కేమిప్రయత్నముల నొనర్చవలెనని ప్రకటింపవలెను. అటుల నొనర్చిన యెడల వీవిషయ మెట్లుజరుగుచున్నదో తెలిసికొనటకు వీలగును. శాసనసభవారు నిర్ణయించిన ఆవర్త మున ప్రారంభ మొనర్చుట కధము మొకజిల్లాయుండెనను సంపూర్ణ నిషేధముగాని, తత్సంఘముల గాని ప్రవేశ పెట్టవలెను.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు సారాదుకాణములపై లై సెన్సు ఫీజుల వసూలుజేసినటుల యూరపియను క్లబ్బులపై లై సెన్సుఫీజును పుచ్చుకొనుటకు వీలులేనని నుడిపిరి.

ప్రతిపాదనను వీగిపోయెను.

“అక్రమవిక్రయము నాపుట”

కే. వీరయ్యనుగారు—“లై సెన్సు బొందిన దుకాణములలో నియమితకాలమునకు విదప దొంగదార్జములద్వారా మత్తుకుగలగజేయు పదార్థములను అమ్ముటకు పూర్తిగ నిడివీ జేయుటకును, ఆహారపదార్థములను దుమ్ము, మట్టి పీటకములు మొదలగువానిచే నిండింపఁ భద్రముగనుంచి అమ్ముటకును జిల్లాకార్య నిర్వాహక సంస్థలకుగాను రు 21,90,900 ల మొత్తము నిధిని రు 100 ల చేత తగ్గింపబలి”నని ఉపపాదించుచు, నిర్ణీతకాలమునందుగాక ఇతరసమయములందును మత్తుపదార్థముల నమ్ముచున్నారనియు, దొంగదార్జములగుండ గహస్యముగ అమ్ముటకు ఆపవలెననియు అంగులకై ఆప్కారీ యుద్వోగులకు లెగిన యధికారము నొసంగవలెనని పట్టిరి.

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు సమాధానమొసంగుచు ఆప్కారీసమస్య నేటిది గాదనియు, తాత్కాలికతలకాలము నుంచి ఎచ్చుచున్నదనియు, పూర్వము సోమపానసమస్య యుండెననియు, అచ్చటచ్చట పరిపాలనయందేనెనను లోప గులుండిన ఆకూ ఫలములందలి యుద్వోగులు తగుచర్యలను గైకొనగలరనియు, ఉద్వోగులు ప్రాణములకు దెగించియు, ఒక్కొక్కచోట పనిజేయుచున్నారనియు, బట్టిరి.

విదప వీరయ్యనుగారు తమ యుపపాదన నుదసంహరించుకొనిరి.

“మత్తుపదార్థములను అక్రమముగ తయారు జేయుటను నిలుపుటకై రు 100 లను తగ్గించవలసినదిగ” ఆర్. శ్రీనివాసమగారుపపాదన గావించిరి.

పాత్రోగారు సమాధాన మొసంగుచు సాధ్యమైనంతవరకట్టి అక్రమచర్యను ఆపజూమచున్నారనియు, సంపూర్ణముగ నాపుట జేయుటకు ఉద్వోగుల సంఖ్య అధికము జేయుబడవలెననియు, అంతదనుక సాధ్యముగాదని పట్టినపిదప ఉపపాదన నుదసంహరించుకొనబడెను.

టి. యమ్. నరసింహాచార్యులుగారు మరియొక సవరణ నుపపాదించుచు మాటాడుచుండ సభలో నిర్ణీతసంఖ్యాకులగు సభ్యులు (కోరము)లేదని మాయిము సాహేబుగారు అభ్యుత్థునికి దెప్పిరి. అంతట గంట ప్రాగింపబడిన పిదప మరికొందరు సభ్యులు పరుగు పరుగున ప్రవేశించిరి. మరికొండు నిమిషములకు సభ్యులు ఫలాహారములకై లేచిరి.

నేవనువద్ద చోరీ—తిరుచినాపల్లి చేరు వనొక చిన్న రైలుప్రేమనువద్ద నేవనుమాస్టరుగారింటిలో కొందరు దొంగలు జొరబడి సోమవారమునాడు ప్రాతకాలమున స్త్రీలను బెడరించి రూ 800 విలువగల నగల నవహరించి పారి పోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు—నల్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, పిర్రాపురం మహారాజుగారు, వెంకటగిరి రాజుగారు, హాజి సర్ ఇన్స్పెక్టు సేటుగారు, ఇ. ఎఫ్. లామనుగారు, కెప్టను కాంబెలుగారు, జె. గ్రేగారు, ఆర్. డబ్ల్యు. హన్మతుగారు నేడుదయము వచ్చిరి.

గుంటూరుజిల్లా పోలీసు సూపర్వైంటు ఫాస్టరుగారు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలము వెడలిరి.

హార్వరు పాకేపనివాండ నమ్మె—మదరాసు హార్వరులో పాకేపని జేయువారు 60 మంది నేమదయము పని చేయ నిరాకరించిరి. నిన్నను ఒక పనివాని నస్పించుచేయుట దానికి కారణమని తెలియచున్నది. నాడు యిదివర కనేకసారులు చేప్పకుండ పనికిరాక నిలిచిపోవుట కద్దు. అట్లే నాల్గవోజులు మనిజేసి తిరిగి నిన్నను పనిజేయవచ్చెను. ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారు అటుక బెట్టి డిప్టీ చీఫ్ ఇంజనీరువద్ద సంచాయిషీ బెలుపగోరెను. నేడుదయము గనివాండందరు పనిమానుకొనిరి అధికారులువారిని సంతృప్తిపరుప యత్నించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మార్చి 17-వ తేది బుధవారము

మాతృభూమి	తెలంగాణలో	ఆంధ్రప్రదేశ్ లో	మధ్య ప్రదేశ్ లో	ఉత్తర ప్రదేశ్ లో	పశ్చిమ బెంగాల్ లో
గోపాలం	87.1	78.0	...	5.48	44.98
విశాఖపట్నము	86.2	77.9	...	5.85	87.09
కాకినాడ	93.7	78.6	...	4.68	89.09
మచిలీపట్నము	90.8	79.8	...	6.49	41.59
కర్నూలు	102.8	79.7	...	1.10	26.01
బళ్లారి	100.6	76.4	...	0.56	20.51
అనంతపురం	...	...	...	0.88	27.38
కడప	101.8	81.8	...	2.73	81.28
నెల్లూరు	98.7	79.5	...	2.62	87.98
మద్రాసు	95.4	79.0	...	1.11	50.74
కడపూరు	89.0	78.8	...	4.39	52.94
శేలం	99.1	78.1	...	2.18	89.80
కోయంబూరు	98.7	76.0	...	2.74	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.4	78.7	...	2.47	88.18
నాగపట్నము	89.8	80.9	...	9.19	54.98
మధుర	97.2	78.8	...	1.42	88.58
పాండు	91.0	78.9	...	1.40	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	4.58	28.84
తిరువేంగుడు	89.0	80.9	...	1.81	64.51
కొచ్చి	87.6	80.7	...	2.79	114.51
కాలికట్టు	90.8	76.8	...	2.22	117.16
మంగళూరు	90.8	75.0	...	1.07	125.68
తెంగుళూరు	96.8	78.4	...	1.82	85.87
మేరకూరు	84.2	62.0	...	1.06	125.46
కొడెకూరు	70.2	58.0	0.15	9.08	62.18

సర్వములు:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. విశాఖపట్నములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ విశాఖపట్నములో 3. తక్కినచోట్ల 5 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

వర్షము:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. బళ్లారిలో ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో 4, తక్కినచోట్ల 6 1/2 నుండి 8 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

కర్నూరుకు:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. మద్రాసులో 5 1/2 నెల్లూరులో 3 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 6 1/2 నుండి 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

24 గంటలలో మార్పిడియు యుండదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యం.

హి. జే. బోర్డుకమిషనరు సంచారక్రమము

హిందూ గర్భాదాయముల కమిషనరు రా. బి. ఎం. చెంగయ్యపంతులుగారు మార్చి నెలలో యాదినవతీతి సంచారక్రమము ప్రకటించిరి.

19 తేదీ మదరాసు వీకి 20 తేదీ తెనాలి. అచ్చల శాపట్ల శేషలి తెనాలి తాలూకాల అన్యకులను బ్రష్టిలను విచారించును. 22 22 తేదీలు తెనాలి. 23, 24 తేదీలు ఒంగోలు. 26 తేదీ మదరాసు.

దొంగతనము

కాట్వాడీలైలువనువ్వు 12 పెట్టెల సాకర్లై రూ 5000 విలువగలది అక్రమముగా కలకత్తాకు గొంపోదలచియుండ పట్టికున్నారు ముద్దాయిలను పట్టుకొనిరి. అందొకడు మహమ్మదీయుడు.

ఫోర్టూనో నౌక సార్లంటు బసలో నౌక చోక్రాబాలు దురూ 500 విలువగల బంగారుపన్నులు దొంగించి పట్టువదెను. పన్నులు మార్వాడీవానివద్ద దొరకెను. (అ. ప్రె.)

నగరఆరోగ్యము:—మార్చి 13 వ తేదీతో అంత మయ్యేవారమందు సాలనకు చెయ్యి నుండికి 48.1 చొ॥ చనిపోయిరి. అంతకుముందువారము 4 91 చొ॥యుండెను. కలరావలన 12 రు, స్పాటికమవలన 6 గురు కాలహజారులన 1, మైపాయితువలన 1 రు, మలేరియావలన 26, యితరజ్వరములవలన 29 రు, చనిపోయిరి. నిరక్షివారమున 45.1 చొ॥ యుండెను.

అష్టమ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభ

ప్రదర్శకులకు విజ్ఞప్తి

నంద్యాలనుండి హరిసర్వోత్తమం పుగారిల్లు సేతు తంతి సంపిరి:—

అష్టమ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభ ఆహ్వాన సంఘము, నంద్యాల, యిదివరలో ప్రదర్శన వస్తువులను చెడిపోవడానిని మార్చి 16 వరకును శంపవచ్చునని నిర్ణయించిరి. ఇప్పుడు వానిని ఏప్రిలు 1 లోపుగను చెడిపోని వానిని మార్చి 60 లోపుగను శంపవలయును.

కౌను థియేటరు

17-8-26 బుధవారమునండి 19-8-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-80 గం.

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్

మాక్ సెన్నెట్టు

“మెల్లి ఓ”

సు ప్రదర్శించురు

యవ్వనము, ప్రేమగల అద్భుత కల్పితకథ

భయము, హాస్యము, ప్రేమ మొదలగువాటితో చేరిన

8 రిల్య కథ అనేక ఇతర ఫీల్ములుకూడ చూపబడును

SALE!

Astounding Reduction in Price of our

New Phonix orchestra Gramophone (British Made).

Original Price Rs. 30. Sale Price Rs. 12.

This new model gramophone is fitted with a strong reliable and perfect mechanism will produce a beautiful and melodius tune to any number of audi-
ence. This gramophone is ideal for the river, for garden parties, and Alfresco
dances! but serves equally for the Saloon and drawing Room. Fast and slow
regulator sound box and metal horn, packed complete in handsome metal
cabinet case as illustration. Price complete with one double sided record and
one needle Box Rs. 12 (Twelve) only. Spare records of well assorted Bands,
Ballards, dances, Musics Etc., Etc., Rs 2 each.

N. B:—All orders should accompany 1/4th of the value as advance.

Sole Agents:—THE BRITISH TRADING Co., P. B. No. 1223. G. P. O. MADRAS.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్.

19 హరి నె రోడ్డు. మాంటూ రోడ్డు. మద్రాసు

కీషగ్రామ్మే డాక్టర ఆ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ, ఎం. బి. సి. యం. గారితో ఫాంపబడిది.

కాస్తాక్రమంగా తయారుచేయబడ నమృతమైన మందులు దొరకుంధలము.

“భృంగామలకతైలము”

తలకు చల్లనమిచ్చును, అధికాష్టమ, తలనొప్పి, కండ్లనొప్పులు, మెదడు దుర్బలత్వము మొదలగువాటికి
అమోఘమైన నివారణి. 4. ఔస్సుల సీసా 1 కి రూ. 1-0-0. 1 పౌండు. సీసా 1 కి రూ. 8/- కావలసినవారికి
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. ఏజంట్లు కావలెను.

వి. కృష్ణస్వామి బి. ఏ.
మేనేజరు.

90 సం॥ రముల
వయస్సునందు
క్వాకరు ఓట్లు
నన్ను ఆరోగ్యస్థితి
యందుంచుచున్నది

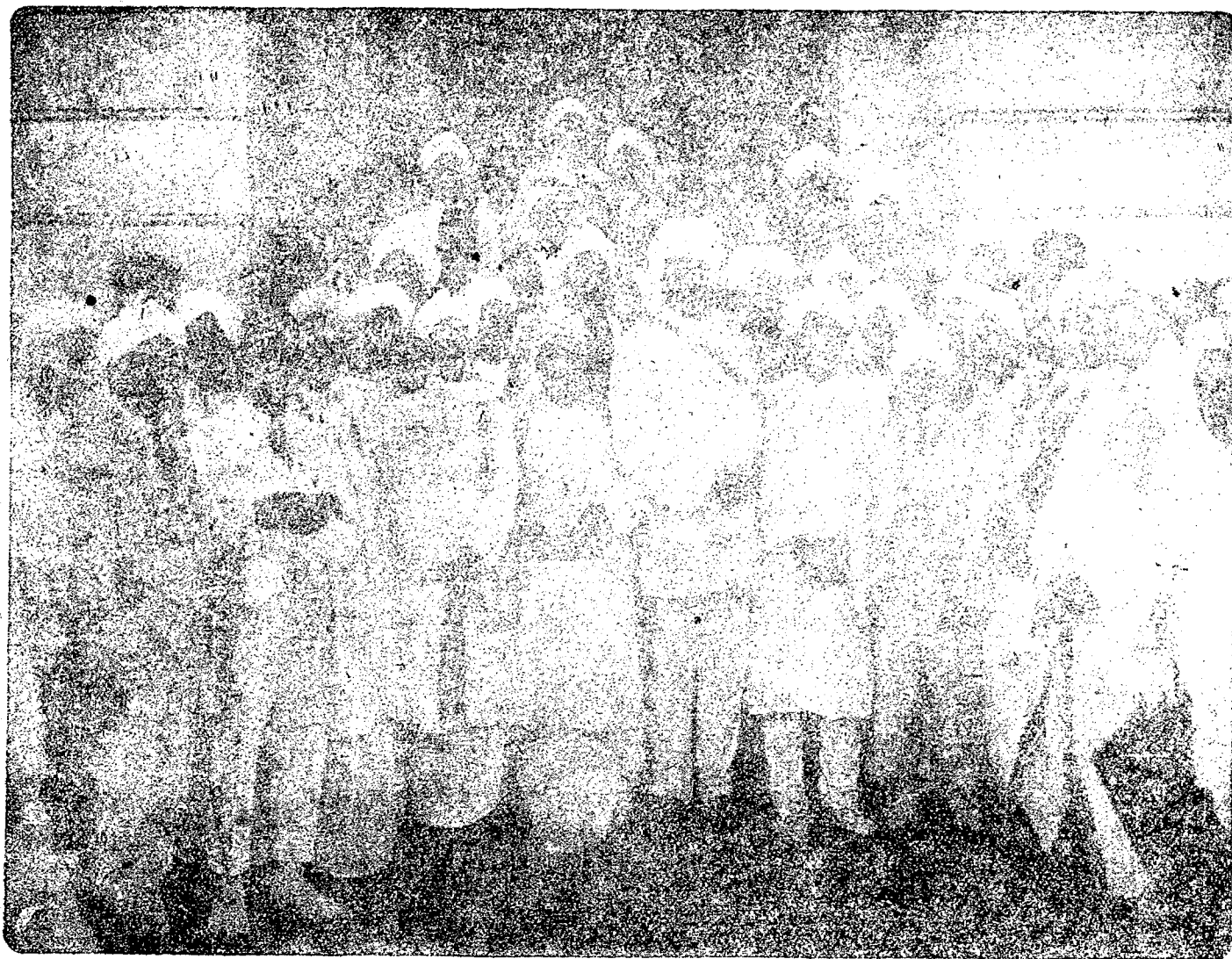
చాల మునలితనమువరకు జీవించుటకును, అంతవరకు
పుష్టిగాను, దృఢముగానుండుటకును ప్రతిదినము క్వాకరు
ఓట్లను విడువక భుజించుటకు తక్షణమే ప్రారంభించులెను
క్వాకరు ఓట్లయందు మాంసమును వృద్ధిచేయు వస్తువులు, లో
హసంబంధమైన ఉప్పులు, విటమినులు మొదలగునవి అమిరి
ముగా గలవు. జ్వరము, చెంఱుజ్వరము, ఇతర గోగారులు
రానీయక ఆటంకపరచుటయందు ఇవి మిగుల తోడ్పడును.
దీని భుజించినతరువాత ఉదరము భారముగ నుండదు. శీర్ష
మగుట ములభము మంచి రుచికరమైనది. దేహమునకు అధిక
ఉష్ణమును కలిగించదు. ఇనాముగావంపబడు మా ఆరోగ్య
పుష్టమునకు ప్రాయుకు. బిడ్డలకు పెంచుట, బిడ్డలకిమ్మ
కూరము తయారుచేయు విధము, మొదలగునవి అందులో
గలవు.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited
Calcutta & Bombay Madras Karachi Rangoon

Quaker Oats

మదరాసు శాసనసభ కాంగ్రెసుసభ్యులు వెడలిపోవుట

ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్ష నాయకులగు చింతలపాటి వేంకట సూర్యనరసింహారాజుగారు మధ్యనునిలిచిరి

ఎడమనుండి కుడివైపునకు:—టి. రామలింగచెట్టి, పెద్దిరాజు, టి. ఆదినారాయణచెట్టి, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు, సి. వెంకటరంగం నాయుడు, ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు (ఎం. ఎల్. ఎ), స్వామి వేంకటాచలంశ్రేష్ఠి, ఆ. సు. కృష్ణారావు, సి. వి. నరసింహారాజు, మాగంటి సీతయ్య, పి. సి. వేంకటపతిరాజు, సత్యమూర్తి, సి. గోపాలమూసన, పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు, శశిభూషణరథో, బిక్కిని వేంకటరత్నం, పి. శివరావుగార్లు మున్నగు వారలు పటమునందు గలరు. వెడలిపోయిన 24 గురు సభ్యులనామములను నిన్నటిపత్రికలో ప్రచురించియుంటిమి.

స్టేటుకౌన్సిల-సభ

సర్ శంకరన్ నాయరు తీర్మానము ఓడిపోయెను

నల్లమందు ఎగుమతి క్రమముగ తగ్గించుటకు ప్రభుత్వము తీర్మానించుట

ధీర్ఘి, మార్చి 16—మదరాసు రాజధానియందలి ఆరవజిల్లాలకు స్వపరిపాలన గ్రాంటుచేయవలయునని సర్ శంకరన్ నాయరు స్టేటుకౌన్సిలు సభయందు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ఓడిపోయెను.

నల్లమందు ఎగుమతి క్రమముగ తగ్గించుట కేర్పాటుజేయుట

నియమితకాలములో సంతకముగ నల్లమందు వ్యాపారము నిర్వహించుకొరకు, వైస్రాయులకు దప్ప క్రమముగ భారతదేశమునందు నల్లమందు ఎగుమతి తగ్గించుటకు అధికారులు చే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మాన మేకగ్రీవముగ స్టేటుకౌన్సిలు సభయందు ఆమోదించబడెను. యిందువలన కేంద్రప్రభుత్వమునకు రెండుకోట్ల రూపాయలు నష్టము వాటిల్లవలయును, కాని వారు యితరఆధారములపై పన్నువిధించి నష్టముగూడ దీనికొనెదరనియు లేదా వ్యయమును యింకను తగ్గించుకొనెదరనియు, అంతర్జాతీయ సమస్య పరిష్కారము నిమిత్తము భారత ప్రభుత్వము పన్నుపడవలయున్నదనియు ఆర్థిక కార్యదర్శి మేకవాట దుగారు చెప్పిరి.

తమిళజిల్లాలకు స్వపరిపాలనము

మదరాసు రాజధానియందు తమిళజిల్లాలకు సంతకముగ పరిపాలనము గ్రాంటుచేయవలయునని సర్ శంకరన్ నాయరు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై చర్చ పూర్తి యైనది. నాయరుగారిస్నేమిలేక ప్రజాశాసనసభలో మొదటిగావనియు, ప్రభుత్వ పరిస్థితులకు బనికరాదనియు, సర్వసామాన్యముగ సభ్యులు విమర్శనలగావించిరి. గౌరవనీయులగు కపగి, పి. సి. దేశికా

చారిగార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి. మదరాసు ప్రభుత్వము సంస్కరణములు కొనసాగించుటకు సభ్యులు నాయరుగారి తీర్మానమును బలపరచుటకు హేతువుగవచ్చును.

స్వపరిపాలనము అంతరపులమీద ప్రసాదింపబడవలయును

బొబ్బిలిరాజు అభిప్రాయములు

సంగమముగవివరించిన ప్రజాశాసనము కొనసాగించుట కరవజిల్లాలందు అవసరముగ పూర్వయవహారము లేదని గౌ. బొబ్బిలిరాజు చెప్పెను. అంతిమకాక స్వపరిపాలనము అంతరపులమీద రావలయును గాని ఒక్కగంతున బడయరాదను చింతపలుకును బుర్రాక్షణిచే మాత్రముగ నియమించబడిన స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యుడగు గౌ. బొబ్బిలిరాజు వచించెను.

గౌ. కె. సి. రాయగారు

కేవలము భాషాభిమానముపై చిన్నచిన్న స్వాతంత్ర్యదోరతనముల స్థాపించబడుటచే గలుగు ఉపద్రవముల వివరించి, సభ్యుడు ద్వీపవిషయమునందలి యదార్థమును స్వపరిపాలనము మొగలాయివరిత్రవల గలుగు సూపాతమును జ్ఞప్తికొనవలసినదని కె. సి. రాయగారు హెచ్చరించిరి.

స్వాతంత్ర్యముగల రాష్ట్రముల నిర్మించుకొరకు ప్రకృతముందు బలిష్ఠముగ కేంద్రప్రభుత్వముక్రింద బాధ్యతయతి ప్రభుత్వపాపముకొరకు పాటుబడుచున్న రాష్ట్రముల పరిణామమున కంతరాయములు గలిగించుచో, నిర్మాణము అవధికాలములో శిథిలమై గూలిపోవునని రాయగారు చెప్పిరి.

క్రేరారుగారి హెచ్చరిక

విచారణజరుపుట కభివృద్ధి నొందింపదలపక తీర్మానమును గావించుటకు తొందరగఘటనయనట్టి ప్రతిపాదనను అంగీకరింపవలదని క్రేరారుగారు హెచ్చరించిరి. విచారించి, ప్రజాశాసన తయారుజేసి, విధాన ములునందుంచుటకు బాధ్యతగల యిండియా ప్రభుత్వము అట్టి ఆపాయములో చిక్కుకొనజాలదని ప్రభుత్వసభ్యుడు చెప్పెను.

డివిజనులేమండ తీర్మాన మొడిపాడెను.

వ్యాయామ క్రీడలు

ద.భా.వ్యా.సం॥ టెన్ని సుపందెములు

నిన్నటి ఫలితములు

బ్లాంక్సీ సతిగారు గ్రాంటుసతి నోడించిరి. 6-8; 8-8, 6-8 కృష్ణమూర్తి, రంగస్వామిగార్లు కారికువిల్లుల నోడించిరి. 6-8, 8-10; 6-8.

నేటి ఆటలు

జడ్ సతి, కారికుగార్లు గాంపర్లు, ఆముస్ట్రాంగ్ సతిగార్లతో నాడెదరు. వాడింగ్ సతి, బ్లాంక్సీ సతితో నాడును. వెంకటరామానుజులు ప్రసాదుగార్లు, వెల్లుబాలయ్యగార్లతో నాడెదరు.

బాలగోపాలను విశ్వనాథనుగార్లు, రంగసామి కృష్ణమూర్తిగార్లతో నాడుదురు.

పుట్ బాలు పందెములో వై యం. ఇ. ఏ. వారిపై బక్కింగ్ హోము మిల్లనారు జయమందిరి.

నూతన రాజ ప్రతినిధి

గౌరవింపదలచుట

లాహోరు మునిసిపాలిటీ తీర్మానము

లాహోరు, మార్చి 15:—రాజ్ పు మాసములో ప్రభుత్వమున లాహోరు నగరమును సంఘర్షించుటకు రానున్న నూతన రాజప్రతినిధియగు యిర్విను ప్రభువునకు స్వాగతము సన్మానపత్రము నర్పించుటకు లాహోరు పురపాలన సంఘము యేకగ్రీవముగ తీర్మానించెను. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభా నిర్ణయము

“కాంగ్రెసు సభ్యులకే వోటుజేయుదు”

చెన్నపురి నాయకుల మహాసభాసము

తెలకుఘట్టమువద్ద గొప్ప బహిరంగసభ

చెన్నపురి శాసనసభా నిర్ణయము గావించిన కాంగ్రెసు స్వరాజ్యసభ్యులు నిన్నటి సాయంత్రము తెలకు ఘట్టము వద్ద గొప్ప బహిరంగసభ గావించిరి. సభానిర్ణయము మొనరించిన సభ్యులకు నాయకుడగు శ్రీ. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఇటీవల కొలదికాలమునుండి ఇంతటి గొప్పసభ ఏనాడు జరుపబడి యుండలేదు. వేనకువేల ప్రజలు సమద్ర తీరమందు తేరి నాయకుల ప్రసంగములను శ్రద్ధతో నాలకించిరి.

సభ కరుణించిన ప్రధానులలో శ్రీయుతులు సి. రాజగోపాలాచారి, ఏ. రంగసామి అయ్యంగారు, వేమనరపు రామదాసుపంతులు, జె. జోషిగారు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు సామి వెంకటాచలంకెట్టి, యస్. సత్యమూర్తి, పి. సి. వెంకటపతిరాజు, బిక్రమ్ సి. వెంకటరత్నం, పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు, ఏ. యస్. కృష్ణారావు, అల్లూరి సామిదాసు, ముఖ్యమంత్రి, జి. రామేశ్వరరావు, సి. వెంకటరంగం నాయుడు, టి. ఆదినారాయణకెట్టి, యస్. ముతయ్యమొదలియారు, శశిభూషణ్, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, కె. రంగసామి అయ్యంగారు, నేతురత్నమయ్యర్, బి. కంఠసామి కెట్టి, విద్యాసాగర పాండ్యా, అల్లాడి కృష్ణసామి అయ్యర్, టి. ఏ. రామలింగకెట్టి, సి. గోపాలమిస్, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సి. యస్. గోవిందరాజు మునలియారు భక్తవత్సలునాయుడు, గోనుగుంట్ల వెంకట సుబ్రహ్మణ్యం కెట్టిగారులు మరయు తెక్కెండ్రు ప్రముఖులు గలరు. సభ జరుగుచుండగ జన్మిసు పక్షమునకు తేరిన టి. మందరరావునాయుడుగారు వచ్చి ప్రేక్షకులలో నిలచియుండిరి.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారిని అధ్యక్షునిగా నుప పాదించుచు తాము బహిష్కారవాదియై యుండియు ఆ తరుణముందు మాట్లాడుటకు కారణమేమనిన కాంగ్రెసు సందేశము నాలించి చెన్నపురి శాసనసభయందలి కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షముల సభ్యులు సభకు విడి వచ్చుటయే యని పట్టిరి. అసభల యందుండుటలనల ఎట్టి యుపయోగమును లేదని వారు బాగుగ తెలిసి వానిని త్యజించిరి. వారి నిజగర్భమును గుర్తించి సమయానుకూలముగ వ్రించిరి. దేశము వారి చర్యను పార్శ్వించుచున్నది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును నాశనము చేయుటకై విశిష్టముల వారికి తోడ్పడవలెను. అయితేయముతో సభల విడివచ్చిన ఏకలరకు తిరిగి ఆధిక సంఖ్యలతో శాసనసభా ప్రవేశమునర్హులరు. అందుకుగాను నేటినుండియు ఆహారాత్రములు బరితేయవలెను. ఎన్నికలు రానున్న సమయములో తమ సభ్యత్వములు ఖాళీగానుండుటకు ముందుగ సభ విడివచ్చుటలో నేమి త్యాగము గలదని కొందరు ఆక్షేపించుచున్ను. అటులైనచో స్టేటు కాన్సిలును వదలి వచ్చిన స్వరాజ్యసభ్యుల విషయమేమి? వారు స్టేటు కాన్సిలునందు తేరి కొలది మాసములై యునది. ఇంకాలు సంతృప్తికరములకు పైగ కాలముండినను వారాస్థానముల వరలి రాలేదా? గావున ఆయాక్షేపణ కారణమేలేదు. మరికొందరికి ఎన్నికల కొరకై బన్నిన యాందోళన యనవచ్చును. అట్లుగానేరదు. ఒకవేళ అటులైనను అందు అత్యవ్యవసాయము లేదు. ప్రజలందరు దేని నపేక్షించుచుండినో దానినే ఆచరించుచున్నారు, గాని చేయరాని పనిని జేయుటలేదు. సభ వదలి వచ్చిన సభ్యులంతటితో నూరకుండక దేశమునందు సంచారము నర్పి జనలకు ప్రబోధము గావించవలెను, అని పట్టిరి.

వి. రామదాసు పంతులుగారు

ఉపపాదనను బలపరచుచు సభలు ముగియనున్న కాలముందు సభలనుండి వెడలివచ్చిరను యాక్షేపణకు సమాధాన మొసంగుటకు తాము నిలిచియున్నామని పట్టిరి. “మేము స్టేటు కాన్సిలునందు సరిగ్గ వారములైన గడపియుండలేదు. ఇక నెంతయో కాలము ముందు గలదు. భారతశాసనసభయందలి సభ్యుల నిర్ణయము ఉత్తర హిందూ స్థానములకి ప్రజలెల్లరకు సమ్మతము చేపూర్వినది. చెన్నపురి వారికి కాంగ్రెసునందును, జాతీ

యోచ్యమునందును గల భక్తి శ్రద్ధల ప్రదర్శనను నలన ఆభిలభారత వర్ణమందు చెన్నపురి సరియగు ఆచరణ బహుగలదు భారతశాసనసభయందొకను వీరముల నావహించియున్న సభ్యులు కొందరు స్వరాజ్యపక్షమువారు దేశీయుల ప్రతినిధులుగారిని పట్టిరి. రాయల్ కమిషను త్వరగ నియమింపబడుటకై ఈవాదనను గావించియుండిరి. కాని సర్ అలెగాండ్లు మడ్డి మొగుారు కెడ్డ సున్న, జుట్టిరి స్వతంత్రపక్షమువారే దేశమునందు నిజముగ ప్రతినిధులని జాపు జేయవలసినదిగ స్వతంత్ర పక్షమువారిని గోరిరి

శాసనసభలను విడివచ్చుటలన స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ నెన్నుకొనిన ప్రజలకు విశ్వాస ద్రోహ మొనర్చిరని స్వతంత్ర పక్షమువారు పల్కుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారి సిద్ధాంతములను కార్యక్రమము పెరంగనివారు మాత్రమే అట్లు నుడువ సాహసించురు. శాసనసభలందు కాంగ్రెసుకు ప్రాతినిధ్యము విహింతుమనియే స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రజల యభిప్రాయమై శాసనసభలందు బ్రవేశించిరి, కాంగ్రెసు ఆదేశమును పాలించియుండనిచో స్వరాజ్యపక్షమువారు విశ్వాస ద్రోహ మొనర్చియుండెడివారు. కాంగ్రెసు దేశములో 10 వేలమంది ప్రజలకు మాత్రమే ప్రతినిధియని జిన్నాగారు బల్కియుండిరి. అది దేశీయులపై నొసంగిన సహాయము. కావున రాగల ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు వారు కాంగ్రెసు పక్షమునకు తేరినవారితో ఘోషిజేసి ఎన్నికలను గెలువవలెను. స్వతంత్రపక్షమునకు జేరిన మనమిత్ర లాస్థానముల వద్ద రాతరు. నేరెరుంగును. కొలదికాలము విరంతుక ప్రభుత్వముతో సాంగత్య మొనర్చినచో దుర్బలయ్యెదరు (నవ్వు) కావున ఈ సభానిర్ణయము మనలను ధృఢపంకల్పమునకు నొసంగునని విశ్వసింపచున్నాము. రాయల్ కమిషను ప్రసాదించవలసినదిగ నేడు జిన్నాగారు ప్రభుత్వమువారిని విషయముతో నేడుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు రందుండినపుడు జిన్నాగారు రాయలు కమిషను గోరియుండినచో ప్రభుత్వమువారు సంతసముతో సంగీకరించి యుండెడివారు. కాని ఇప్పుడు వారు నిరాకరించిరి. స్వతంత్రపక్షమువారు దీనినితీసి తెలిసికొందుగాక అని పట్టిరి.

ఏ. రంగసామి అయ్యంగారు తమిళభాషయందు మాట్లాడుచు ఆంగ్లోప్రాచీనచరిత్రకాము, జన్మిసుపక్షమువారును స్వరాజ్యవాదులెల్లప్పుడు ఆక్షేపించుచుండురనియు, శాసనసభలలో బ్రవేశించునపు డిట్లే యాక్షేపించిగియు, తిరిగి సభలనువదలి వచ్చునపుడు మరల ఆక్షేపింపసాగిరనియు బట్టిరి.

పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారును ఉపపాదనను బలపరచుచు శాసనసభయందును, వెలుపలను నరసింహారాజుగారు గావించిన కృషిని, వారిపలుకుబడిని వివరించి ప్రథమమునుండియు, వారు జాతీయోద్యమమున కెంతయో తోడ్పడుచుండిరనిపట్టిరి. చెన్నపురి శాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారి కెల్లప్పుడు సంయుక్త జాతీయపక్షమువారు మిగుల సాయ మొనర్చుచువచ్చిరి. స్వతంత్రపక్ష సభ్యుల నేకులు కాంగ్రెసునందు తేరుటకు నరసింహారాజుగారి పలుకుబడియే ప్రధానకారణమాయెను. కావున ప్రజాపక్షమున కట్టిప్రభుత్వపురుషుడు లభించుట దేశీయులభాగ్యము (హృద్వనము) ఇకముందు మిక్కిలి బలయుతులమై ప్రభుత్వవిధానమును సంస్కరింపగలమని పట్టిరి.

అధ్యక్షులు

సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు మాట్లాడుచు కాంగ్రెసు రాజకీయకార్యక్రమమును శేపట్టుటకు నిశ్చయించిన బిడప తాము కాంగ్రెసునందు తిరుగ సభ్యులై కాన్పురు కాంగ్రెసుసభ కరిగియుంటి మనియు, దేశీయులవృద్ధియంతయు కాంగ్రెసుసభపై కేంద్రీకరింపబడియున్నదని సంకల్పి జేసింది మనియు బట్టిరి. అంతకుక్రితమే చెన్నపురి శాసనసభయందు స్వరాజ్యవాదులును, జాతీయవాదులును కలసి ఒకపక్షముగ

పనిజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడుచుండెననియు నేటి కవి సభలములై నందులకు సంతసించుచున్నామని పట్టిరి. ఇక రెండు పక్షముల కెట్టిభేదములులేవు. ఇరువురును కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునే నిర్వహింపగలరు. కాని దురదృష్టవశమున ఏ. రంగనాథ మునలియారుగారిని విడిరావలసిన యవసరము తటస్థించినది, నామిత్రులగు రంగనాథమునలియారు తిరిగి శీఘ్రకాలములో మాతో జేరునని నమ్ముచున్నాము. (వినుడు, వినుడు) కాంగ్రెసువారు సభలను విడివచ్చుటలో ఇంతవరకు ప్రజలెచ్చటను ఆక్షేపించి యుండలేదు. కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మాముల ననుసరించి తమ జాతీయతయును నెరవేర్చునో కాంగ్రెసుసభ్యులు సభలను విడిరావలయును కావున వారొనర్చిన పని సమంజసము కావున దేశమునందెప్పుడు ప్రజలు పరిష్కరింపవలసిన సమస్య ఒకటియే. కాంగ్రెసువారి నెన్నుకొనవలెనా? ఇతరులనా? కాంగ్రెసు వారొనరించిన కార్యము యొక్కమని నమ్మి వ వారి నె తిరిగి ఎన్నుకొనుట ప్రజలధర్మము. సంస్కరణముల యనంతరము 5 సం॥లు శాసనసభలందు బరితేసిన పిమ్మ వానియుం డెనుమాత్రమును బాధ్యతలేవని గుర్తించితిమి. నేడు శాసనసభయందు మంత్రవర్గ సభ్యులు రెండు తీర్మానములలో పాపము తెలకెందుగ నోడి పోయిరి. రివిన్యూబోర్డును తీసివేయుటకు మేము సభయందుండుగ ఆధిక సంఖ్యకులతో తీర్మానము గావించియుంటిమి (వినుడు, వినుడు) గవర్నరుగారు డిప్రీఫ్రేచేయవలసినవైనను. నే జేమిజరిగినది? 16 అనుకూలరకు 31 మంది ప్రతిఘటించి తీర్మానము నోడించిరి. (అవమానము) నామిత్రుడు ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారును తిరిగి యొకమారు శిథిలముల పునర్వ్యవస్థన గావించి తన కర్తవ్యమును గమనింతురని నమ్ముచున్నాను.

బిడప శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు సభ విడివచ్చిన కాంగ్రెసు సభ్యులను ప్రశంసించుచు నంపిన తంతివార్త నవ్వ త్తులు చదివెరి.

తీర్మానము

“కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము దేశమునందలి వివిధశాసన సభలనుండి వెడలివచ్చిన స్వరాజ్యసభ్యులను తదితర కాంగ్రెసు సభ్యుల సభింపించుచు, విను తమ్ము ఎన్నుకొనిన ప్రజల యభిప్రాయముల ననుసరించియు, స్వరాజ్య సంపాదనకొరతను ఇట్టి చర్యను గావించిరని చెన్నపురి పౌరుల ఈమహాసభ అభిప్రాయమును బెల్చుచున్నది”.

అను తీర్మానమును టి. వి. వెంకటాచలయ్యగారు పాదించిరి. గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు తీర్మానమును బలపరుచుచు స్వరాజ్య, కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులు స్వార్థమును విడిచి వేరమున వానమందితుకొని, కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముసభలకు విడి ఆరు దెంచిరనియు, దీనిని గమనించి జన్మిసుపక్షమునందలిసభ్యులకైన నెట్టివిగలిగి వీరితో గలియుట యొక్కమనియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ననుసరించియుండు సంతకాల మెట్టిలాభము కలుగజాలదనియు బట్టిరి.

డి కొలంబై గారు తీర్మానమును బలపరచుచు కాంగ్రెసు సభ్యులు శాసనసభానిర్ణయమును గావించుచుండునల దేశమునకు మానవజాతి కంతకును గొప్పనేప యొనర్చినవారైరిని పట్టిరి. ఇదియే భారతస్వాతంత్ర్యమునకు శుభచిహ్నము కావున తిరిగి వారి నె ఆధికసంఖ్యకులగు సభల కంపుట దేశీయుల పరమధర్మము. ప్రతిహానవునకు స్యాతంత్ర్యము జన్మకామ్మ అనియు, ఒక జాతినీ వేరొక జాతి అనాదియుంచజూడయ్య బ్రిటిషువారికి తెలుపవలెనని పట్టిరి.

మాఫీ మహమ్మదుగారును తీర్మానమును బలపరచుచు జన్మిసు పక్షమున కిదివరలోనే అంత్యక్రియలు జరుపబడినవినియు, రాగల జనరలు ఎన్నికలలో జన్మిసు పక్షము పేరు మాఫీ పోగలవనియు బల్గిరి. (నవ్వు)

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు

“రాగల రాష్ట్రసభలయొక్కయు, భారత శాసనసభయొక్కయు ఎన్నికలందు కాంగ్రెసుసభ్యులనే ఎన్నుకొనుటకు ఈసభవారు చెన్నరాష్ట్రవాసులెల్ల గోరుచున్నారు” అను తీర్మానమును శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు పాదించుచు 30 మంది ప్రజాప్రతినిధులు శాసనసభను వదలివచ్చుచుండ జన్మిసు పక్షమువారు సంతసించు తమ స్థానములందు గూర్చుండిరిని బట్టిరి (అవమానము) కాని తిరిగి ఆధికసంఖ్యలతో ప్రవేశించుటకై సభవెడలి వచ్చితిమని ఎరుంగుదురుగాక (వినుడు, వినుడు) మనమిత్రులను సభ వెడలివచ్చుటకు దినములు రాగలవు. కాన్పురు కాంగ్రెసు జరిగిన యనంతరమే చెన్నపురి శాసనసభయొక్క రెండు లై ఎల్లెక్టునులందును కాంగ్రెసువారే జయించిరి. కావున ఆక్షేపణలందు సత్యమేమియులేదు. ఈశాసనసభ నిష్పదే

ముగించినందు. జనరలు ఎన్నికలు జరుపుదు. రామస్వామి ముద్రయ్యగారిని గాని మరి ఎవరితోనైనా నామినేషన్ గెలువ గలదు (వినుడు, వినుడు) పిరప ఉపన్యాసములు భారతకావ్య సభయందు జిన్నాగారు గావించిన యాత్రాపథకము స్వరాజ్య పక్షము తరపున సమాధానము లొసంగిరి. డి॥ బి॥ టి. రంగాచారిగారి కిక్ పై చెన్నపురి పౌరులు శలవొసంగవలెను (నవ్వు) సభవదలివేయని, తిరికాచలంకెట్టి, మదనగోపాలు, వలేశముదలి గార్లను చన్నపురి పౌరులు జైప్రియంమొందుదురగా! స్వరాజ్యసంపాదనాయత్తు మలేగాక స్థానికములను స్వల్పవిషయము లందును ప్రభుత్వము వారెట్టి యభివృద్ధికిని ఆటంకకారకమై యున్నారు. కావున ఆత్మగౌరవము గలవారికి కాసనసంస్థలం ది చుడు తావులేదు. స్వపరిపాలనాకాఖను పానగలు రాజాగారు "పానుగలు అందుకం పెన్సిగ" మార్చివారు! (నవ్వు) ఆల్బార్టీ కాఖయందు పాత్రోగారు ఒక విధానమునది ఎరుంగరు! విద్య యనునది ఎరుంగనివానికి విద్యాకాఖపై యధికారమియ్యబడినది! పాపము! ఇక శివజ్ఞానముగారి సంగతి చెప్పవలెనా? (నవ్వు) ప్రస్తుతము కాంగ్రెసులో ఆంతర్విభేదములు లేవు దేశ మందు రాచకీయపక్షము కాంగ్రెసుపక్ష మొకటి మాత్రమేగలదు. కాన ఆచారగోపాలమును కాంగ్రెసు అభివృద్ధికి తోడ్పడిరాగల ఎన్నికలందు కాంగ్రెసువారికే జయ మొనగూర్చవలెను" అని బల్గిరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు

మాట్లాడుచు కాసనసభయందు జాతీయ పక్షమువారు స్వరాజ్యవాదు లిరువురు, కాంగ్రెసు పక్షముగే నేకీభవించి నందులకు సంతసమును చెప్పిరి. ఈకాసనసభా నిర్వహణను యొక్క శ్రేష్ఠత్వమును కాంగ్రెసు సిద్ధాంతముల నెరుగనివారు, దేశ స్వాతంత్ర్యమును ప్రేమించనివారు, తమ శత్రువులు గమనింప జాలరనిరి. చెన్నపురి కాసనసభ నేటితో ముగింపబడినను, కాంగ్రెసువారి రథిక సంఖ్యాకులగు నెన్నుకొనబడగలరు. జస్టిసు పక్షము బ్రాహ్మణేతర సంఘమున కేమాత్రమును ఆభివృద్ధిజేసార్యలేదు. రాగల ఎన్నికలలో వారిసంఖ్య మరియొకటి జేరించు వనుటకు సందియములేదు. కావున రాష్ట్రమందలి ప్రజలెల్లరును కాంగ్రెసువారి నధికసంఖ్యలతో నెన్నుకొనగోరుచున్నావని బల్గిరి.

పిదప, ముత్తయ్యమొదలియారు, బక్షిరు ఆహమ్మరుగారు మాట్లాడిరి. ఓ. కందసామి కెట్టిగారు రన్వత్తులకు వందనము లర్పించుచు నికపై జస్టిసుపక్షమువారి యాటలు సాగవనియు ఈకాసనసభానిర్వహణనువలన దేశమునందు మంచి రాచకీయ ప్రభుత్వము గలిగినదనియు, కాంగ్రెసువాదుల స్వార్థరాహిత్యము వ్యక్తమైనదనియు, కాంగ్రెసువారికి నాయకుడుగ నుండుటకు వరసింపరాజాగారే యర్హులనియు బల్గిరి.

పిదప జయజయధ్వానములతో సభ ముగింపబడినది.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు ముఖారు టెనెన్సీల్లు విషయమై క్లిష్టము నాయుదుగారు తమ్ము కొరినచో సభ కరుడెంచుట యావశ్యకమని తాము తలంచిన పక్షమున విచారించుమని బల్గిరి.

జ మైత్రులు-ఉలేమాసభ

తీర్మానములు

కలకత్తా, మార్చి 14:—నిన్న జరిగిన జమైతులు ఉలేమా సభయందు పల్లెమోతైర పరగణాలకు సంస్కరణములు వర్తింప జేయవలెననియు, యిందులకు ప్రతిహేతుగనన్న హిందువుల వైఖరిని ఖండించుచు తీర్మానములు గావించబడినవి.

ఇలికాసాదు హెడ్డాకి రాజుగ ప్రకటించినందుల కాళ్ళర్యము చెప్పుచును, హెడ్డాకి భవిష్యత్ప్రభుత్వము ఇస్లాముధర్మముల ననుసరించి యుండవలెననియు గూడ తీర్మానింపబడినది.

దేశమంతటను ఉరుదు వ్యాపింప జేయుటకు ఒకకమిటీని యొగింపుమను.

ఉలేమాలు కొరాసును ఇంగ్లీషులోనికిని యితరభాషలలోనికిని తర్జుమాజేయవలె ననియుగూడ తీర్మానము గావించబడినది.

బెంగాలు ఉలేమాలు అసమ్మతి

అసాము, బెంగాలు ఉలేమాలు సభజేసి సర్ ఆల్బర్ట్ చహింఉపన్యాసము నందు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడుగ నుండి, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నందు మెట్రిక్యులేషను వరకును బెంగాలి భాషను విద్యాబోధన సాధకముగ నుండ గూడ దని చెప్పినందుల కసమ్మతినిచెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి కాసనసభ

బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ

(అసోసియేటెడ్ ప్రెసుతంతి)

బొంబాయి, మార్చి 16:— బొంబాయి కాసనసభయందు మంత్రి సమాధాన మిచ్చిన పిదప, సీవిలుబడ్జెటు డిమాండు నందు రూ॥ 10 లు తగ్గించవలయునని కార్మిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును ఆయన ఉపసంహరించుకొనిరి.

అటులనే స్టేషనరీ, ప్రీక్షాటింగు కాఖయందు కోతకోత వలయునని ఎస్. ఎస్. దేవగారు ప్రతిపాదనను ఉపసంహరించుకొనిరి.

తననంతరము నీటిపారుదల నిమిత్తము 2½ కోటులు గ్రాంటు చేయవలయునని జనరలు సభ్యుడు ఉపపాదించెను.

ఫుక్సూరు ఆనకట్ట స్క్రీము ఎస్టాబ్లిష్మెంటునకు ఖర్చు హెచ్చించుట నూరుమహమ్మదుగారు నిరసించి అందుండి 15 లక్షలు తగ్గించవలయునని ప్రతిపాదించిరి.

ఎస్టాబ్లిష్మెంటు కనీస ప్రయోగాముపై నడపబడుచున్నదనియు, అవసరమైన పక్షముననే వ్యయము హెచ్చించబడుమందెననియు సుహూరు ఆనకట్ట స్క్రీముయొక్క ప్రధాన యింజనీరు వివరించెను. కాసనసభ కాంక్షను చేసిన మొత్తములో సగమువరకు మాత్రమే యింతవరకు అనుబంధం బెల్లబడెననియు ప్రధాన యింజనీరు చెప్పెను. రిక్లమేషను స్క్రీము నందు గూడ పారబాటు పడవలదనియు ప్రాజెక్టును సంపూర్ణముగ విచారించుటకు కమిటీని నియమించవలయుననియు మాల విరభుడ్డను ఆహ్వానుచుగాడు బల్గిరి.

ఫీల్చు యింజనీరు చెప్పిన విషయముల మంత్రి విభులముగ వివరించి కాసనసభ అనుమతి తమిండి ఎస్టాబ్లిష్మెంటు హెచ్చించబడవని సభ్యులకు వాగ్దానము చేసెను.

తగ్గించుటకు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ఓడిపోయెను.

లాయడు ఆనకట్ట స్క్రీమునకు సంబంధించిన డిమాండు తగ్గించవలయునని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై కొంత చర్చ జరిగెను. తుదకు తీర్మానము ఓడిపోయెను.

లాయడు ఆనకట్ట స్క్రీము డిమాండునందు సామ్మి తగ్గించవలయునని ప్రతిపాదించబడి మరెయొక తీర్మానముపై చర్చ జరుగకుండ, కాసనసభ నాటికి నిర్విశేషబడినది.

స్వరాజ్యవాదులు హాజరుకాలేదు

బొంబాయి, మార్చి 15:—అభివృద్ధికాఖ, రిక్లమేషను స్క్రీముపై జరుగుచర్చయందు స్వరాజ్యపక్షము పాల్గొనుటకు మోతీలాలు నెహ్రూ ఫండితుడు అనుజ్ఞయిచ్చిన ప్రకారముగ స్వరాజ్యవాదులు నేడు జరిగిన బొంబాయి కాసనసభకు హాజరుకాలేదు

రేపు జరుగు బహిరంగసభయందు అభివృద్ధికాఖ, రిక్లమేషను స్క్రీముల గురించి కె. ఎఫ్. నారిమన్ గారు ఉపన్యసించెదరు. కాసనసభాస్థానమునకు రావీసియనియెడ వారి అభిప్రాయములను కాసనసభయందు చెప్పియుండెడివారు.

సుక్కూరు బారేజీస్క్రీము

బొంబాయి, మార్చి 15:—నేటిదినము బొంబాయి కాసనసభలో సుక్కూరు బారేజీస్క్రీము గ్రాంటు మొత్తమునందు 50 లక్షలు తగ్గించవలయునని మారుమహమ్మదుగారు గావించిన ఉపపాదనముపై చర్చజరిగెను. ఉపపాదనను ఆక్షేపించుట సమాధాన మొనగించు ఈస్క్రీమునకు కానలిన భూములకుగాను అక్విజిషను ఆఫ్ అనుబంధించబడుననియు భూస్వాములు ఇతర ప్రదేశములకు భూములను పరిహారముగ పుష్కలమునకు ఆంగీకరింపవలయునని ఇట్లు జేయుటని వచ్చెననియు ప్రభుత్వపు చీఫ్ ఇంజనీయరు చెప్పెను.

భుక్తోగారు ఈవిషయమై మాట్లాడుచు ఇప్పటికే రైతులు ఎక్కువ మొత్తములను పన్నులుగ చెల్లించుచున్నారనియు ఈస్క్రీమును ప్రవేశపెట్టినను వారు ఇంక ఎక్కువ పన్ను చెల్లించజాలరనియు ఈకారణమున ఈస్క్రీము లాభకరమా అను విషయమై సందేహింపవలయునందుననియు చెప్పిరి

మారుమహమ్మదుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఈస్క్రీము ప్రధానకార్యాలయము పనులు జరుగుచోటికి 300 మైళ్ల దూరముననున్న కురాచియందుండుట ఎంతమాత్రము ఉచితముగ లేదని చెప్పిరి.

ఉపపాదనను వోటుకుపెట్టుటకి అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడినది.

సింధునందు ఇరిగేషను వర్కుల గ్రాంటు సంపూర్ణముగ ఆమోదించబడినది.

ఫలహారానంతరము కొంత జవాంగీరుగారు అభివృద్ధికాఖకు 67, 26000 గ్రాంటును ఉపపాదించుచు రిక్లమేషను స్క్రీమును గురించియు అభివృద్ధికాఖకు గురించియు వీరు మాట్లాడిరి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వము వారు తమ బాధ్యతలను వివరావలయునని ఉదేశించుట లేదు. రిక్లమేషను అడ్వైజరీ కమిటీవారు ఈసమస్యను సంపూర్ణముగ పరిశీలించిన డ్రెడ్జింగు పనులు ఆనువన్నంత త్వరితముగ జరుగుటలేదనియు, పనులుఇట్లేఅభివృద్ధిగజరుగుచున్న అంచనా వేయబడిన 7 కోట్లు కాక 11 కోట్లు వ్యయమగుననియు మోచించియుండిరి. డ్రెడ్జింగు పనులయందే ఖర్చుల అంచనాల వేయుటయందు పారపాటు జరిగినది. అంచనాకన్న ఖర్చు అధికమగును. కాని ఇరవవలూగే రె, 61 లక్షల ఖర్చు తగ్గును. ఈ డ్రెడ్జింగుల ఇంకను ఎక్కువ పనులు జరుగునో జరుగనో తెలసి కొనుటకై సర్ బార్డి బుకననుగారిని ఆహ్వానించియుంటిమి. కాని అన్వేషణచే వారు ఇంకను రాజాలనున్నారు. ప్రభుత్వము వారు బాతులు బాతులుగ రిక్లమేషను పనులను కొనసాగింప సంతృప్తిమొందియున్నాడు. ఇంకను కొన్ని బాతులయందు డ్రెడ్జింగుచేసిన లాభముండునా అను విషయమై అడ్వైజరీ కమిటీ వారు పరిశీలించుచున్నారు.

డ్రెడ్జింగుల డిమాండునందు కొంత మొత్తమును తగ్గించవలయునని జి. బి. ప్రధానుగారు దుపపాదించిరి. డ్రెడ్జింగుల కొనుటయందు ప్రభుత్వమువారు వివక్షణ చూపలేవని పలువురు సభ్యులు చెప్పిరి. ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన సిమ్మట కొంత మొత్తము తగ్గించవలయునని ఉపపాదనను నిరాకరింపబడినది. (అ. ప్రె.)

సింధువిజయది నోత్యవము

(ఫ్రీ ప్రెస్ తంతి)

సింధు, మార్చి 18:—మహమ్మదు నీకాకాశీం 712 సవరణ తీర్మానములో సింధు దేశమును విజయముగాంచి నందుల కీయుత్సవమును రంజాను 11వ తేదీ జరుపుటకు యచటమహమ్మదీయు లొత్తిడి జేయబడుచున్నాను.

అ. భా. మార్వారి అగర్వాలాసభ

అధ్యక్షుని రాక

డిల్లీ, మార్చి 14:—అఖిల భారత మార్వారి అగర్వాలా సభకు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిన నేత చమన్ లాల్ బహజ్జా గారు నేటి యుదయ మిప్పటికి రాగా వారి సంఘము వాడ హృదయ పూర్వకమైన స్వాగత మొసంగి పట్టణపు విధులలో నూరేగించిరి. సభ రేపు ప్రారంభమగును. (అ. ప్రె.)

ప్రమాదములు, హత్యలు, ఆత్మహత్యలు

గతవారము వరుసగ కొన్ని ప్రమాదములు, హత్యకృత్యములు జరిగినవి.

ఉత్తరదేశమున ఆయుధాగారములో పనిచేయుచుండిన గులాము మహమ్మదుఅత యవకుడు అసర్ఫకనుంటచే తలిదండ్రులవద్దకు మదరాసు వచ్చి తిరువళ్ళీక్కేలో నొకచైద్యునివద్దకి తన్నపొందుమందెను. శనివారమునాడు తాత్కాలికముగ పిచ్చియై త్రి ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. గదిలో ఉరిపాసికొని పైకప్పునకు ప్రేటుమండగా బంధువులు గాంచిరి.

శనివారము సాయంకాలము తిరువళ్ళీక్కేలో సముద్రతీరమున విరమబ్రదికివద్ద కూనమునదిదాట నలుగురు మ్రోమ్మూలు విద్యార్థులు యల్పించిరి. ముగ్గురుదాటగల్గిరి. దేవరాజులను 14 ఏండ్ల బాలుడు నీలబడి మరణించెను.

శనివారమునాడు వాల్మీకీగోడుపై మోటారులో పై వచ్చుచుండగా నొక మునిసిపల్ రోడ్డుమారునాడు క్రిందికి దుమక యల్పించి చక్రములక్రిందబడి తలచిదికి వెంటనే చనిపోయెను.

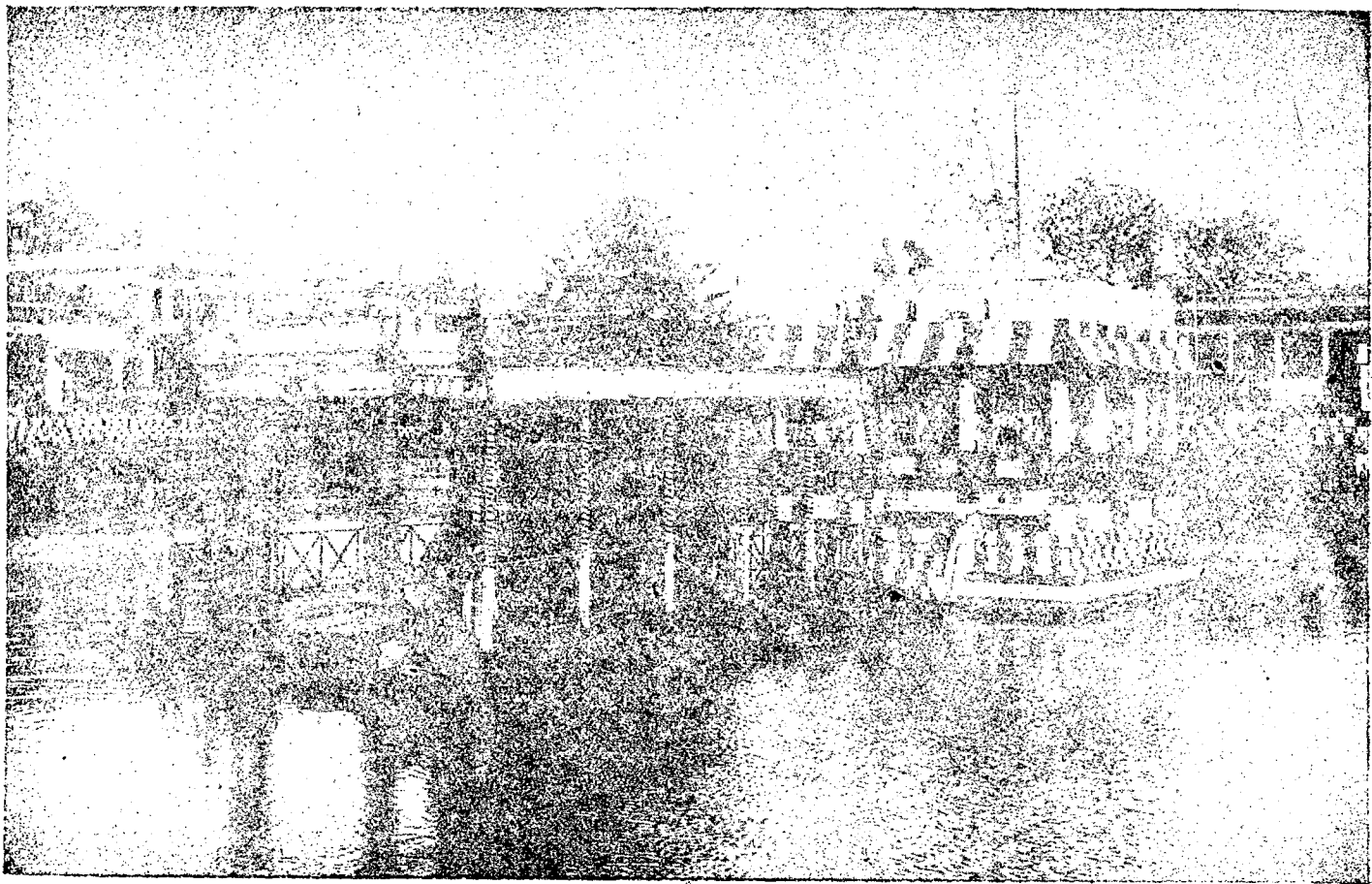
వెల్లూరుస్త్రీ యొకరై యాబోతు యెదుర్కుటచే తప్పించుకొనలేక క్రిందపడి తీవ్రముగ బా-నొంది చనిపోయెను.

ఆదివారము ఎన్కూగలో 17 ఏండ్ల యువతి నంటచేయుచుండగా బట్టకు నివ్వంతకొని కాలిపొయెను. ఆస్పత్రులో వేసినవెంటనే చనిపోయెను. (అ. ప్రె.)

రోమహరి దబ్బి 1-కి రు 0-8-0

ఈభస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయొండదు. రోమములు రాలిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

తిరువల్లి కే. జి. పార్థసారథి స్వామిల వారి తెప్ప తిరునాళ్ల

బెంగాలు శాసనసభ

రాజ్యాంగ మభివృద్ధినిందింప
వలయునని స్వరాజ్యేతరసభ్యుల
తీర్మానము

సర్ హ్యూస్టీ ఫెన్ సన్ గారి సమాధానము

(ప్రీతెను తితి)

కలకత్తా, మార్చి 16:—రాజ్యాంగ సమస్యపై చర్చించుటకు స్వరాజ్యేతర సభ్యులు కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యుల చేత కూడా నిరాకరించి 1913 వ భారతపరిపాలన చట్టము విస్తరింప జేయవలసినదనియు యీ విషయమును విచారించుటకు వెంటనే యాయలు కమిషను నియమింపవలయుననియు ప్రభుత్వమును కోరెను. తీర్మానప్రతిపాదకు డగు మాలవి ఎక్రమల్ హక్ గారి 2 వాదమును జలపరచిన వారిలో సర్ ప్రొవామ్ మిత్తర్, సర్ అబ్దుల్ రహీమ్ భారత్ క్రైస్తవ ఆంగ్లో హైందవ సంఘముల ప్రతినిధులు ముఖ్యులు. తీర్మానముపై విపులముగ చర్చజరిగెను. తాని అసభికార యూరపియను సభ్యు లెవ్వరును చర్చయందు పాల్గొనలేదు.

సర్ హ్యూస్టీ ఫెన్ సన్ గారి స్వీయాభిప్రాయము

యాయలు కమిషనుగాని లేక రాజ్యాంగభివృద్ధి సంబంధము గల విచారణగాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ అధికారమునకు లోబడిన విగానందున తాను బెంగాలు శాసనసభ తరపున సమాధాన మియ్యట కధికారము లేదని హోమెంబరు సర్ హ్యూస్టీ ఫెన్ గారు చర్చకు సమాధాన మిచ్చిరి. శాసనసభ ఎన్నికవర్గానుభవమును, బెంగాలునందు రెండవ శాసనసభ సంస్కరణముల కొనసాగించినరీతిని బట్టి చూడ పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వమును అభివృద్ధినిందింప అసాధ్యములు గానరానని హోమెంబరు స్వీయాభిప్రాయముల వివరించెను. తుదకు తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

బెంగాలు శాసనసభ మంగళవారమునాడు తిరిగి సమావేశమైన బిడవ, సోమవారమునాడు శాసనసభనుండి వెడలిపోయిన స్వరాజ్యవాదియగు సయ్యదు ఎమ్ దారుల్ హక్ గారు వారిస్థానమునుండి రిటైర్మెను కాఖిలెంద బడ్డెలు గ్రాంటును తిస్తింతుటకు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెను. గవర్న మెంటుయొక్క సమాధాన రాహిత్యమునకు ఆకాభంగమును గవర్నరుచి, శాసనసభ కార్యక్రమమును పాల్గొనుట లాభములేదని సభ్యుడు చెప్పిపోయెను.

మరియొక కథ

(అసోసియేటెడు ప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 16:—నేడు సమావేశమైన బెంగాలు శాసనసభయందు కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు గ్రాంటు నిరాకరించు తీర్మానము ప్రతిపాదించి రాజ్యాంగసమస్య చర్చకు బెట్టి, సంస్కరణముల విచారించుటకు వెంటనే యాయలు కమిషను నియమింపవలయునని మాలవి ఎక్రమల్ హక్ గారు గోరిరి.

మడ్డిమెన్ కమిటీకి పూర్వము వెంటనే యాయలు కమిషను సంస్కరణముల విచారించ నియమింపవలయునని తాను గోరకపోయినను, గవర్న మెంటు అభిప్రాయములను మార్చికొనినట్లే, తానును అభిప్రాయములను సవరణజేసికొనెనని సర్ అబ్దుల్ రహీమ్ గారు నడివిహులవిగారి తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఈ చర్చయందు బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేకముగ సంబంధములేదని బెట్టి, కమిషను నియమింపబడినచో భారతదేశము పార్లమెంటరీపాలన కర్త తగలదగినదనియు లేనిదియు, పార్లమెంటరీవిధానము ఆధారపడుటకు తగినంతవోటు బలము ఉన్నదియు లేనిదియు కమిషను విచారించునని సర్ హ్యూస్టీ ఫెన్ సన్ గారు స్వీయాభిప్రాయము వెలింగించిరి. యిప్పు డీవిచారణ యెలసల్పవలయునో గావించిన ప్రసంగముల వలన సభ్యునకు కారణము బోధపడకున్నది. పార్లమెంటు ఆదర్శము పార్లమెంటు ఆదర్శముగ మంచిన రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యముగురించి భేదాభిప్రాయములులేవు. భారతదేశము ముఖమునొంది స్వగృహభారమునుమోయ సంసిద్ధతనొందువరకును ఆంగ్లేయులు పెత్తనములుజరుపుట ఆంగ్లేయులధర్మమని తాను దలచుచున్నట్లు సర్ హ్యూగారు పల్కిరి. తీర్మానము ఉపసంహరింపబడెను.

శాసనసభ నిర్వివేయబడెను.

మోహన్ జోషి దారో పురాతన వస్తు

సంగ్రహము

భారతదేశమునుండి గొంపోవుట నిరసింతుట

(ప్రీతెను తితి)

హైదరాబాదు, (నింధు) మార్చి 16:—భారతదేశము నుండి మోహన్ జోషి దారాయందలి పురాతన వస్తుసంగ్రహమును గొంపోవుటకు ప్రభుత్వము తలంతుటకు ఖండింతుటకు రాబోవు కరాచీ పురపాలకసంఘసమావేశమున తీర్మానమును డా॥ తారాచందలాల్ వానిగారు ప్రతిపాదించెదరు. అవస్తువులను కరాచీ వస్తుప్రదర్శనశాల కీయవలసినదని తీర్మానము ప్రభుత్వమును గోరుచున్నది.

మద్రాసు జిల్లా ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము

సంఘము

ఎన్నికలు మార్చి 22 వ తేది జరుగును

మద్రాసు జిల్లా ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము సాధారణ సమావేశము ఈనెల 22 వ తేది సోమవారం సాయంత్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యలయను జరుగును. సూతనసంవత్సరపు అభి కారసభ్యులు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు ఈసభయందు ఎన్నుకొనబడుదురు.

నాలుగు అణాలు చందాజెల్లించినవారు, 2000 గజములు నూలుపంటి రసీదుపొంది కాంగ్రెసు సభ్యులైనవారు మాత్రమే ఈసభయందు పాలుగైకొన అర్హులగుదురు. కావున చెప్పపురియందలి ఆంధ్రులందరు త్వరలో చందాజెల్లించి కాంగ్రెసుసభ్యులై ఈసభయందు పాలుగైకొనవలయునని కోరుచున్నాము. చందామొత్తము నూలురసీదులు ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యలయను యుండు కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి పంపవచ్చును.

గద్దె రంగయ్యనాయుడు

రా. వెం. రంగారావు

కార్యదర్శులు.

లోకలుబోధులు- టీకాల ఉద్యోగులు

వివిధతాలాకాబోధుల అధ్యక్షులు ముందుగ జిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారితో సంప్రదించి టీకాల ఉద్యోగుల నియమించుచున్నారని ప్రభుత్వమువారికి తెలియవచ్చెను. అట్లు నియమించుట 1928 ఆగస్టు 31 తేది ప్రభుత్వ ఉత్తరువునకు విరుద్ధము. జిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారికి తెలియని టీకాల ఉద్యోగుల నియమించుట సౌఖ్యము వారికలంపు. కావున స్థానికసంఘములన్నియు పై సుదహరించిన నిబంధన గమనింపవలెను. ఈ నిబంధనప్రకారము ప్రవర్తించినచో స్థానికసంఘములు ఆరోగ్యశాఖ సహకారము గల్గియుండును. టీకాలపని జయప్రదముగ జరుగును. స్థానికసంఘాధ్యక్షులు టీకాలపని విషయమున యితరసందర్భములలోగూడ జిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారితో సంప్రదించుమండవలె నని ప్రభుత్వము గారు దలచుచున్నారు.

(గజెటు ప్రకటన)

మద్రాసు కేంద్ర వరదల సహాయనిధి:-

ఈనిధి జనరలు కమిటీ సభ 22 వ తేది 54 గ వై. ఎం. సి. ఎ. భవనములందు జరుగను. కార్యనిర్వాహకసంఘాధ్యక్షు లగు టి. వి. శేషగిరి అయ్యరుగారి మరణమునకై విచారము బెల్టుము వారిస్థానే వేరొకరిని ఎన్నుకొందురు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా పరిస్థితులు

ఆసియా చట్టము

జాంబాయి, మార్చి 15:—సెల్వె కమిటీవారు ఏప్రిల్ మొదటి తేదీకి నివేదికమును సిద్ధము చేసేవరకు ప్రస్తుతము నిలిపివేయవలసినదని కమిటీవారు తీర్మానము చేసిననే తప్ప బిల్లు చెందవలసికాదమే సెలలో నిరర్థకతరముగా చదువబడుననియు యథా. ఆంధ్రాకుగారు డియిలీ మెయిలు ప్రత్యేక కేటలు వార్తలో చెప్పుచున్నారు. నేటాలు కోర్టులో బిల్లుకాజా కమిటీ, ప్రజాశాసన రద్దుచేయబడుట నిశ్చయము. కాని బిల్లులో నిలిపిన భాగములు కూడ ఆక్షేపణీయములే. సాక్ష్యమిచ్చి వచ్చుచు మేమీ విషయములను నొక్కయే చెప్పియుంటిమి. ఈ సాక్ష్యములనే ప్రజలకు నమ్మకము పుట్టినట్లు కనబడుచున్నది. బిల్లు చెడదే. కాని భారతీయులను విడలగొట్టెదమని నియోజక వర్గములకు ప్రమాణములు చేయబట్టిన చిక్కుగా నున్నది.

“ఏ యిబ్బందులు పెట్టియైన భారతీయులను వెడల గొట్టవలెను”

జాంబాయి, మార్చి 15:—కేఫులవున్లో నొసంగిన సన్మానప్రక్రమమును జవాబుచెప్పుచు పార్లమెంటులో కార్యకర్త అధ్యక్షుడు ప్రాసెక్టర్ గారిట్లు చెప్పిరి:—

ఆసియావాసుల చట్టమునకు వైతికాధారములేవియు లేవని కార్యకర్తమువారు నిప్పును అంగీకరించిన యున్నారు. భారతీయుల కిబ్బందికలిగిండుట జాతివిభేదము చూపుట యని మీరు చెప్పినయెడల మేమా విషయమున దోషులమే. ఒక్కభారతీయునుకూడ దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నిలువగూడదని యే నాకోరిక. నిర్బంధముగా భారతీయుల నింటికి గొనిపోవుట నేనంగీకరింపను. ఇక్కడ పెట్టు యిబ్బందులవల్లనే భారతీయులు అధికసంఖ్యాకులుగా వెడలిపోవలెనని నాయభిప్రాయము. (అ.ప్రె.)

అ. భా. సనాతన ధర్మసభ

హిందూమహాసభలో అన్వయశీల తీర్మానమున కనమ్మతి

ఢిల్లీ, మార్చి 15:—అఖిలభారత సనాతనధర్మసభ నిన్న రాత్రి తిరిగి సమావేశమై కొన్ని ముత్యములు దేవశిష్యులయొక్క వ్యవహారములపరమైకరముగ నుండుటచే అ. భా. హిందూసభ మక్కింగు కమిటీవారి అధికారమునకు లోబడి ఒక ప్రధానసాసము నుండి పనిచేయుచు అటుంటిమతములు మొదలగు వానిని సంస్కరింపగల సంఘమును స్థాపించవలెనని నిశ్చయించెను.

అఖిలభారత సనాతన ధర్మసభయొక్క సెల్వె కమిటీ వారు నిన్న రాత్రి చాల ప్రార్థనాపూర్వకము సభకేసి హిందూమహాసభలో నిన్నటిదినమున కుద్ది యుద్ధమునుగూర్చియు అన్వయశీల తమగూర్చియు గావింపబడిన తీర్మానముల కనమ్మతిని తెలుపుటకై యొకసభ సేర్పాటు చేయవలెనని నిశ్చయించిరి. హిందూ మహాసభలో అన్వయశీల సభా సరేంద్రనాథునకు 20 మంది సనాతన ప్రతినిధులు తమ యసమ్మతిని తెలియజేసియున్నను వానిని త్రోసివేసి ఆట్టి తీర్మానమును గావించుట అక్రమమని సనాతన ధర్మసభయొక్క విషయ నిర్ణయసభ వారి అభిప్రాయము అదిగాక యాతీర్మానము ఇంతకుముందు హిందూమహాసభవారు అన్వయశీలగూర్చి అహమ్మదులో ఏకగ్రీవముగా గావించిన తీర్మానమునకు భిన్నముగా నున్నదనియు వీరి యభిప్రాయము. అసమ్మతిసభ నేడు జరుగును (అ.ప్రె.)

లాహోరు నూతన పురపాల

నాధ్యక్షుడు

మూలిక్ మహమ్మదు హుస్సేనుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

లాహోరు, మార్చి 15:—పంజాబు శాసనసభాధ్యక్షుల పదవికి ఛోధూరి మహమ్మదుగారు ఎన్నుకొనబడినప్పటినుండియు ఖాళీగానున్న పురపాలన సంఘాధ్యక్షుల పదవికి సీనియరు ఉపాధ్యక్షులుగనున్న మూలిక్ మహమ్మదు హుస్సేనుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. (అ.ప్రె.)

పంజాబు జమీందారులసంఘము

ద్వితీయవార్షిక సభ

లాహోరు, మార్చి 14:—పంజాబు జమీందారుల సంఘ ద్వితీయ వార్షిక సభ నేడు పురమందిరమున జరిగెను. ఆ నిమిషంబులందుండియు వ్యవసాయదారుల తరపున ప్రతినిధులు చాలమంది వచ్చిరి.

సర్ మహమ్మదు సుఫీగారు తమ అధ్యక్ష కోసవ్యాసములో వ్యవసాయదారుల ముఖ్యాంశములనుగూర్చి విపులము నుపన్యసించుచు వారికి విద్యుత్ చాల తక్కువగా నున్నదనియు రాష్ట్రముందంతటను వారు కాఖిలతో సంఘములు స్థాపించవలెననియు వ్యవసాయ స్థానములందు కో ఆపరేటివుసంఘమును స్థాపించుటకై యీ సంఘములవారు ప్రభుత్వమువారియెడల సహకారము జూపవలెననియు చెప్పిరి. వ్యవసాయదారులవిద్య యందంత చెప్పుక బడియుండుటకు వారేగాక ప్రభుత్వము వారు గూడ కారకులని చెప్పిరి. భారతీయుల చిత్తశుద్ధియు నభివృద్ధి జేయుటకై చేయు ప్రయత్నములకు పంజాబు వ్యవసాయ దారునికి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక సహాయము చేయగలరు పంజాబు లోని వ్యవసాయదారులందరూ తమ గృహములను సక్రమముగా నుంచుకొనుటకైగిన ప్రయత్నములు చేయవలెను. పంజాబులోని వ్యవసాయదారులు తమ స్థితి నింకను సరిగా గుర్తించుకొనలేదు వారింత కట్టుదిట్టములు లేక యుండుట వారి కే అపాయకకారణమును. ఈ సంఘము వారు తగిన ప్రయత్నములు చేసినచో వారి సాంఘిక రాజకీయ ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కబడును. హిందువులు, సిక్కులు మహమ్మదీయులు కలిసి వైచమ్యములను వి సహకారభావముతో హిందూ జాతాభివృద్ధికి పాటుబడుటకేదియే సమాన నివేదిక సంఘభావమే బలము. విభేదమే వివాదకారణము. అనిచెప్పిరి. (హార్మిసు)

అంతట సభయందు తీర్మానములు చర్చింపబడి అంగీకరింపబడిన పిమ్మట సభ మధ్యాహ్నమునకు యుగిసెను. అ.ప్రె.

బెంగాలు ఆరోగ్యసంఘము

సర్. పి. సి. రేగారిప్రశంస

కలకత్తా, మార్చి 15:—బెంగాలు ఆరోగ్యసంఘము వార్షికసభ కన్యకుత తహించి నిన్నటిదినమున సర్ పి. సి. రేగారు 30 వేలమందిని మృత్యుముఖమునుండి దప్పించుట సామాన్యమైన పనిగాదని సంఘమును కొనియాడిరి.

బాలీయ పటుత్వము జాతియొక్క ఆరోగ్యముపై వా భారపడియున్నది. తొలగించుటకు సాధ్యమైనటువంటి జబ్బుల నన్నింటిని తొలగింపవలెనని బాలీకి స్వరాజ్యము చేహారదు. ఆ ధనిచేరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును విజ్ఞానవిషయకమైనచర్చ. పారిశుద్ధ్య సమస్యలవిషయమై ప్రభుత్వమునా రవలంబించుచున్న పద్ధతులను ఖండించుచు భాగ్యవంతులీవనికి పూనుకొనకుండుట విచారకరమని చెప్పిరి.

కిరపవాయిలు వల్లదోమలను చంపుటకంటె మరేరీయా కాలాఅజారుల వ్యాధులను తొలగించుటకు అందరికిని క్విటైని ముట్టయే మంచిపద్ధతీయని కార్యదర్శినివేదిక తెలుపుచుండెను. (అ.ప్రె.)

ఇందోరు క్రొత్తమహారాజు

రాజప్రతినిధి సందేశము

ఇందోరు, మార్చి 12:—రాజప్రతినిధి ఏజంటు గ్లాస్సీగారు నేడు ఇందోరు క్రొత్తమహారాజు గారిని సందర్శించిరి. ఇందోరు ప్రభువుగ నాయన నుండుటకు సార్వభౌముడంగీకరించెనని మహారాజుకు తెల్పుచు రాజప్రతినిధి ఖరీతాను వారు చదివి యెంపంగిరి. “ఈసమయమున మీరు ప్రభువులు సార్వభౌముని యెడ భక్తిగల్గి నాప్రభుత్వమునెడ మిత్రభావముగల్గి యుండు నట్లు చెప్పినందులకు స్వాగతమొసంగుచు మీసంస్థానసాంప్రదాయానుసారముగ నభివృద్ధి గాంచెదరు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.”

31 ఫిరంగు లంతట ప్రేల్చబడెను. అంతట గ్లాస్సీగారు ప్రసంగించుచు యాసమయమున ప్రజలంత సంతోషముతో సుందరాలక పోయినను ప్రజలునిస్సంశయముగ సూతకమురాజులకు స్వాగత మొసంగెదరని ఆయన చెప్పెను. మహారాజుగారికి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములు చేతురుగాక యనికోరిరి.

మహారాజు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు కృతజ్ఞతను గ్లాస్సీగారి యెడలను రాజప్రతినిధి యెడలను బ్రతిభూప్రభుత్వము నెడలను చెప్పిరి. (అ.ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ మార్చి 17-వ తేదీ, బుధవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు కా 1-8 రు 85 0 0 మొదలు 49 0 0 వరకు

రియ్యముబస్తాలు			
కునుమ తెనాలి	,,	క 48 గలవి రు	11 8 0 18 0 0
వెల్లారి	,,	డిబా	14 0 0 15 0 0
డిబి	,,	డిబా	15 0 0 16 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-8	,,	8 12 0 9 0 0
శువ్వలు	,,		20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	,,	12 8 0 18 0 0
సెనగలు	,,	12 8 0 18 8 0
సెనలు	,,	14 0 0 15 0 0
మినుములు	,,	17 0 0 18 0 0
ఉలలు	,,	8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వలనూనె కా 1-8	,,	150 0 0 152 0 0
నయ్యి నూ 1-8	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంశేరుసెనగవస్తుకా 1-8	,,	58 0 0 59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0 56 0 0
శేరుసెనగనూనెగానుకా 1-8 రు 117	,,	మ.కా.నూ.నె 116 0 0
అముదము కా 1-8	,,	97-0-0 98-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయవనుపు కా 1-8	,,	75 0 0 80 0 0
మారవనుపు	,,	40 0 0 42 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరివి)కా 1-8	,,	105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు వీరిమండల ముఖము 1-8	రు	45,50
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	50,55
రెల్లము కా 1-8	రు	40 0 0 60 0 5
విరవండు కా 1-8	,,	28 0 0 70 0 0

5. ఇనుము.

వట్టారకం కా 1-8	,,	80 0 0 44 0 0
చదరం	,,	88 0 0 84 0 0
రవుండు	,,	88 0 0 84 0 0

6. లోహములు

నెండ్లి 100 కులంక	,,	68 0 0 71 0 0
అంగారము, కులము 1-8	,,	21 4 0 21 8 0
నవరము 1-8	,,	18 5 7
ఇర్రకి కా 1-8	,,	258 0 0 262 0 0
రాగి డిబా	,,	278,0 0 275 0 0
అస్కాచర్మిర 225 పా 1 గలవి	,,	82 12 0 88 0 0

7. దూది

కోండానమ్మదూద 1-8	రు	800 0 0
వల్లూరు దూది	,,	215 0 0

8. నూలు

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 నెల్లె 1-8	,,	6 0 0
మూలయేనుగ నెం 20	,,	8 4 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యాకె	,,	8 12 0
నెం 22	,,	8 14 0
నెం 12 1/2 తెన్ని-పర్కము	,,	7 0 0
నెం 14 1/2	,,	7 8 0
నెం 12 1/2 అల్లెన్ను	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 14 0
నెం 14 1/2	,,	7 2 0
నెం 12 1/2 క్విలక్ కృష్ణ	,,	6 0 0
నెం 14 1/2	,,	6 4 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	6 2 0
నెం 12 1/2	,,	6 12 0
నెం 14 1/2	,,	6 14 0
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 7 0
నెం 20 గోక	,,	7 12 0

మెక్కా-మెడినా తీర్థవాసులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 15:—మెక్కా-మెడినాలో బ్రిటిషు ప్రాతినిధియున్నాడాయనియు, ఈ పూర్ణాక్షేత్రములకు ఏను న్న తీర్థవాసుల సౌకర్యములనరయుటకు ఏమిజేయుచున్నారని కామన్సుస్థలో కెన్సర్లీ నేనాని యడుగ బ్రిటిషుప్రతినిధి లేదనియు సాదాసాదా అధికారులు తీర్థవాసుల సౌకర్యమును కను గానున్నారనియు, జెడ్డాలోనున్న బ్రిటిషువీజేంటుతో ఎప్ప టికప్పును స్నేహాశ్రయము ఉత్తరప్రత్యుత్తరములచే కనుగొనుచు న్నారనియు లాకరు ల్యాంక్సగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. సాదాసాదా అధికారులను మియల్స్ ప్రాయమేమిని కెన్సర్లీ గారు గుగ ఇప్పుడు ఇదికానామగారి అధికారములో నున్నవారని ల్యాంక్సగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

స్క్రీనుకమిటీ

బర్మాకమిషను అధికారుల సాక్ష్యము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 16:—స్క్రీనుకమిటీ ఏమట బర్మాకమిషను అధికారుల దిచ్చిన సాక్ష్యసందర్భమున బర్మా కెఫిల్సు (తుపాకులు) లో విద్యాధికులను బర్మనులనుగూడ చేర్చుకొని ప్రోత్సహమును జూపెదరాయని వాండ్లమిల్నీ గారు రమగ భార తీయులతో బాటే బర్మనులనుగూడ కమిషనుకు పోటీనల్పన చ్చునని వింటర్ క్రొఫ్తు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. వారిని జేర్చు కొను విషయము నాలోచించుటకు స్క్రీను కమిటీ కధికారులు తేదినరి. స్క్రీనుకమిటీవా రావ్యనహారమును గూర్చి అప్పుడే ప రిష్కరించిరా యన అవునని వింటర్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. కాని వారింకను నివేదికము సంపదేదనియు నివేదికము జేరువరకు ఆవిషయమై ఏమిమాట్లాడుననియు ప్రయోజనము లే దని వింటర్ ప్రభువు సుచివెను.

రాజకీయ సంఘములు-

భారత దేశము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 16:—భారతదేశములో తమయద్యోగ్య ములను ఆశ్రయములను సెరవేర్చుకొనుటకు కానవీరోధ మగు పద్ధతులనవలంబించుచున్న రాజకీయసంఘము లున్నవాయనియు అందులో ముఖ్యము సంఘముల పేర్లను జెప్పెదరాయని య డుగ 1924, 1925 లో పార్లమెంటుకు కాన్పురుకుట్రనేరము లో అందజేసిన కాగితములో జేర్చబడిన అరాజక సంఘముల ను దెలియజేయుచు ముఖ్యముగ ఈసంఘములే తప్పగప్రవర్తించినవని పేర్లతో జెప్ప సంసిద్ధుడను గానని వింటర్ ప్రభువు తల్లిలుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఇండియను క రెస్సి రిపోర్టు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 16:—ఇండియను క రెస్సి సంఘము వారి నివేదిక మెప్పుడు ప్రకటించెదరో జెప్పజాలమని వింటర్ ప్రభువు వార్డ్ల మిల్నీ గారికి ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

రెండవ అలగ్గాండరు హత్య

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రీగా, మార్చి 14:—రెండవ అలగ్గాండరును రషియాలో జరిగి 45 సంవత్సరములైనది. స్మారక సభ సత్పరి. తత్సందర్భ మున ఆ హత్యలో పాల్గొని బ్రిటిషువారికి ఏమ జేవించియు న్నంతకాలము పింఛనులను సోదించుట ప్రభుత్వమువారిచ్చిరి. వీ రందరును 15 గురుదురు. విప్లవమువరకు వారు సైబీరియాలో ద్వీపాంతము ననుభవించుచుండిరి.

జిన్నా

జిన్నా పరిస్థితులు చాల గంభీరముగ నున్నవి. అదివార ము ఏమియుపనిజరుగ లేదు. అంతగో జుప్రార్తియగునరికి కొంత ప్రచలనము ప్రారంభ మాయెనుగాని దానివలన ప్రయోజనముం డదని తోచుచున్నది.

భిన్నాభిప్రాయముతో నున్నవారినందరిని కలుపుటకు ఇషీప్రభువు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

కొన్నిజోజులనుండి జాతిసమితికి కలుగుచున్న నష్టమునకు లండను పత్రికలు విచారించుచున్నవి.

సెప్టెంబరులో జాతినిర్మాము నిమిత్తము ఒక కమిటీ నేర్పాటు జేయుటకు జర్మనీ ఒప్పకొనుటెంతయు సమంజస ముగ నున్నదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక నుడుపుచున్నది. జాతిసమితి సభ్యులలో సంస్కరణము నపేక్షించుచున్నారు. దానికిది అనుగుణ్యముగ నున్నది. లోకలో ఓడంబడిక బుట్ట దాఖలుచేయుటకు చిత్తుకాగితము కాదని ప్రతినిధులు ప్రయ త్నించవలె నని డెయిలీ క్రానికలు దెలుపుచున్నది.

చాంబర్లెనుగారి నింకను కొన్నిచోట్ల ఆక్షేపించుచునే యున్నారు.

సామ్రాజ్యమంతయు ఒకరినొకరు బెదరించుకొనుటతో మారుమోచుచున్నది. ఈ జాతిసమితిలవరము అనుమానముల తోను, కుట్రలతోను బేరములు మోసములతోడను నిండియు న్నది. దీనికి కారణమంతయు లోకలో పద్ధతి నవలంబించుటయే యని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక దెలుపుచున్నది. ఎపంట్లీ రేపు ఏమిజేయుచున్న ను ఆకసమువిరిగి మిచబడును. జాతిసమితి చాల లాభమైనదే. కాని ప్రస్తుతమున్న అధికారమును అతిశయోగ్య న్నించుటచే లాభము కన్పించదు. ప్రపంచముగతి అంతయు ఈ ప్రయత్నములమీదనే ఆధారపడియున్న దనుకొనుటవలనగూడ ప్రయోజనములేదని మైన్సుప్రతిక వాకొనుచున్నది.

జనీవాసభ రెండవ వారము చాల అగమ్యగోచరముగ ప్రారంభమగుచున్నది. ఈసభలవలన ప్రయోజన ముండు నను కొనుట కాలప్రవాహమునకు ఎదురేగుటవంటిది.

భావిపరిస్థితులు అస్థిరములు. నేడుదయము 9 గంటల వరకు నేడు సభ జరుగునని తేదిన ఎవరికి దెలియనే తెలియక పోయెను. కాని 10 గంటలకు సభవారు రహస్యముగ సమా వేశమైరి. పత్రికాప్రతినిధులు ముందేమిజరుగునో జెప్పలేకున్నా రు. ఏమిఖముగ వైఖరిమారునో డాక్టరు ప్రెస్కోట్ గారు జెబ పున్నను చిక్కులు నేడు తేలిపోవుననియు జర్మనులతో కలిసి తిరుగుచున్నవారు దెలుపుచున్నారు.

మార్చి 14:—జనీవాలో రాజకీయవేత్తల సెడుర్కొన్న సమస్య లింకను పరిష్కరముగాలేదు. వచ్చేవారము ఏమి జరుగు నది జెప్పలేము. జర్మనీని జాతిసమితిలో జేర్చుకొనువిషయమై ఆలోచించుటకు అసంధి సమావేశపరచిరి. కావలసినసంఖ్య జేరి నచో ఈవిషయము జాతిసమితిసభకు పంపబడును.

అచట ఏకగ్రీవముగ అందరును ఓటుజేయవలెను. జర్మనీ జాతిసమితిలో జేరునటుల ఏర్పడుటకు బ్రిటిషు ప్రతినిధి సర్వస్వమును ధారపోయును. కాశ్వతస్థానము నిప్పించితిరెదరు. ఇంతవరకు ఏమియు తేలనేలేదు. ఇంతలో ఏకగ్రీవముగ జాతి సమితి సభలో ఎట్లు ఓటుజేవదరో జెప్పటకు పీలులేదు. ఈ సమయమున జాతిసమితి సభలో తాము దప్ప ఇతరులవారికి స్థానము నీయరాదని జర్మను ప్రజల యభిప్రాయమని జర్మను ప్రతినిధి దెలుపుచున్నాడు. అధికారసమావేశము రేపుజరుగును.

రంగ్గీ, మార్చి 13:—స్వీడను బెల్జియము తమకు స్థాన ములు కావలెనను కోర్కెలను వదులుకొనిరి. అదియే నేటిప్రధా న విషయము.

తాను సిద్ధాంతము ననుసరించి స్థానమును గోరితినిగాని ఒకరియందు వైరముచేగాదని స్వీడను దెలియజేసెను. ఈమార్పు లచే వ్యవహారము త్వరలో తేలవచ్చుననుకొనుచున్నారు.

ఇంకను నిరాశ జెందలేదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా మార్చి 14:—నేటి జాతిసమితి పరిస్థితులను జూడ ఏదో గొప్పముప్పు వచ్చువరకు ఆశను వదులుకొనరాదనియు ఈ ప్రమాదమును తొలగించుటకు మార్గము కన్పించుటలేదనియు బ్రిటిషువారునుచున్నారు.

జర్మనీ నిరోధము

ప్రార్థన, మార్చి 13:—జనీవాసభ చెడిపోయిన జర్మనీ యే ఉత్తరవానియగును. ఇచట వార్తాపత్రికలన్నియు ఏకగ్రీ వముగ దెలుపుచున్నవి. మిత్రమండలి అనవసరముగ సౌకర్యము లను జూపె ననుచున్నది.

జర్మనులు సదృశ్యమును జూపలేదని జనీవానుండి లిజర్నులు పత్రికా నిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

లోకలో ఓడంబడిక ప్రకారము ప్రాంసు జాతిసమితి ప్రవేశమునకు అభ్యంతరము జెప్పదు. అంగ్లో-కాక్సును జాతి అందరిచే చీవాట్లను అభ్యంతరము జెప్పి భరించజాలదు. జర్మనీ పక్షముననే ఓటు చేయవలెనని ముస్సోలినిగా రుత్తరపు జేసిన టుల ఇటలీప్రతినిధి దెలియజేసెను. ప్రాంసుగూడ ఇటులనే వ్యవహరించును.

పోలండు ప్రవేశమునకే జర్మనీ బేరమాడుట బాగులేదు. రాజీతుడుర్బుటకు జపాను ప్రతినిధి డాక్టరు ప్రెస్కోటు లూజుగు గార్లతో ఎంతయు ప్రయత్నించిరి కాని ప్రయోజనము లేకు డెను.

స్వీడను తనకోర్కెను మానుకొనెదననియు, వలయుచో పోలండు నిమిత్తము జాతిసమితిసభలో సభ్యత్వమును మాను కొనెదననియు దెలియజేసెను.

జర్మనీ బెదరింపు

జనీవా, మార్చి 13:—మమ్ముల సెన్నుకొంటిరేని మే ముండెదము, తేనిచో మేము మరలిపోయెద మని జర్మను ప్రతి నిధి రూటగతో తెలియజేసెను. ఉదయమున రూటరు జర్మను ప్రధానకార్యాలయమున కేగెను. అంతయు సెమ్ముడిగ నుం డెను.

తాము మూటామురు గట్టి జనీవా విడిచిపోవువారము గానునిరి. తాము వేసినప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమున జేరుజూచు చున్నారమనిరి. జర్మనీ కిచ్చిన వాగ్దానములను సెరవేర్చెదరా లేవా యను విషయమును దెలుపవలె ననుచున్నారు.

కొందరు సభ్యులు జేయుచున్న ప్రయత్నములచే జర్మనీ జాతిసమితిలో జేరిన వెనుక తమ ముఖ్యసిద్ధాంతమునుండి తొల గుటకు పీలులేదనియు జాతిసమితిలో ముందు తా మవలంబించు విధానమును ఇప్పుడే జెప్పజాలమనియు జర్మనులు దెలియ జేసిరి.

లోకలో భావమును పరాసులపై కత్తిగట్టునటుల జే యుట కువయోగించ నుండుట విచారకర మని డెయిలీ మెయి లు వ్రాయుచున్నయది.

లిబరలు పత్రికలుగూడ తమ సిద్ధాంతములప్రకారము కోపమునే చూపుచున్నవి.

ఈగంధగోళమంతయు చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనముచే కల్లననుచున్నారు. తేనిచో ఇంత అనర్థముగ నుండెడిది గాదనిరి. 2వ చార్లను రాజానుండి ఇంతవరకు ఇంత లజ్జాకరముగ బ్రిటిషు రాజ్యాంగ తంత్రము పరిమించలేదని డెయిలీ క్రాని కలు వాకొనుచున్నది. బ్రియండు చాంబర్లెనుగార్ల ప్రవర్తనచే గల్గిన నైతిక అగౌరవము ఇంతలో తొలగుట కష్ట మను చున్నారు.

జర్మనీకి కాశ్వతస్థానమునిచ్చి పోలండుకు కాశ్వతేతర స్థానము నేర్పాటు జేయవలెనని సిఫార్సుజేసిరి.

కొన్నిచోట్ల ఇట్లు స్పష్టముగ జెప్పకున్నను జర్మనీ ఇం తటట్టు పట్టుట బాగులేదనుచున్నారు.

హొమినియను ప్రతినిధులభయము

జనీవా, మార్చి 13:—చాంబర్లెనుగారిని సంకతులను గని తెట్టి చూచుచున్నారనియు ఎప్పటికప్పుడు తమకు దెలుపుచునే యున్నారని దెలిసినను ఇంత సున్నితపరిస్థితులను బహిరంగముగ చర్చించుటకు హొమినియను ప్రతినిధులు ఇష్టపడుటలేదు. హై కమిషనరు లందరును సమావేశమైరి. హొమినియనుప్రతినిధులకు జాతిసమితిసభను వి ప్రరింపజేయుటకు ఇష్టములేదు. కాని విషా దాంతముగ పరిస్థితు లేర్పడుటకు ఇష్టపడరు. వ్యవహారముల్లిట్లే సాగిన జాతిసమితిప్రతిష్ఠ పాడగుననుచున్నారు.

ప్రధాన ప్రతినిధులందరును విసిగియున్నారు; చిరాకు బడుచున్నారు. త గాదాలు బయలుదేరినవి. ద్వేషము ప్రతిబిం బించుచున్నది. ఏమిజరుగునో జెప్పపీలులేదు. ముందుగ ఇకమీ దట జర్మనీయే ఏమిజేయవలసినను జేయవలెననుచున్నారు. ఈ లోపుగ వ్యవహారమంతయు అసంధి అభ్యుత్థుని హస్తగతమై యున్నది. ఇకమీదట జర్మనీయే ఏమి జేయవలసినను జేయవలె ననుచున్నారు. ఈలోపుగ వ్యవహారమంతయు అసంధి అభ్యుత్థుని హస్తగతమై యున్నది.

ఇషీప్రభువుచాంబర్లెనుగార్లరువురును వెలవెలబోవుచున్నా రు విసిగియున్నారు. అసంధికి మొదటవచ్చినవారిలోపికే అసం ధ్నిండుగ లేదు. సమావేశము ప్రారంభమగునరికే హొమినియను ప్రతినిధులందరును తమస్థానముల నలంకరించిరి. ఈసందర్భవర్తితు లనుగూర్చి కార్యక్రమములో ఏమియులేదు. జర్మనీజాతిసమితి ప్రవేశమునుగూర్చి 14 వ తేదీని ఓటుజేవదరు.

వాండర్వేల్లి గారి యభిప్రాయము

రేపుక్రోత్తగ పరిష్కారము నిమిత్తము ప్రయత్నించెగ రని సభనుండిపోవుచు వాండర్వేల్లి గారనిరి.

లోకలోలో జేసిన పని నంతను మంటగల్పి ఇంటికిబోతి వేసి చాలన్యూనతగనుండననిరి. అందుచే రేపు ఏదోక్రోత్తసాధన సరయవలె ననిరి. 16 తేదీలోపుగ సాధనమును అరయలేకున్న పరిస్థితులను అసంధి కెటుక జేసి వారియభిప్రాయమునుఆవలదెలి సికొనెదమనిరి.

బొగ్గు పరిశ్రమ

గనులపనివాండ్ర తీర్మానము

లండన్, మార్చి 12:—బొగ్గు నివేదికను జిల్లా పంఛము లకు చెలియజేసి మరల ఇంకొక సమావేశమును గావించుటకు గనుల పనివాండ్ర నిశ్చయించుకొనిరి.

ప్రతినిధుల సభ

రుగ్బీ, మార్చి 12:—గనుల పనివాండ్ర ప్రతినిధి సభ బొగ్గు నివేదికను చర్చించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. అందరును సమావేశమైరి. అందరును అన్ని పక్షములవారును ఆలోచించి వారివారి యభిప్రాయములను తెలుపువరకు ఎవరును తొందరపడి ఏమియు జెప్పరాదనియు ఈవిషయమై ప్రధానామాత్యునితో ఏకీభవించుచున్నారనిరి.

ఈవిషయమై ప్రస్తుత పరిస్థితులందు గనుల పనివాండ్ర మీదను, యజమానులమీదను బాధ్యతను బాల్వినుగారు తెలియజేసిరి. తనమీదగూడ ఎంతయో బాధ్యత యున్నదనిరి.

గనుల యజమాల తరపున విలియమ్సు, గనులపనివాండ్ర తరపున స్పీక్ గారును ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనమును పార్షిం చిరి.

ప్రేడ్ యూనియనువారుగూడ ప్రస్తుత మేమియు అనరాదనిరి.

గనులపంఛమువారుగూడ అట్లే జేసెదమనిరి.

టూన్సిను ముట్టడి

టూన్సిన్, మార్చి 14:—టూన్సిను ముట్టడిని గూర్చి బ్రిటిషు అమెరికను ప్రెంచి ఇంటరీ సేనానులు సమావేశమై 16 తేదీతో సైనిక ప్రచలనమునంతను ఆపుజేయవలెనని చాంగ్స్ రిప్ టాకాకోలు నాకాదళ సేనానులకు చెలియజేయుటకు నిశ్చయించిరి. జపాను నాకలు తేకుడుటచే జపానుతరపున ఎవరును నాలేదు.

రివరెండు గీలుకెరక్

కన్సుల్, మార్చి 14:—దక్షిణ ఆఫ్ఘనిస్తాన్ చర్చి కవున్సిలు (మతపంఛము)వారు రివరెండ్ గీలకెరక్ గారిని మత బోధకయుట కంగీకరించిరి. వారికి తోడ్పడెదరట. విద్యార్థులు ఇతనికి స్వాగతము వొసగిరి. మూడునెలలబట్టి తొలగించినందులకు కోపగించుకొని అవిషయమును చర్చించుచున్నారు.

హృదీ రాకొమరుడు కన్సెరాలో క్రొత్తగ తెరవ నున్న ఘడరలు పార్లమెంటు భవనము ఉత్సవ సందర్భమున అధ్యక్ష పదవిని వహించుటకు ఆప్టేరియాకు బోవుననుకొనుచున్నారు.

కోభం వైమానికుడు

రుగ్బీ, మార్చి 18:—కేపుటవునుండి జయప్రదముగ తిరిగి కోభం వైమానికుడు లండన్ జేరెను. ప్రజలు బ్రహ్మ రథ ముబట్టిరి. భుజములమీదుగ నెత్తుకొని వైమానిక కాలవరకు గ్రూనిపోయిరి కోభంగా రెంతమాత్రము చెక్కుచెదరలేదు. ఆరోగ్యముగ నేకస్థించిరి నేడు పైసానుండి 925 మైళ్ళుపయనమొనర్చిరి. కేపుటవునుండి 15 రోజులై బయలుదేరిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికా గవర్నరుజనరలునుండి సార్వభౌమునకు కోభంగారు ఒక బహును కొనిదెచ్చిరి.

రుగ్బీ, మార్చి 14:—తరువాత ఆతడు బకింగ్ హాం నుండి రమునకేగెను. సార్వభౌముని సందర్శించెను. సార్వభౌమునకు దక్షిణ ఆఫ్రికా గవర్నరుజనరలు లేఖ నందజేసెను. సార్వభౌము దెంతయు కోభంగారి పయనమున కభినందించెను. మొత్తము కేపుటవునుకు కేపుటవునునుండియు 8500 మైళ్ళ పయనమొనర్చిరి. 80 గంటలుబట్టెను. విమాన మేమియు చిక్కులు బెట్టలేదు. మెయిలుస్టేషనుకు కలిసికొని దానికంటె ముందుగనే లండన్ జేరెను. మెయిలుస్టేషను 15 తేదీని జేరెను.

జూను 10 తేదీని ఇండియను సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగ లిప్స విందుకు యువరాజు వెళ్లెను.

ఆల్కహోలు వర్తకము

నంతను తురుష్క ప్రభుత్వమువారే నిర్వహించుట కొక టల్లును ప్రవేశపెట్టిరి: ప్రస్తుతమున్న గిడ్డంగిదారులకు మూడు నెలల వ్యవధి నిచ్చెదరు. ఈలోపుగ తమ దగ్గరనున్న సరుకును అమ్మిజేయవలెను.

సైనికమదింపులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 15:—బ్రిటిషు సేనలు ఇంతకంటె ఎక్కువగ ఆక్రమణదేవని ఇండియాలో పరిస్థితు లేర్పడెనని జెప్పలేననియు అదియే తనకున్న చిక్కులలో నొకటి యనియు మరల ఆర్మీకడళమునకు వ్యయము నేర్పాటు జేయవలసి వచ్చెననియు నిరుదీప్తినివారికి ఈసంవత్సర మీయవలెననియు ఇండియాను కాపాడవలసియున్న మనసేననుచును భరించవలసియున్నదనియు ఇండియా కట్టిబాధ్యత లేదనియు అందుచే సైనిక వ్యయమును మరల భరించవలసి వచ్చునని భయమున్నదనియు, ఇండియాలో బ్రిటిషు సేనలను కనీసపుసంఖ్యకు ప్రస్తుతము తగ్గించిరి జెప్పలేననియు ఇండియానుండి తిరిగివచ్చుటచే బ్రిటనులో మరికొంత సైన్యమునకు మరింత విస్తారముగ డబ్బుఖర్చు బెట్టవలసిన భయముండదనియు సర్ ల్యామింగ్ టా ఇవన్నగారు చెలియచేసిరి.

అలహాబాదు హైకోర్టుజడ్జి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 15:—అలహాబాదు హైకోర్టు జడ్జిలుగ గ్లౌస్టర్ కౌన్సిల్ యన్ రాయబహదూరు లాల్ గోపాలు ముఖర్జీ గార్లను నియమించుటకు సార్వభౌము దంగీకరించెను.

ఇర్విను ప్రభువు-బర్మె-హెడ్

ప్రభుని విందు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 15:—కానున్న సభలో బర్మె-హెడ్ ప్రభువు ఇర్విను ప్రభునకు విందుసేసెను. 20 మంది అతిథులువచ్చిరి. కార్యక్రమమునంతయు రహస్యముగ జరిగెను.

న్యూయార్కులో

టాకుకోలనుండి రెండు జపాను నాకలపై మరల ఫిరంగులను ప్రయోగించిరి. అందుచే నాకలు చెనుకకు పోవలసివచ్చెను.

ఇటలీలో అంచును ప్రభుత్వముతో సే యుండవలెననియు ఎవరును సమ్మెగట్టుటకు పరిస్థితులు సముత్తముననియు ప్రధానామాత్యుడు మున్సిల్నిగారు చెలియజేసిరి ప్రేడ్ యూనియను బిల్లుసందర్భమున.

విద్యుచ్ఛక్తిని దేశముంతయు సప్లయ జేయుటకొక సంఘము నేర్పరచిరి.

కాత్మర్జును అమెరికాకు రానిచ్చుటచే నలస యఫికారి రాజీనామా నిచ్చిరి.

మొత్తముమీద ఇంగ్లండు ఆర్థిక ప్రమున చర్చిలుగారు 800,000,000 పౌనులకు ఏర్పాటు జేయవలసియుండు ననుచున్నారు.

మున్సిల్నిగారిని పరుషవాక్యము లాడెనని కక్షితుడై ఇటలీరాజుచే మన్నించబడిన బ్రిటిషు వ్యక్తి ఎల్లిసకాగారిని ఇటలీనుండి వెడలగొట్టిరి.

జినివాలో బాతినమితి అసంబ్ధి మండిరమును కట్టుటకు నిశ్చయించిరి.

వైద్యశాల నిర్మాణమునకు

భూరి విరాళము

డాక్టరు తదిణిచరణమా దంపతుల త్యాగము
కలకత్తా, మార్చి 18:—డాక్టరుతరణి చరణమాగారు, చాండలి, బారిసాలు, విల్లువ్రాయును లక్షరూపాయల అర్పణి బారిసాలు మెడికలు స్కూలు సందర్భమున గట్టనున్న ఆసుపత్రికి యిచ్చివేసిరి. ఆయన భార్య సకొజనీ గూడ తన స్త్రీధనము ఆస్థినంతను గూడ అందులకే యిచ్చివేసెను. (అ. ప్రె.)

విల్లును రాజీ 18వ తేదీని ఇంగ్లాండుకుపయనమయ్యెను. ఆయనుతో విల్లును ప్రభువు గూడ ఏడెను వరకు బోవును.

అఖిల వంగసాదస్యత మహాసభ ఏప్రిలు 8వ తేదీనినూరీ (బర్మం)లో సమావేశమగును. డాక్టరు టాగూరు అధ్యక్షత వహించును.

నాగపూరులోను మట్టుప్రక్కల జిల్లాలలోను 14 వ తేదీని విపరీత వర్షము పడుగులు, ఉరుములు పడెను. వప్త మేమియు లేదు.

పంజాబులో జిల్లాలన్నిటిలోను లిబరలుపీఠకాఖిలును నిర్మించుటకు పంజాబు సేవనలు లిబరలుపీఠ కార్యనిర్వాహక సభయందు తీర్మానింపబడెను.

బొంబాయి రాజధానియందు భారతకాసనసభ నియోజకవర్గములను క్రొత్తగ నిర్ణయించుటకు రాజప్రతినిధి యుత్తరువు జేసెను.

గుజరాతు విశ్వవిద్యాలయమునకు తోడ్పడవలెనని కమిటీ సభ్యులు గయిక్వారు మహారాజు వద్దకు రాయబారము బోగా వారు సానుభూతి దెల్పిష్టానులను తయారు జేయమనిరి.

కనివారమునాడు ఒకయూధబాలుడు హాగ్లో బాబు ఘట్టనువద్ద మరెముగ్గురతో యాతనేర్చుకొన బోయి ము టి గి చనిపోయెను.

జేలూరు మతమునందు ఈస్టరులో జరుగనున్న రామ కృష్ణ మతవర్తసభకు యాదేశమునుండియు విదేశముల నుండియు 90 రామకృష్ణసంస్థ లావహనింపబడెను.

జెడ్డానుండి మక్కాకు రెండుగంటలలో బోవుటకు ఫిల గునటుల తొటారులు వేయబడెనని హెడ్డాని రాజు యేజెంటుకు బొంబాయికి జెడ్డానుండి కేలింపవచ్చెను.

కలకత్తా ఇంపీరియుం బ్రెబ్రినీ థిర్టి గొంపోగూడదని అసమ్మతి చెల్పుచు కలకత్తాలో బహిరంగసభయొక్కటి మహా మహాపాధ్యాయ హరప్రసాద కాశ్మీగారి అధ్యక్షతను తీర్మానింపబడెను.

కలకత్తాలో సుకియావీధి చివర రఘువీరుఅను కానిస్టేబులూకతోట మాదితో పోట్లాడి ఒక కొయ్యతో వాని బుర్రమీద కొట్టెను. వాడు బుర్రపగిలి చచ్చెను. కానిస్టేబు లరెట్టుచేయబడెను.

సోమవారమునాడు పకుచికిత్స కళాశాల బహుమాన ప్రధానోత్సవసమయమున అధ్యక్షత వహించిన జస్టిసు కూమింగుగారు యాదైద్యులు భారవాహకులకు పకువులక్లితిని బాగు జేయవలెనని చెప్పిరి.

మార్చి 22వ తేదీని చిత్తరంజనస్థానాసదనముపేరుతో దేశబంధు గృహమునందు స్త్రీల ఆసుపత్రిని బెట్టుటకు యేర్పాట్లుజేయబడినటుల దేశబంధు సా క్కర కనిధి బ్రష్టీలు ప్రకటించిరి.

అలహాబాదు యూనివర్సిటీ కోర్టులో పండిత నా న కు నందు గారియుపపాదనముపై ఆనరరీ వైసుభాస్కరులను ని యమించుటకు గూర్చిచాల దూరము 18తేదీని చర్చింప బడి అట్లు జేయుటవిశ్వ విద్యాలయమునకు ముంచిగాదని తీర్మానింపబడెను.

ముష్టియంద్ర సందర్భమున ప్రిహము పగలి చచ్చిన సాక్షం టుడే మరణ్యసందర్భమున డాక్టరు ఇ. డిల్లియం. బసెలు గారిమీద ఆతిథ్యము బోలెను మేజస్ట్రేటు వారంటు బంపెను. 500 రూపాయల జామీనుమీద విడుదలజేయబడెను. డాక్టరు తప్ప ఆయనకు మేహమొక్కుచుగ నున్నప్పుడు బాగానే యున్నదని సర్టిఫై జేసెను.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

స్వరాజ్యసాధనార్థము నిర్ణయము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడలో బహిరంగసభ

కాకినాడ, మార్చి 14:—నిన్న రాత్రి 6—45 గంటలకు ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులను గురించి తెలుపుటకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు వద్ద బహిరంగ సభ కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున జరుగవలెను. శ్రీయశ్వాంజీకృష్ణుల కామేశ్వర రావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీఆచంట గుమ్మరావు గారిచే జాతీయ కీర్తనములు చదువబడి సభ ప్రారంభింపబడెను.

శ్రీమండపాక రంగయ్య నాయుడుగారు ప్రస్తుతమున సభల యావశ్యకమును గురించి తెలుపుచు ప్రస్తుత శివ, శివులు ఎంతటి ప్రాముఖ్యతను పొందినవో వానిని శ్రద్ధతో వక్రవలన వివరించినదిగా కోరిరి. శ్రీమొసల కంటి తిరుమల్రావుగారు ఉపన్యసింపచు కాంగ్రెసు ఉద్యమము యీయైదేండ్ల నుండియు నెట్టియభివృద్ధులను పరిణామములను బొంది తుదకు కామ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు చేసిన శాసనసభా ప్రవేశ తీర్మానమును గురించియు, స్వరాజ్యసాధనార్థము కాజ్ఞను గురించియు, అస్సెంబ్లీచేసిన తీర్మానముల యెడల ప్రభుత్వముయొక్క నిరసన భావము అంతయును గురించియు, స్వరాజ్య సభ్యులు ఏయిద్దోకముతో నిప్పుడు శాసనసభల నిర్ణయించినదియు తెలిపిరి. ప్రభుత్వపు దుర్మయకృత్యములు తీవ్రముగ ఖండింపబడెను.

తీరులును సాంబమూర్తిగారు పిమ్మట నుపన్యసింపుచు స్వరాజ్య సభ్యులనిర్ణయము మాత్రమున సంస్కరణములు రావనియు, అట్టి యాశతో గాని యీనిర్ణయము చేయబడలేదనియు, ప్రజలు తీవ్రముగా శక్తి సామర్థ్యముతో పనిచేసినగాని యీదేశమున స్వరాజ్యసాధనము కాదని జ్ఞాపకమునుకొనవలసిన దనియు చెప్పిరి. ఇదివరలో 1921 సంవత్సరమున కొత్తగా సంస్కరణములు వచ్చినప్పుడు అసంతృప్తికరముగా నుండినవను కారణముచేతను వానితోడు పంజాబు హత్యలు ఖిలాఫతు సమస్య కలిగినందువలన గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వముతో సహాయ నిరాకరణము చేయుప్రణాళిక పెట్టి ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యమున అటవ పైన శాసనసభలను సంపూర్ణంగా బహిష్కరింపవలసినదనియు, వొట్టు యివ్వరాదనియు ప్రభోధింపగా, ఒక ఎన్నికసభ్యుడును శాసనసభల వదిలి రాకపోవుటయు మితవాదులు ప్రభుత్వాగ్రహణములు శాసనసభలందు గూర్చిండి ప్రభుత్వముతో సహకారము చేయుచు స్వార్థపరత్వముతో నుండుటచేత గాంధీగారు జైలునకు పోవుట చేత దాగు మొదలగువారు శాసనసభలలో నుండి బహిష్కరము జరిపింపవలెనని శాసనసభలు వట్టి బూటకములైనట్లు చూపింపవలెనని స్వరాజ్యపార్టీ వారు సభలకు వెళ్ళుట తటస్థించిన దని ఉపన్యాసకుడుచెప్పెను.

ప్రస్తుతములో కామ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు ఆదేశము చొప్పున కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను శాసనసభలలో నధిక సంఖ్యగా వెళ్ళునట్లు ప్రజలు వారికి సహాయము చేయవలెనని వొట్టు యివ్వవలెను. స్వార్థపరత్వము లేట్టియు, ఉద్యోగము గాని తదితరముగాని ఆశించక, కాంగ్రెసు నాజ్ఞను సంపూర్ణముగా నంగీకరించునట్టి, కాంగ్రెసు ఎట్లుచెప్పితే అట్లు వినిచేయు నట్టి కాంగ్రెసు సభ్యులను శాసనసభలకు పంపవలసియున్నది. కావున అట్టివారలకే తాముదరును తమవోట్ల ఇవ్వవలెను. అనిఉపన్యాసకుడు హెచ్చరించెను. ప్రభాత క్రింది విజృంభింపజేయవలెనని కాంగ్రెసు చెప్పుచున్నది. శాసనోల్లంఘనము చిట్టచివర ఆయుధముని చెప్పుచున్నది. ఈనాడుచేసినని చెప్పుటలేదు. అది యెప్పుడు ఆచరణలోనికి వచ్చునో చెప్పలేదు. ఆంధ్రులకు సంసిద్ధముగానుండవలసివచ్చినచో కాంగ్రెసు సభ్యులు, ఎప్పుడైతే యాజ్ఞానిమ్యునో, అపిలుపును విన్నతోడనే విధేయులై చేయవలెనట్టి సభ్యులుగా శాసనసభలకు బోవువా రుండవలెను. ఒక ధర్మమునకై కట్టుపడియుండవలసి వచ్చినప్పుడు ఆధర్మమునకై యెట్టి త్యాగమునైనను చేయవలెనట్టి సమయమువచ్చును. అట్టిధర్మ మేమైన యిప్పుడు ప్రపంచమున గలదా యనిన అది ప్రజారాజ్యము లోకకళ్యాణమునకు ప్రజాకళ్యాణమునకు ప్రజారాజ్య మేర్పడియున్నది. ఈధర్మమును ప్రపంచములో నన్ని దేశము లంగీకరించినవి. ఏదేశములోనున్న ప్రజా ఆదేశప్రజారాజ్యమును నిర్ణయించుకొనవలెను. అదియే స్వయానిర్ణయనూత్రము. ప్రపంచములో నేదేశమునందైన

రాజులుండిన వారు నామమాత్రము. వారి కధికారము నామమాత్రము. ప్రజలచే నెన్నికొనబడు ప్రతినిధులే రాజ్యమును నడుపుచున్నారు. కావున ఇంగ్లండుదేశస్థులకు ఇండియాదేశపు ప్రజారాజ్యమును గురించి నిర్ణయించు అధికారము లేదు. అట్టి యాధికారము కల్పించుకొనట యనుచితము, అక్రమము, అన్యాయము, అసర్వము. కాబట్టి మనమే నిర్ణయించుకొని మన ధర్మమును మనవిధిక్రమమును మనము చేయవలెను. మనమే ఆచరణలో పెట్టక త్యాగమునకు సిద్ధపడకపోయిన యెడల ప్రజారాజ్యము స్థాపింపలేదు. దేవునిపై నాధారపడిన లాభములేదు. తనవిధిని నెరవేర్చిన తర్వాతగాని దేవుడు ప్రత్యక్షము కానేరడు. కావున ప్రతివారును తమ కేర్వరుపబడిన ధర్మమును విధిని చేయవలెను అని సాంబమూర్తిగారు హెచ్చరించిరి.

సభ 8 గంటలకు ముగిసెను.

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు

రాజువేంద్రరావుగారి అభిప్రాయము

రాజోవు ఎన్నికలందు స్వరాజ్యవాదులకు విజయముగలుగుట నిశ్చయము

నాగపూరం, మార్చి 15:—ఒక వార్తాపత్రిక విలేఖరి మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష నాయకు లగు రాజువేంద్రరావుగారితో సంప్రదింప, ఆయన స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయనాంతరము మధ్యరాష్ట్రముందు గల రాజకీయపరిస్థితులగురించి విలేఖరితో చర్చించెను. రాజోవు ఎన్నికలందు విస్తృతమైన ప్రజలజ్ఞను తీసికొనుట స్వరాజ్యపక్షముయొక్క ధర్మమై యున్నదని రాజువేంద్రరావుగారు చెప్పిరి. భారతదేశ అభివృద్ధిపరాజ్ఞులు స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభలనుండి నిష్క్రమించుట యెంతఖండించినను, స్వరాజ్యవాదులు పన్నిన ఎన్నిక చమత్కృతియని వా రెంతచెప్పినను, స్వరాజ్యవాదులు దేశమందు పలుకుబడిగల బలమను ఫార్టీసభ్యులనియు, వారలకు దేశీయులపై విస్తారము పలుకుబడి గలదనియు ఒప్పుకొనక తప్పదు. రాజోవు ఎన్నికలం దధమము పెక్కురాష్ట్రములందు స్వరాజ్యవాదు లధిక సంఖ్యాకులుగ ఎన్నుకొనబడెదరు. అప్పుడు వారు సభలముగ శాసనసభయందు వారి కార్యక్రమముకొనసాగించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ పరిపాలనము

స్వరాజ్యేతరుల ప్రత్యుత్తరము

బెంగళు జాతీయ వాదుల తీర్మానము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతి)

కలకత్తా, మార్చి 14:—అఖిల చంద్ర దత్తు చాల్ బిర్లా చంద్రారాయ, సుప్రవాద్ధి ఎ. సి. బెన్ద్రీ, డా ప్రమోదనాథ దేవర్దీయు జాతీయపక్షసభ్యులు మరీ అర్ధరును గలసి ఎన్నిక వర్గమునకు ప్రకటన గావించిరి. ఖానుపురముందు కాంగ్రెసు తీర్మానించిన తీర్మానము ఒక్క స్వరాజ్యపక్షమునకేగాదనియు దేశీయ సౌభాగ్యమును గోరువారై ఆ తీర్మానమును శిరసావహింపవలసినదైయున్నదనియు తాము యీ శాసనసభ కేవల జీవిత కాలముందు కార్యక్రమముందు అసరమైనతప్పాల్సిననుండుటకు నిశ్చయించినదియు జాతీయ సభ్యులు ప్రకటించిరి.

మశీదుతగాదా

(శ్రీ ప్రెస్)

సింధు (హైదరాబాదు) మార్చి 18:—సింధుదేశములో ధార్ పార్కురుజిల్లాలో తీర్మానమునందు మహమ్మదీయులు హిందూదేవాలయము ప్రక్కగా మశీదును గట్టి ప్రభుత్వభూమి నాక్రమించిరి. దానిమీద జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఆమోదము గట్టిన వారిని దానిని బ్రద్దుల జేసి తీసివేయవలెనని సత్తరువు జేసెను. కరారిలో అల్లాహ్ డు పత్రికా సంపాదకులు శాసనసభ్యుడగు నూర్ మహమ్మదు గారికి తంతి బంపుచు తీర్మానమును బ్రద్దుల గొట్టునటుల కలెక్టరు హెండర్సను ఉత్తరువు జేసెననియు యిందువలన ఉపద్రవ ఫలితములు గల్గునని ప్రభుత్వమునకు హెచ్చరింపవలెననియు చెప్పినటుల బెలియుచున్నది.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

అకెడమిక్ కౌన్సిలు సభ

శుక్రవారమునాడు జరిగిన అకెడమిక్ కౌన్సిలుసభలో కామర్సు (వాణిజ్యము) నందు పరీక్షాదాగ్రీ ఒకటి స్థాపించుట కంగీకరించిరి. కామర్సు ఫేకల్టీయు, ప్రదీక్షబోర్డు నిర్ణయించుటకు త్వరలో ప్రయత్నములు జరుగునని వైసుఛాన్సలరుగారు చెప్పిరి. విశ్వవిద్యాలయమునందు భూగోళశాస్త్రపఠనము చేర్చుటనుగూర్చి దీర్ఘముగ చర్చ జరిగెను.

ప్రస్తుతము భూగోళశాస్త్రము ప్రవేశ లెట్టు నవుసరము లేదని స్థాపించు కమిటీవారు శిఫార్సుజేసిరి. ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయములందు భూగోళశాస్త్ర అవశ్యకతగూర్చి గ్రీనుగారు తీవ్రముగ వాదించిరి. విశ్వవిద్యాలయ తరగతిలో విచ్చిక పఠన యాంశముగ చేర్చినంతమాత్రము చాలదు. కొందరు ఉపాధ్యాయులకు భూగోళశాస్త్రము బోధించుటకు తగిన శిక్షణయొసంగి తయారుజేయుటకై వెంటనే బాగ్రఫీస్కూలు యేర్పాటు జేయవలెననిరి. ఈ విషయము కోయ్కమిటీవారి పునర్విచారణకై విడచిపెట్టబడెను.

బి. ఎ. ఆనర్సులో వైస్చు ముఖ్యవిషయముగను తోడుగ మరియొకవిషయమును పరించి ఉత్తీర్ణులైన విద్యార్థులకు వేరొక సబ్జెక్టును ముఖ్యవిషయముగా చదివి పూర్వము కాదలంచినచో తోడుగ వేరొక సబ్జెక్టు చదువ నవసరములేకుండ చేయవలెనని దాని గూర్చి చర్చజరిగెను. సెనేటు వారిందు కనుకూలరుగ నుండిరి ఇందునుగూర్చి గల నిబంధనలు లోపములు గల్గియున్నవి. ఈ నిబంధనలు సరిజేసి పంపుటకై స్థాపించు కమిటీవారి కంపిరి. విశ్వవిద్యాలయపత్రిక (మాగజైను గూర్చి త్వరగ చర్చ దీసికొనవలెనని సభవారుచెప్పిరి. ఈవిషయమున తగిన నూచనలు చేయవలెననికమిటీ వారిని గోరవరని వైసుఛాన్సలరుగారు చెప్పిరి.

వైద్యగ్రాడ్యుయేటులకు ఆస్పత్రులలో ప్రత్యేకశిక్షణ బొందినపిదప ఆ ప్రభుత్వ మిమెన్టేఫరీ డిప్లొమా లిచ్చుటకు సభ వారంగీకరించిరి.

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

నిన్న శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున స్వరాజ్యపక్షమువారు వెడలిపోవు యేర్పాటుల హడావుడిలో ఉప ప్రశ్న లేమియు జరుగలేదు. ఇదివరకు నోటీసుల ప్రకారము ప్రకటింపబడిన ప్రశ్నోత్తరములే చదివిరి.

హిందూధర్మాదాయముల బోర్డు రాబడి

సత్యమూర్తిగారు:—హిందూ ధర్మాదాయములబోర్డు వారు చట్టముప్రకారము తమకు రావలసినది యెంతము త్రము దేవాలయధర్మాదాయ సంస్థలనుండి వసూలుజేసిరి? ఇంక నెంత రావలసియున్నది?

ఉ:— 1925 మే 1 వ లేదనండి 1926 జనవరి అంతమువరకు బోర్డువారు 10000 సంస్థల బ్రష్టిలకు పదమూడు ఫస్ట్ ల రాబడి లెక్కలను ఒప్పించి చెల్లించవలసిన కట్టుబడుల చెల్లింపగోరుచు నోటీసు లంపిరి. 1926 జనవరి సరికి రూ 81,800 వసూలుజేసిరి. ఇంక నెంత రావలసియున్నది తెలియదు.

గ్రామపంచాయతీలకు గ్రాంటులు

గ్రామపంచాయతీలకు గ్రంథాలయములు క్రొత్తగ స్థాపించుటకు రూ 200 మించకుండ, ప్రాచీన అభివృద్ధి జేయుటకు రూ 100 మించకుండ గ్రాంటులను పంచాయతీలు మరీ అంతము త్రమును భీమాచేసికొన గల్గినచో ఒసంగబడునని రిజిస్ట్రార్ జనరలుగారు ప్రకటించియుండిరి. ఇప్పటికి 96 గ్రామపంచాయతీలకు గ్రాంటులు పంచిపెట్టిరి. అని చిదంబర నాడరుగారు తెలిసెను.

పశ్చిమగోదావరి ముఖ్యస్థానము

పి. సాగరంగారు:—పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ముఖ్యస్థానము నిర్ణయించుటనుగూర్చి ఆజ్ఞాప్రతినిధులగు శాసనసభ్యులైన రైస తమ అభిప్రాయములను చెల్పిరా?

ఉ:— పశ్చిమగోదావరి సభ్యుడొకడు నిడదవోలు కేంద్రస్థానముగ నిర్ణయించవలసినదని గోరుచు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాతపూరితముగ తెలియజేసిరి. 1925 ఆగస్టుసభలో యిద్దరి సభ్యులు ఏచూరు కేంద్రస్థానముగ జేయవలెనని కోరిరి.

ప్ర:— నిడదవోలు కేంద్రస్థానముగ జేయవలెనని కోరుచునాజరు రాశేదా?

ఉ:— పశ్చిమగోదావరి నివాసువద్దనుండి వచ్చెను.

చెన్నపూరి దక్షిణ మహారాష్ట్ర
ఇనుపదారి లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇక్విటీ లెటర్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1920 సం॥ ఏప్రిల్ నెల తే 1 ది మొదలు
మింటర్ గేజి లైనులలో యీ క్రింద వివరించిన
ప్రకారం బండ్రాకపోకలలో కాలనిర్ణయపు మా
ర్పులు జరుగును. దీనిని అందరు గమనింపవలెను.

Table with 2 columns: Train Name/Type and Fare/Details. Includes entries like '12 మిక్సెడ్ మిరాజ్ వడలు' and 'యా క్రిందిబండ్ల వరుసలు క్రొత్తగా చేర్చబడినవి.'

Table with 2 columns: Train Name/Type and Fare/Details. Includes entries like 'సెం 1 పూనామెయిల్ బెంగళూరు వడలు' and 'సెం 29 మిక్సెడ్ వాన్ కోడిగామా వడలు'.

సెం 1, 2 పూనామెయిలుబండ్లు ఇదివరలోవలె యశవం
తపూరు, దొడ్డుబల్లాపురంలో ఆగక యిక ముందు గోల్హల్లి
టకరిప్లేవ్ కోల్లో నిలుచును.
సెం 12 కొల్హాపూరు ప్యాసెంజరు పిరావుడి బిమాడ్
ప్లేవ్ కోల్లో కూడా నిలుచును.
సరాసరి బండ్రాకపోకలలో కొన్ని మార్పులు చేయబడినం
వుగాటి కాలక్రమము ననుసరించి మింటర్ గేజిలో కూడా
మార్పులుండను.
ఇంకను వివరములు కావలసినవారు ప్లేవ్ కోల్ లో విక్ర
యించెడి (Time Table) కాలనిర్ణయపట్టికలను కొని చూచు
నవచ్చును. (సెం 17)

క్షీరబలాత్మైము 2126

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది శ్రీ
మక్తూల్ రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు.
వాతకోగములకు ప్రజారోగము, సరములకు బలమును గలిగించి,
శరీరదృఢ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవార
లకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాత
రోగమునకు దీనినుంచి విముక్తులై నారు. సంస్కారాధిక్య
మున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు
దీనిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము మందుతో నుండును.
7 సార్లు ఆవరితము 4 అవున్నలు 2-0-0
21 " " " 4-0-0
201 " " 1 అవున్న రు 8/- 4 అవున్న రు 12-0-0
ఆర్డరసాయనశాల, మక్తూల్. (కృష్ణాజిల్లా)

భీమవరం తాలూకాబోర్డు మీటింగు
ఉపాధ్యాయ సంఘవార్షికోత్సవము
కద్దరు అభివృద్ధి

పైన పేర్కొనబడిన సమావేశములు రెండును మార్చి నెల
6, 7, 8 తేదీలలో చోడవరం, లంకలకోడేరు గ్రామములయందు
జరిగినవి. మామూలుసభలలోనెలాగాక వీనియందలి యంత్రముల
పూర్వములై యనుసరించుములై యాదర్శ ప్రాయములై
యవ్వవి.

6వ తేదీ యందుము 9 గంటలకు తాలూకాబోర్డుమీటింగు
సభాసభింపబడినది. సభాప్రచార మొకకట్టడము కాదు. సర్వ
మును స్వచ్ఛముగ బ్రకాశింపజేయు నూర్యకాంతియందు నిరా
టంకముగ స్వతంత్ర వాయువులు వీరు బహిరంగ ప్రదేశమున
గొబ్బరియాకుల దడులు కలిగిన పందిళ్లలో చెరకు తోటలకును,
దాకు వావరిచేకును నడుచు, నైతెనప్రదేశ మిసభాస్థానము.
తేనిపోని మాన్యతాధిక్యతల సేర్పరచు నాసనవిభేదములేక సభ్యు
లెల్లరు దాటియాకుల చాపలపై నాసీను లైరి. అందరును కద్దరు
ధరించినవారే. సభకు వచ్చిన దొక తాలూకాబోర్డు సభ్యులు
మాత్రమేకారు. ఉపాధ్యాయులు, దేశభక్తులు, కవులు, పత్రికా
విలేఖకులు మున్నగువారేతుల లాహూయమానులై విచ్చేరిరి.
అది యొక బంధుజనుల కూడిక! ఒక ప్రేమాభిరూప సమావేశ
ము! ఒక సంసారము! బాలబాలికలుగూడ వచ్చి ఈసాంసారిక
సౌందర్యము నినుమడింప జేసిరి. అలనాడా యరణ్యవాటికల
యందలి ఋషి శ్రమములలో వ్యాస, నూత శంపాయన, జైమి
నీప్రభృతులు కావించు చుండిన ప్రపంగముల నాసమావేశ మూ
హింప జేయుచుండెను. ఆ భోజనములతో నాకలక లముతో
నాపందిళ్లతో నది యొక సత్రయాగ వనదగియుండెను. అది
యంతయు నధ్యక్షుని భాషాన్నత్యమయొక్క సౌందర్యస్వరూ
పము! ఆ హృదయా ర్ణవ మందలి ప్రేమ తరంగ
స్పందనము.

ప్రజలకై ప్రజాప్రతినిధులచే ప్రజల సమక్షమున పాల
నావిషయములు చర్చింపబడుచుండుట పరిపాలనావిధానమున
నాదర్శప్రాయము. స్వాతంత్ర్యమున్నను శిక్షణమునకు భంగము
లేదు. శిక్షణముండియు, భయమునకుదాపులేకుండెను. రైతులు
పలువురు తమకోరికలన్నియునుగ నిస్సందేహముగ సభ్యులతో
చెప్పుకొనుచుండిరి. అవసరమగుచేసి వహేతుకము లగు వాదన
లతో డిక్కానుచుండిరి. ఇక సభ్యుని విషయము దలపెట్టితిమా,
ప్రజాసేవయు ప్రభుత్వమును, త్యాగమును, భోగమును నొక్క
చో నిరపుకొనినవి. ఆయన యొక కరకమహర్షి యని చెప్పిన
జాలును. నా దాసభయందు స్వపరిపాలనామార్గుము జవి
చూడనివారు లేరు.

ఏటేట నిట్టి సమావేశముల సమకూర్చుట యీ ప్రేమా
రాజుని యాచారముట. ఇది యెంతయు సుత్కృష్టము!
దీవ్యము!

ఆమరునాడు లంకలకోడేరునకు బోతిమి. నూటయేబది
మందికిపైగా నుపాధ్యాయులు వచ్చిచేరిరి. శ్రీమండునారాయణ
రాజుగారు, మొగలతురు రాజుగారు, మంగిపూడి పురు
షోత్తమశర్మగారు, చెంగల్లల చిట్టిపంతులుగారు మున్నగు
ప్రముఖులుగూడ వచ్చి సమావేశము నలంకరించియుండిరి.
ఉదయము 8 గంటల మొదలుకొని ఒంటిగంట
వరకును నూలుపోటీపరీక్ష జరుపబడినది. శ్రీ అధ్యక్షులును,
నుపాధ్యక్షులును, కద్దరు అభివృద్ధివిషయమై కంకణములు కట్టు
కొని పనిచేయుచున్నట్లు కన్పట్టినది. ఈవిషయమున నీతాలూ
కాపాఠశాలలయందు జరిగిన యభివృద్ధి మత్తెచ్చటను గానరాదు.
ఇదంతయు నీయ్యత్తులు వచ్చిన తరువాతనే జరిగియున్నది.
వీరినెనుక వారు గంధం వెంకయ్య నాయుడుగారి కాలములో
నూరురొట్టములు కాంక్షను వివరి. అదియు కాగితముమీద మా
త్రము! వారియధ్యక్షపదవి యంతమగు వరకును రొట్టము లే
పాతకాలమున పంపబడలేదు. వీరు వచ్చినయొక మాసముకే నూ
లుపడుకులలో మొదటి పోటీపరీక్ష ఉపాధ్యాయులకు రాయకు
దురలో జరుపబడినది. అప్పుడు పరీక్షకు నిలిచిన వారిసంఖ్య
80. తీసిననూలు పొడవులో 210 గజములకును నెంబరులో 30
కిని మించియుండలేదు. తదాదిగ నీనూలుపడకుటయం దెక్కడగ
త్రేడ్ బోర్డువారసు, నుపాధ్యాయులును దీసికొనియుండిరి. ఏకలు
సత్తై చేయుచుండిరి. ప్రతి నెలకు జీతము లెల్లలతో పాటు నూలు
స్తేటుమెంట్లు పంపునట్లు కాసించిరి. ఇదివరకు సాంక్షను కాబడిన
రొట్టములు నూరును కాక మరియొక 150ని కాంక్షనుచేసి పాత
కాలల కంపియుండిరి. మొత్తముమీద నీనూలు పడుకునియమై
సుమారు రు 1000 లు ఖర్చుపెట్టినట్లు తెలియచెప్పిరి. ఇది
యెంతయు శుభావహము మిగిలిన తాలూకాబోర్డులవా రిది యీ
దర్శకముగ గొక నెడరు గాత!

ఇది రెండవ నూలుపోటీపరీక్ష. దీనియం దభ్యర్థులు 70.
తీయబడిన నూలుపొడవులో 279 గజములును నెంబరులో 80
వరకును జేరినది. ఈసంవత్సరములో జరిగిన యభివృద్ధి కీయంశ
ములే నిదర్శకములు. ఒక్కయధ్యక్షులు నుపాధ్యక్షులునే కాక
వారిసమరించి బోర్డుభ్యులు పలువుర విషయమున నెక్కడును
త్యాగమును జూపి పోటీపరీక్షయందు జయమునైన వారలలో
గొండుకు లేవనవ్వంత ద్రవ్యములనుండి కద్దరాభివృద్ధిలను కొని
బహుకరించియుండిరి.

ఆమధ్యాహ్నము జరిగినసభకు శ్రీబాపిరాజు గారే యధ్యక్ష
తులుగ నుండిరి. శ్రీనారాయణ రాజుగారు వారిప్రక్క నాసీ
నులై యుండిరి. తమ యధ్యక్షకోపవ్యాసమున బాపిరాజుగా
రెన్నిసార్లును కద్దరు విషయమై నొక్కి జెప్పిరి, యెన్నిసార్లు
లు చెప్పినను వారికిని వినినవారికిని గూడ తృప్తికలగ లేదో
యదిచూచిన వారికెరియును. "మేముప్రజాసేవకు ము. గాం
ధీ తిలకుల బోలెని వారలను మీ రెప్పుడు తయారు చేయుదురు!
దేశ మెప్పుడు కద్దరు వస్త్రములతో గలకల లాచుచుండును!"
అనువాక్యము లాయన హృదయమునుండి వెలువడినప్పుడు శరీర
ములు పులికితము లగుచుండెను.

ఆనాటిరాత్రి పాలకొల్లు హిందూయూవజన సంఘము
వారు వరవిక్రయ మను నాటకమును జనరంజకముగ ప్రదర్శించి
యుండిరి. ఒక ప్రేక్షకుడు

కావలెను

ఒంగోలుతాలూకా కనుపత్రిగ్రామమునందలి వైశ్యబృం
దమువారి గృహములందు వేదోక్తవిధానము ననుసరించి పురో
హితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. వివరముల కొర
కు యీక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయుడు.
ఉ. వెం. శ్రేష్ఠి,
కనుపత్రి గ్రామవైశ్య సంఘాధిపతి,
లక్ష్మీనివాసము, నేటపాలెము 10-3-26

మకరధ్వజ రసాయనము.

దీనిని సేవించినచో తి, తేస్సుబలము, పుష్టి, కాంజ
మనోబలము, రతిదౌర్భ్యముకలగజేయును. 80 మాత్రలు 8-7-0.
2460 పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్
రామచంద్రపురం(గోదావరి.)

నాయకురాలు

(హ్లాటి వీరచరిత్ర) 2574
సిద్ధముగా నున్నది.
చరిత్రాత్మికమగు ఆరు అంకముల నాటకము.
నూతనఫక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ
వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు.
ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది.
కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు
న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు, మంచిబైండు.
ఫెదర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు
వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు1-0-0
వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,
గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి
ననుభవనముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములును
గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0
2-భాగము:—శుద్ధులు, భస్మములు, వంటఖిష్టరీ ఔష
ధములు, ఆసనములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, గుచ్చకములు.
మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో
యున్నది. (3) 885 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0
పి. పి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపె నెల్లూరుజిల్లా

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము
పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూట
లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాలో వ్యాధినిర్మూల
మును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల
డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము సందనతైలము జొన్ను 8-0-0
రెండును ప్యాకింగున రా ఖర్చుతో 6-0-0. 2462
గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మాన సాల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసలభము! (హస్తాక్షరములు ప్రత్యేకము) గుణముధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాల
కీమత్తులు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పొర్లుములు, శరన్ను,
ప్రేర్లు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దేర్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మగుటచేతను పరమాంశక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణా జిల్లా

మీకు తెలియునా? 211

హిందూ దేశమునను, తదితర దేశములందును గూడ యీ
పుస్తకము ప్రతిగృహమున అలంకరించుచున్నది.

ఇదియే కామశాస్త్రము:— ఇది ఆయుర్వేదాంగ్య వైద్య
ర్యములను సంపాదించుకొనుటకు చదువదగిన అపురూపమైన
గ్రంథము.

మీరు ఇదివరలో ఈ గ్రంథమునందలి యంశములను
పూర్తిగా చూడనియెడల వెంటనే తెప్పించి చూడుడు. మీరు
ఒకకార్డు వ్రాసినంత మాత్రముననే గ్రంథమును బడయగలరు.
ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి, 26 బ్రాడ్వే, న్యూయార్కు.

విద్యార్థులు కవలెను 832

మోటారు కారులను నడపుటకు, అందుకు సంబంధించిన
మొకానినను పూర్తిగా నేర్చుకొనుటకు & హార్వరు కావలెను.
ప్రాప్త్యైక్తుకు ఈదిగువ విలువనువసగ వాయుడు.

Principal
SRI RAM MOTOR SCHOOL
(Recognised by the Govt.)
The Best Equipped Motor School
Walajah Road

Tel. 3444

Madras.

బెంగళూరు రత్న కంబల్లు

ప్రత్యేక అమ్మకము

మేలైన గోంగల్లు నైజా 12x9

రత్నకంబల్లి 1 కి ధర రూ 85 మాత్రమే

రైల్వే చార్జీ ప్రత్యేకము

నగదు చెల్లించవలెను లేక వి.పి. గా పంపబడును

ఈ దిగువ లాసమునకు వ్రాయుడు

Finlinson Brothers (India)

Bangalore—S. India.

S. U. Narayanachary & Co,

Choukhamba-Benares

2650

S. U. N. & CO.
BENARES CITY

మాదగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రు
ద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు మొద
లగునవి కొరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి.
మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి
యను 1 కి రూ 7 నుంచి 10 వరకు రు ద్రాక్ష
108 వుండేసరికి 1-కి అణాలు 6 నుంచి రూ
10 లు. 82 పూసలువున్న కంబల్లి 1-కి అణా
లు 8 నుంచి రూ 10 లు గోరికంకరపూస 1-కి రూ 8 1/2 నుంచి
25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-కి
రూ 2 నుంచి 80 లు పొత్తి పంచెలు 7, 8 మార 1-కి రూ 7
నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూ ర 10, 12, 1-కి రూ 14
నుంచి 15 లు డెంగులూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి.
21, 16, 18 మార మంచీరకం, రూ 85 నుంచి రూ 150 వరకు.
12, 13 మార బనారస్ చీర 1-కి రూ 25 నుంచి 150 లు చిన్ని
కట్టలు అడదగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటువంటి పెట్టె
1-కి రూ 1-కి 0 మర్రాకం 2-కి అన్నిటికీ మెరలి రూ 5-0-0
ఇంకా కొవలిన సామానులకు మాత్రలూగు ఉచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా. కా

అడయారు

(స్వకీయవిలేఖరి)

వ్యాస వార్షికోత్సవము

అడయారు, మార్చి 19:—ఇచ్చట, దివ్యజ్ఞాన సమాజ
మందిరమున స్థాపితమైన, సేవచేయుచున్న వ్యాసకోవరు కటా
లము (స్వచ్ఛంభటము)యొక్క ప్రథమ సాంవత్సరీ కోత్సవము,
మొన్న ఆదివారమునాడు సాయంకాలము ఆల్బాటుతోటలో
జయప్రదముగా జరుపబడినది. దివ్యజ్ఞాన సమాజపు ఉపాధ
క్షులు, శ్రీ పి. జీనరాజదాస ఎం. ఏ. గారు సభాధ్యక్షతవహించి
చిరి. వలుపురు ప్రేమకులు మహాత్మ్యమునకు విచ్చేరిరి.
స్కాటుమాస్టరు ఎం. కృష్ణన్ బి.టి. గారు. పటాలము
యొక్క వార్షిక నివేదికమును చదువుచు, రోవరులు, గత సం
వత్సరము చేసినసేవను వివరించిరి. ముందును, ఎక్కువ ఉత్సా
హముతో సేవచేయుటకు పటాలముసభ్యులు సంసిద్ధులై యున్నా
రని నుడివిరి.

తదనంతరము, అధ్యక్షులగు జీనరాజదాసగారు, పటాల
మువారు చేయుచున్న సేవను గురించి క్లాఫీంచుచు, బాలభట్
ద్యము, అత్యున్నత దత్తములతో నెలకొల్పి బడినదనియు,
లోకసేవార్థము బాలభట్టుల కీయబడు శిక్షణము అత్యుత్తమ
మనియు, నుడివిరి. ముందుముందు ప్రపంచము ఎన్నియో సమ
స్యల నెదుర్కొన వలసియుండును. వీని నన్నిటిని నిర్విఘ్నముగా
కొనసాగించుటకు యువకులు కావలయును. అట్టివారిని మనము
బాలభట్ద్యమునందే గాంచగలము. వారే ఈకార్యములను
కొనసాగించగలరు. వారియొక్క తార్కర్యములు నిర్విఘ్నముగా
కొనసాగు గాతయని యాశీర్వాదించుచు, శ్రీ జీనరాజదాసగారు
మాటలాడిరి.

తదనంతరము, పటాలముయొక్క పాలక సంఘాధ్యక్షు
లగు శ్రీ పి. హార్దజుగారు, బాలభట్టుల సేవను సంక్షుతించుచు
మాటలాడిరి. పిమ్మట మాతృరాజ ప్రభువులతో సభ ముగిసెను.

మదనపల్లి కలాశాల

రాబోవు జూలై మాసమునుండి, మదనపల్లిలోని దివ్య
జ్ఞాన కలాశాలను, క్రిందోక్తపులగు శ్రీశిర్డీ నిత్యానందముగారి
స్మరణ చిహ్నముగా, నిత్యానంద కళాశాలయని పిలుచుటకు
సంస్థాపకము నిశ్చయించిరి. శ్రీనిత్యానందముగారు, తమజీవిత
కాలమున మదనపల్లి కళాశాలాభివృద్ధికిగాను ఎంతయు తోడ్ప
డియుండిరి. అన్ని జేతములలోను, నీసంస్థాపకమును, వ్యాపించ
చేసి, ఆయాప్రాంతములవారి సహాయ సంపత్తి నెంతయోబడసి
యుండిరి. ఈకలాశాలయే, రాబోవు దివ్యజ్ఞాన విశ్వవిద్యాల
యనున ప్రధాన కలాశాలగ నుండగలదు. విశ్వవిద్యాలయ
స్థాపనమునకు సైతము శ్రీనిత్యానందముగారు చాలవరకు ప్రసి
మును వనూలు చేసియుండరి, అట్టివారి గౌరవాధ్యక్షుగా, కళా
శాలను వారిపేరిట పిలుచుటకు, సంస్థాపకము నిశ్చయించుట
ఎంతయు సంతోషము. శ్రీనిత్యానంద కళాశాల నిర్విఘ్నముగా
కొనసాగుచు, తనవిద్యుక్తధర్మములను జయప్రదముగా నెరవే
ర్చుగాత!

ఇతరవిషయములు

వ్యాయకళాశాలాధ్యక్షులగు ఆర్థుడే వినుగూరు, గత
వారమున, ఇచ్చటిదివ్యజ్ఞాన కళాశాలవారి యాహ్వానముపై విచ్చే
సి, కళాశాలలో, షేక్స్పియరు విరచితమున జూలియసు సీజరు
నాటకమునుండి కొన్ని భాగములను చదివి, విద్యార్థులకు విని
పించిరి.

శ్రీహరింద్రనాథ చటోపాధ్యాయులవారు సైతము కొ
లక రోజులక్రితము ఇచ్చటకొచ్చి, తాము రచించినపద్యములలో
కొన్నిటిని చదివి అందరిని ఆనందింపజేసిరి.

కలరామాత్రలు

డబ్బు 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రూ. 0-8-6

కలరా ప్రేరకాలనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది
గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుట
వలన గలుగును. ఈపురుగులు శరీరములోకేరి రక్తమును జెలు
పును. దీనిముఖ్యలక్షణములు:—అజీర్తి, కడుపులో స్వల్పనొప్పి,
వాంటలు, విరేచనములు, రోగము హెచ్చినకొలది గంజినీటివం
టివిరేచనములు, మూత్రము బంధించుట, నాడి ఊడించుట, శరీ
రమందంతట అతిబాధ, దుర్బలము. ఈ కలరామాత్రలు లోపల
ఇమిడిన వెంటనే విషపురుగుల జంప ప్రారంభించి, వాంతిశ్లేదుల
తగ్గించి మాత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టిగలుగజేయును. తగ్గ
లిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యొన్నచోట
నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమృతంజనం డిప్లో, బొంబాయి మదరాసు

సీనా 1-కి

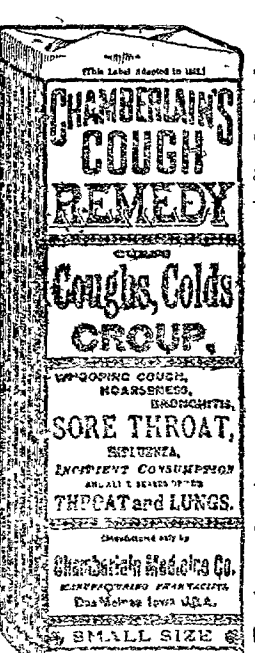
రూ 2-0-0

కుసుమ

వి. పి. చార్జీ
కరు.

ఈమందు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో
నివారింది మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు స్రావమును మూ
త్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధ
లను వెంటనే నిలిపివేయును. శ్రీలకు గలుగు రోవిధముయన
కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కురుచున్న. 1172-1768
ఆనందకుటీరము, 13, బైరాగిమతం పీఠి,
మదరాసు.

నిజమైన దగ్గులేక పడిశములకు నిజమైన బొవధము

కఠినముకాని దగ్గులన్ని పడి.
ములకు కాంతమైన బొవధములు
వాడుటవలన తప్పేమియుండున
అయితే నిజమైన దగ్గులనట్టి పడిశ
ములకు తప్పక గుణమిచ్చు, జలేని
మైన బొవధమునే వాడవలెను.

చేంబరేన్
దగ్గునివారిణి
(1871 స్థాపితము)

పసిల్లెలకు, పెద్దవారికి తగ్గి
నది. 50 సెల్ రమలనుండి వాడి
గుణము పొందిన వారు దీనిని
శిఫార్సుచేయుచున్నార. మత్తువ,
పదార్థము లిందు చేరుటలేదు.
ప్రతివోటను విక్రయమునకు దొర
కును. 188, 948)

గాంధీ జ్యోతిష్కులు 2598

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయుకాలమైనను తె
లుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 శ
పత్రిప్రశ్నకు 0-4-0 సెల్ ఫలము మానవారిగ వ్రాయ 2-0-0.
ఆంధ్రప్రదేశ్: ఈ జ్యోతిష్కుల పాండిత్యమును మనాపూర్వక
ముగ వినుతిందుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

KOLYNDOS
DENTAL CREAM

ఆరఅంగళము కొలినాను చొలును
ప్రతిగొట్టునునందును 100 అంగళములుం
కును. రోజు 1 కి 2 సార్లు చొప్పున 50 రో
జులకు సరిపోవును, ఒక సంగీరమునకు 7
గొట్టులు చొలును. కొలినానునుమాత్ర
మే ఈప్రకారము వాడుటకు పుష్కలము.
సలనగా కొలినానునందు మంచి సత్తుగ
లు. దంతములకుకూడ కొలినాను ప్రేష
కరమైనది. ఇందులోనుండు బొవధగుణ
ములు వ్యాధులనురానియక అటంకపరచ
ు. దంతములు ఊడిపోకుండ కాపాడును

భారతీయాధ్యాత్మిక యోగ విద్యాలయము భీమునిపట్నం

ఇదివరకే నేడలు అనేకసార్లు ఆధ్యాత్మికవిద్యను గూర్చి యు అందు నలనిలాభములను గూర్చియు అనేకవిధములుగా వ్రాసియున్నాము. ఆంధ్రదేశమున భీమునిపట్నమునందు నెలకొల్పబడిన భారతీయాధ్యాత్మిక యోగవిద్యాలయమును గూర్చి మహాశయు లందరకు తెలిసినవిషయమే. ఆవిద్యాలయము అనేకమందికి ఆధ్యాత్మికవిద్యయందు ప్రావీణ్యము కలుగజేయుటయేగాక చాలమందికి రోగనివృత్తి చేయుచున్నది. మృత్యుబంధువులనుండి తిర్రమానములను తెప్పించుచు, భూలోకముల కోకినాశకారణ భూతమై వెళ్ళి గొండు చున్నది. దేహము వీడిన పరిత్రకారులు మొదలగువారివద్దనుండి వారల గొని వారి యభిప్రాయముల వెల్లడి చేయుచు హిందూదేశ భూర్యచారిత్వమును ఎల్లెడల చాటుచున్నది. మరకర్తలవద్దనుండి వర్తమానముల రావించి, ప్రస్తుతము హిందూమతము తిరిగి మతములు పేరిట జగ్రుచున్న య కార్యములను ఖండించుచు పూర్వ ఆర్యధర్మములను భావనజేయుటకు గడంగు చున్నది.

ప్రస్తుతము ప్రాశస్త్యము రాయసం వెంకటరావుగారు, శ్రీవివేకానందస్వామి, రామకృష్ణపరమహంస, యింకను కొందరు మునీశ్వరులు మున్నగువారిని ఆహ్వానించి హిందూమతమును గూర్చి వారి అభిప్రాయములను దీసికొనుచున్నారు. వారివార్తలలో, ఒకమహానీయు డుద్భవించి ప్రపంచమంత్ర సస్తిప్రథమ తపతరురాచారముల నడగద్రోక్కి ఆర్యమతధర్మముల పునరుద్ధరింప నున్నాడనియు, ఆతడప్పుడే హిందూదేశమునందు జనించికొన్ని యోగశక్తులను సంపాదించు చున్నాడనియు, కొలది కాలములోనే బయలుపడెదల నున్నాడనియు, శ్రీస్వామి వివేకానందులవారి అమెరికా శిష్యులు కొందరు అతనికి సహాయముచేయ నున్నారనియు, ఆతడతిశీఘ్రముగా విజయము నొందగలడనియు వ్రాసియున్నారు. ఆపురుషునకు హిందూదేశమునందు ఇప్పటికే చాలమంది శిష్యులున్నట్లును ఇంకను చాలమంది చేరుటకు సిద్ధముగా నున్నట్లును తెలియుచున్నది. ఆతడధిక ఆయుష్షుండును కాడనియు ఆతని వెనుక అనిశిష్యులు అతని సూత్రములను బహిర్గతము గావించెన రనియు, ఆర్యమతము తప్పక పునరుద్ధరింపబడి అరాజకములు చాలవరకు అంతరించు ననియు జేలుచున్నది.

ఇదివరకే నేడలు భారతభూమియందు అంతరమూర్తి యొకడు బయలుపడెదల నున్నాడని వ్రాయుచు, వారియభిప్రాయములను పత్రికలందు ప్రచురించి యుండిరి. తనకుగణముగ నేయియవస్థయందు అట్టిమహాపురుషుడు అవతరించు దృష్టాంతము లన్నియు పొడకట్టుచునేయున్నది. యిపు డా పురుషుడు తా నెవరో ప్రజలకు తెలియనిరీతిగనే సంపరించుచు దివ్యాంశ సంభూతు లగువారిని ఆకర్షణ శక్తిచే తనయందే చేర్చుకొనుచు యుక్త సమయమునకై యెదురు చూచుచున్నాడు.

ఈవర్తమానములు తరచుగా ప్రతిదినమును వీరు ఈ మహానీయుల నుండి తీసుకొను చుండురు. రాత్రితమ ఆభ్యాసకాల మందు తమప్రార్థనగదిలో కనులు మిటుమిట్లు గొల్పుభగవత్తే జమును, ఆకారమును కొంతవరకు శిష్యులకు చూపుచు, తాము కూడ తన్మయులగుచు అటుపిమ్మట చీపురుపుల్ల నభిమంత్రించి తెల్లకాగితములపై నిడెదరు. పిమ్మట దివ్యుల వర్తమానము లన్నియు ఆకాగితములపై గాననను. భగవదాకృంతిం జూపుకాల మున గదియంతయు జ్యోతిర్మయంబై చూపరులందరి దేహము లందును విద్యుచ్ఛక్తి ప్రవహించుచు అందరను ఆనందమగ్నులై గావించు చుండును. అనేకు లీయద్భుతములను చూచుచు పరగూర్భుతము నొందుచున్నారు.

యీమాని సూర్యనారాయణమూర్తి

3 నెలలవరకు మాత్రమే 2700

గడియారము ఇనాము

"ఫూలరాజి డిప్టోమ్" ప్రతిబోధన. వెయ్యి పుష్పములవలె సువాసనను గలిగించును. బుడి 1కి ధర రూ 0-8-0. 6 బుడ్లు రూ 3 కు తెప్పించుకొనువారికి ప్రపంచమునందు ప్రసిద్ధిచెందిన ఆఫీసు మేజు గడియారము ఇనాముగా పంపబడును. 86 గంటలవరకు పోవును. బలమైన లీవరుగలది శాశ్వతముగానుండును. చూచుటకు అందముగానుండును. ధీర్ కాలమువరకుండును. 4"డయలు గడియారము (4 పంజీరములు పూచీ యివ్వబడును) ఏలాచీ ఖర్చులు లేక పంపబడును. తపాల ఖర్చులు మా రూ 0-10-0 ఘొత్తము రూ 8-10-0. ఈ దిగు విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Bag Bazaar Stores 3 B. Nivedita Lane, Bagbazar, Calcutta.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

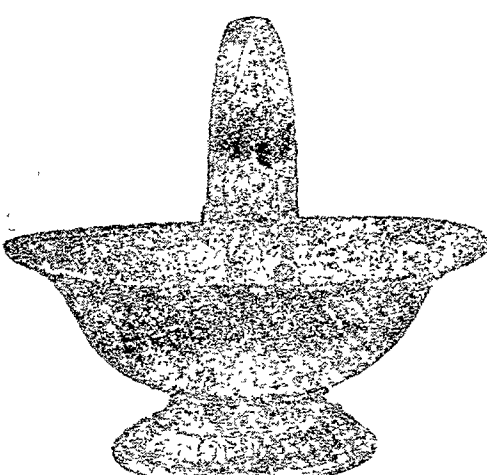
ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును. 2039

"ఎరాస్మిక్" అత్తరు తయారుచేయునట్టివారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

శం ఠి వి లా సం జి. ఎస్. శెట్టి, "సత్యవర్ణు" 2/19 చై నాబాదరోడ్డు, మద్రాసు.

మీ కోరికప్రకారము నగలుతయారు చేసి యివ్వబడును! అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు గా జులు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, నాగవత్తులు మొదలగునవి సాఅందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మావద్ద తయారుతగు యావత్తు మానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భ్రమింప చేయు పైనింగల యలత్తోట్లకు గలవిగా యుండును. యింకా అన్ని విధములయిన సీమకములముల కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకతూరి మా వద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెదరను నమ్మకముగలరు. వర్తములు మాకంపెనీవల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును 12 యింది వెడల్పు వెండిరేకు పాడుకు యంతకాలవరకు చే యిస్తాము కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్ణు

బొంబాయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, నెం 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యకు వీధి, మద్రాసు

స్త్రీలు దేనిని ఎక్కువగా కోరెదరు?

సాగజైన వస్త్రములు, అందమైన రంగులు, సాగను మొదలగునవి స్త్రీలకు ఆనందము. శుద్ధమైన ఖద్దరు పట్టు, సరిగ వస్త్రములు మేలైన, పురిపెట్టుబడిన, శుద్ధ స్వదేశీపట్టును తయారుచేయుటయందు, చిత్రమైన మాదిరిలయందును, విలువగల వస్త్రపులను వాడటయందును, గట్టిచాయయందును, పూరిచాయయందు, తేలికచాయయందును సాగనునందును చాలప్రసిద్ధులు. దయచేసి వ్రాసిన ధరలు యితర వివరములు తెలుపబడును. "డి. కె. నారాయణస్వామిగారు నాకు చీరలను గడచిన అనేక సం॥రముల నుండి సరఫరాచేయుచున్నాడు. నాకు చాలాత్మప్రికరముగానున్నది. ఆర్డరులను సకాలమునందే పంపుదురు, వ్యయమైన ధరలనే పుచ్చుకొందురు. సి. వి. రామశేషలియ్యర్ హైకోర్టువక్తీలు కోయంబుత్తూరు. యితరచోట్లకంటెను సయమైన ధర, మేలైన సరకు మీకు సంతోషమును కలిగించుటయే మాపని.

D. K. Narayanaswami, The Pure Swadeshi Khaddar Silk & Lace Fabric Weaving Co., Ltd, Dharmavaram, Anantapur Dt

ఆంధ్ర ఇన్ స్పూ రెన్సు కంపెనీ

ప్రధానకార్యస్థానము—మచిలీపట్టణం.

మేనేజింగు డై రెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబలరావుగారు

చెన్నపురి వాస్తవ్యులను యితర కంపెనీలలో లక్షలకొలది భీమాపని విరివిగా సాగించినట్టియు, భీమాలు చేయించుటలో మంచి నేర్పుగల్గి ప్రఖ్యాతిపొందినట్టియు ము-రా-రా-శ్రీ, సి. ఆదిశేషయ్యగారు దిగ్విజిల్లాలకు "డిప్యూటీ మేనేజరు" గానుండి యీ కంపెనీ తరపున పనిచేయుట కంగీకరించిరి.

జిల్లాలు:—1. చెన్నపట్టణం 2. నెల్లూరు 3. చిత్తూరు 4. కడప 5. కర్నూలు 6. బళ్లారి 7. అనంతపురం.

ఈజిల్లాలలో ఏ ఏజెంట్ గానుండి పనిచేయు గోరువారకు వారికిగల విరునామకు వ్రాయవలెను.

చిగుసామా:—సి. ఆదిశేషయ్యగారు "శేష.పిల్ల" "

పోస్టుబాక్సు నెం. 1258 మదరారు.

అన్ని ప్రాంతములనుంచి ఏజెంట్లు కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

అమృతాంజనము

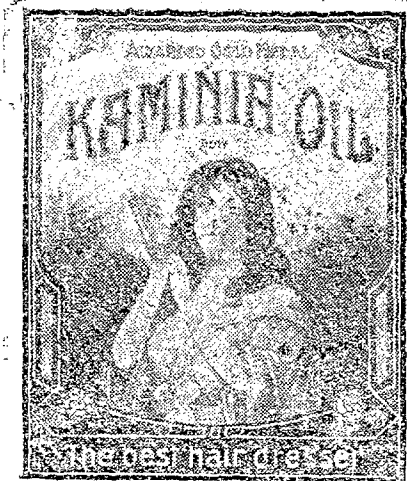
వక్కానిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

చదువును
జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

యోచింపుడు

కొనుడు

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉత్తమ ప్రజలకు కిది అమృతమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగమును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలగుండులను పారగ్రోలును, బట్టలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.
దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదుడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచిన ను గలిగించును. వేసకు వేటమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యుత్పత్తిని గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.
దివాక చందు భండారి, అమృతనగర పంజాబునుండి వ్రాసినది:-
“మీ కామినియానూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందుగా సుంకుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి.పి. మూలముగా 4 బుడ్డులు దయచేసిపంపుడు.
దీనిని ఉపయోగించుటకు మరుగునకు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్డి ధర రు 1-0-0 పొట్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము
5 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”
పొట్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము
5 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”

హెచ్చరిక:- కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి వాగరికగృహమునకు దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొనుడు ప్రత్యేకము తెలియజేసిన ప్రకారముగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అంతగా వారికి కొట్టలభవం గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టిచల్లని వ్యాపార కలతలనుగమించు లోబడకూడదు. నిప్పటికిని కామినియానూనె తప్ప మరెదియు వాడకూడదని, నిరసరచుకొనుడు.
అత్తరులన్నిటికి రాజాసంతిది ఓటో దిల్ బహారు
వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిగు మాలులందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కోసిన పుష్పములవలె నిూచుట్టు ప్రక్కలకు చానివాసన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు.
1 బుడ్డు బుడ్డి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము
1 ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ”
కామిన్ బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-2-0

పోల్ వజంట్టు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, జమ్మనపేట మార్కెట్టు, బొంబాయి.

126

నర్తనశాల

[శివకవి అను నవినవాళరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

వి ర చి త ము

తేనె తేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి పద్యములు గలిగి, అదర్శప్రాయముగా, రంగాను కూలముగా రచింపబడిన శృంగార రసప్రధానమగు నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల సలవడజేయును. డెల రూ. ౧-౨-౦

ప.రా:- శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన “హృదయేశ్వరి” “నర్తనశాల” కలిపి ఒకే సారి కొనువారికి రూ. ౧-౧౦-౦ లకే యివ్వబడును, వర్తకులకు మంచి కమిషను యివ్వబడును.

ప్రభల చంద్ర శేఖరశర్మ, తేనాలి.

మ ద న వి లా స ము

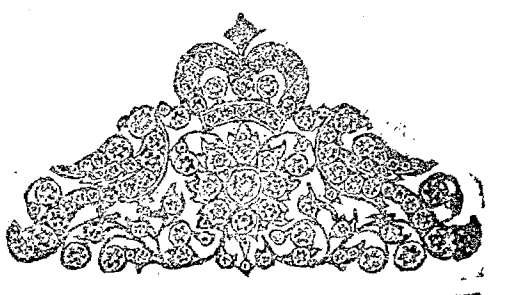
నిక్కాకచేతగాని, యితరకారణములవలనగాని కలిగిన భక్తనష్టమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారసుఖమును గలిగించు తియ్యనిరసాయనము. 4 బొట్టుల సీసా 18 తపాలా ప్యాకెట్లతో రు 3-9-0. 2460
మోహన ఫార్మసీ, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

అయ్యుర్వేదాపధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు. 3-0-0
ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1.
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2046
ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

1842

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
మానవ సహజం గారు సీమవెండి, మేలైన పువ్వురాగములు, మొదటితరము పట్టుకెంపులు, ముచ్చెంపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాకిమాలలు, మెడచెయ్యిములు, బుడ్డాగములు వంటివి, నాగవట్టులు, పుల్లె మొగ్గులు, జడబెళ్ళలు, లోలూకులు, తోడులు, చంపకరలు, కెంపుఅడ్డీగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, చేసరులు, బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, చుట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉడ్డరిట్టిలు, పలువిధ శేడక సామానులు యివి, యవి యననెల ముక్కుపుడుక మొదలు చంద్రవారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెనము ఒకసారి మా నమ్మకమును పరీక్షింపుడు.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కామూచునతము

విదేశములలో నూడే పేరొందినది. 20 సంవత్సరములనుండి యున్న భక్తనష్టమును నివారించినది. ఎంత బలమైన మైన భక్తనష్టమును వెంటనే సంహరింపగలదు. మూత్రములో, నిద్రలో పోవు వీర్యమును 5 దినములలో నిలుపును. మధ్యకపుంసలు, వృద్ధులు, నరముల బలహీనము 20 దినములలో గొప్ప శక్తికొరకగును. పుత్రుగా, గూడ పనికివచ్చును. 20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0. ఆంగ్లము:- అమృతాశ్రమము, నెం. 1, ఏలూరు. (కృష్ణాశిల్ప) అని వ్రాయవలెను. 1676